

provincie limburg

Limburgs
Parlement

Notulen Statencommissie Leefomgeving (LEO) van 15 september 2023

Inhoud

Presentielijst van de leden van de commissie LEO voor de vergadering van 15 september 2023 3

1	Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder/actualiteiten IPO en vaststelling agenda	5
2	Spreekrecht externen	6
3	Notulen	6
4	Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen	6
5	Voorraadagenda	6
6	Lijst (AVG) ingekomen stukken en (AVG) uitnodigingen	7
7	REGIONALE BEREIKBAARHEID EN OPENBAAR VERVOER	7
7.1	G-23-005 Statenvoorstel inzake besluit infrastructuur Maaslijn 2023, brief GS van 29-08-2023 (GS DOC-00533430).....	7
7.3	Onderzoek Ecorys naar de kwaliteit van het OV in Limburg	27
7.4	Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO	43
8	MILIEU, ENERGIE EN KLIMAAT	45
8.1	G-23-007 Statenvoorstel Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg, brief GS van 29-8-2023 (GS DOC-00539750).....	45
8.2	Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO	54
9	RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	54
9.1	Vakantieparken	54
9.2	Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO	85
10	LANDELIJK GEBIED	87
10.1	Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO	87
11	Sluiting	90

Presentielijst van de leden van de commissie LEO voor de vergadering van 15 september 2023

Voorzitter

Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.
Jenneskens, M.T.P.

Griffie

Birgelen-Droog, mevrouw L.G.M. van
Oppen, C.M.P.J. van

Leden

Partij

Aanwezig:

Berghorst, mr mevrouw A.	PvdA
Blijlevens, R.P.	JA21
Bloi, J.M.	VVD
Bosch, M.Th.	PVV
Franssen, R.F.R.P	BBB
Hermans, L.J.	PVV
Huizing, J	BBB
Jetten, mevrouw T.G.M.	GroenLinks
Loomans, ir. P.J.M.	Horizon
Megens, B.J.M.H.	PVV
Mertens, mr mevrouw K.G.M.	GroenLinks
Nijenhuis, D.J.	BBB
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Van der Pol, mevrouw H.A.	BBB
Schuuring, mevrouw E.A.	PvdA
Sol, H.P.A.	GroenLinks
Waajen-Crins, drs. mevrouw A.P.H.	CDA
Wesseling, mevrouw A.	D66
Wolters, mevrouw L.C.C.M.	PvdA
Wolters Gregório, J.	SP

Afmeld

Fischer Otten, mevrouw A.M.J.N.	50PLUS
---------------------------------	--------

Het College van Gedeputeerde Staten

Caldenberg, M. van
Demollin-Schneiders, mevrouw E.A.M.B.
Kuntzelaers, J.J.M.

Burgercommissieleden

Van den Beucken, L.M.C.	LOKAAL-LIMBURG
Boven, ir mevrouw I.	Partij voor de Dieren
Erkamp, F.H.A.M.	50PLUS
Loijer, S.A.M., de	BBB
Maillé, S.	VVD
Pfoster, D.D.W.	PVV

Overige aanwezigen

Agendapunt 7.1

- de heer Van Damme (programmamanager)
- de heer Fasen (projectmanager)

Agendapunt 9.1

- de heer Hanssen (PRO Eijsden-Margraten)
- mevrouw Peeters (Stichting Natuurlijk Geuldal)
- de heer Geuskens (omwonenden Silt Groevepark Beekdaelen)
- de heer Janssen (Wij Schwienswei)
- de heer Vleeschouwers (Natuur en Milieufederatie Limburg)
- de heer Caris (Stichting Behoud Jaarplaatsen Cottesserhoeve)
- de heer Gubbels (Erfgoedvereniging Bond Heemschut Commissie Limburg)
- de heer Simons (clustermanager)

Agendapunt 9.2

- de heer Reinders (Programmamanager Waterveiligheid en Ruimte Limburg)

Notulist

Het Notuleercentrum

1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder/actualiteiten IPO en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedemorgen allemaal. We hebben quorum, heb ik geconstateerd. Dus hierbij is de vergadering geopend. Ik zie dat iedereen er helemaal klaar voor gaat zitten. Ja, nou mooi. Ik begin eventjes met te vermelden dat er vanmorgen nog een attendering is geweest van een mededeling portefeuillehouder over het LPLG, die is gekoppeld aan agendapunt 10.1. Omdat daar de rondvraag met dit onderwerp staat.

Dat zou ook een interessante mededeling zijn, maar ik zal jullie geruststellen. Het is het LPLG en die is gekoppeld aan agendapunt 10.1, omdat daar ook een rondvraag van de BBB-fractie staat over dat punt. Dat is extra informatie. Ik zeg even voor de volledigheid erbij, dat betekent niet dat wij dat punt inhoudelijk op die manier gaan behandelen. We starten gewoon met de rondvraag van de BBB, maar mochten jullie meer informatie nog willen lezen en dan weet u waar u die kunt vinden.

U heeft via de nazendingen al kennis kunnen nemen van verschillende rondvragen. Begin ik even met inventariseren. Zijn er naast de dingen die al waren aangemeld vanuit de zijde van de commissie nog vragen voor de rondvraag?

Ik zie niemand zijn hand opsteken en ik ga ervan uit dat dat niet zo is. Dan kijk ik even naar de zijde van GS. Heeft GS nog mondelinge mededelingen of actualiteiten vanuit het IPO? Nee, nee. De Gedeputeerde hoopt van niet en ik denk dat we het daarmee kunnen afdoen.

Dan kom ik niet bij de vaststelling van de agenda en dat is even wat complexer omdat er twee Statenvoorstellen die bij dit agendapunt vermeld staan, nog niet zijn toegevoegd aan de agenda en dat komt omdat ze te laat zijn aangeleverd. En daar zijn goede redenen voor. Als uw commissie akkoord gaat om beide voorstellen te behandelen, worden ze toegevoegd aan agendapunt 7.1, respectievelijk 8.1. Nou, de reden voor het te laat aanleveren van beide stukken is divers en ligt aan het wachten op een reactie van externen, die eventueel nog verwerkt moest worden en aan onduidelijkheid over de te volgen procedure, in het geval van de gemeenschappelijke regeling RES. Rest mij de vraag aan u, gaat u akkoord met het toevoegen van beide Statenvoorstellen aan de agenda?

Ik zie een vraag vanuit Statenlid Huizing en ik zie er ook eentje van Statenlid Jetten. Ik geef eerst de heer Huizing het woord. Geef even aan met welk agendapunt u mogelijk, al dan niet akkoord gaat. De heer Huizing van de BBB.

De heer Huizing (BBB): Nou inderdaad, met de toevoeging van de Maaslijn zijn wij wel akkoord. Met betrekking tot het RES-voorstel, zijn er nog een tweetal voorlichtingsbijeenkomsten, eentje was gisteravond volgens mij en een volgende week donderdagavond. Gisteravond waren we niet in de gelegenheid om die bij te wonen, dus wij zouden eigenlijk graag een bijeenkomst gehad willen hebben voordat het voorstel behandeld wordt, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Huizing. Ik hoor vanuit de Griffie en inhoudelijk ook dat die informatiebijeenkomsten met name over de inhoudelijke procedure van de RES gaan. En dit stuk gaat met name over een procedureel deel waarin wij zienswijzen worden gevraagd om in te brengen, dus dat geef ik even mee in de overweging. Dan kijk ik even naar de linkerkant en dan zie ik de heer Megens van de PVV.

De heer Megens (PVV): Ja dank u wel voorzitter. Ja, ook de RES-regeling. Hij stond natuurlijk erg laat op de agenda. Ja inderdaad, die bijeenkomsten die nog gepland zijn. Het is misschien wel handig om die ook af te wachten.

Maar daarnaast vragen wij ons ook af, is deze commissie eigenlijk wel de commissie waar dit agendapunt thuishoort? Hoort deze eigenlijk niet gewoon bij de ESA thuis? Want dit is een vakinhoudelijke commissie en volgens mij gaat dit niet over een vakinhoudelijk punt.

De voorzitter: Ik ga meteen even reageren op uw punt, want zowel ESA als LEO zijn vakinhoudelijke commissies. Het voormalige Mobiliteit en Duurzaamheid is opgegaan in deze commissie en dat is wel waar de Regionale Energiestrategie in ieder geval in het verleden thuishoorde, dus dat zou in principe geen beletsel moeten zijn. Ik ga ze heel even apart afconcluderen, want ik heb nu twee vragen of opmerkingen rondom de RES. Zijn er verder nog bezwaren of opmerkingen vanuit de commissie om dit stuk wel of niet te behandelen?

Dan stel ik voor dat we even gaan stemmen. Wie is er voor de behandeling van het stuk over de RES?

Ik kijk rond en concludeer dat daar een meerderheid voor is. Dat betekent dat we het toevoegen aan de agenda en dan doe ik dat ook nog even formeel voor het stuk over de Maaslijn, hoewel ik daar geen bezwaren over heb gehoord. Zijn er, wie is voor het behandelen van het stuk over de Maaslijn? Daar is de commissie op de PVV na, unaniem in. Dus dan voegen we die ook toe aan de agenda. En dan verzoek ik de Griffie om de agenda in iBabs hierop aan te passen, wat ze waarschijnlijk al hebben gedaan, maar wat netjes in mijn leidraad staat. En dat betekent voor u dat als u over enkele minuten refresht, u de aangepaste agenda ziet met de vergaderstukken. Goed.

Tot slot merk ik dan nog even op bij de opening van deze vergadering, wat heel erg belangrijk is, dat we zoals u gewend bent, proberen de lunch op een logisch moment in te plannen. We zullen daarnaast ook nog een aantal keren schorsen om de benen te strekken tussen agenda-onderdelen of om even te wisselen van woordvoerders. En ik stel daarmee met deze belangrijke mededeling de agenda ook vast.

2 Spreekrecht externen

De voorzitter: Dan kom ik bij punt 2, het spreekrecht van externen. Daarvoor hebben zich voor vandaag zeven sprekers gemeld voor agendapunt 9.1. Het inspreken vindt plaats voorafgaand aan de behandeling van dit agendapunt. Als ik even naar de agenda kijk, is dat waarschijnlijk dus ook na de lunchpauze.

3 Notulen

De voorzitter: Dan ga ik verder naar 3, de notulen. Ik heb geen opmerkingen ontvangen over de notulen van de ISC van 16 juni jongstleden. Ik stel die dan ook hierbij ongewijzigd vast.

4 Overzicht aanbevelingen, moties en toezeggingen

De voorzitter: Dan het overzicht met aanbevelingen, moties en toezeggingen. Ten aanzien van de overzichten zijn er voorafgaande aan deze commissie geen opmerkingen ontvangen. Kan ik hieruit concluderen dat u akkoord bent met alle afdoeningsvoorstellen?

Ik kijk rond en zie dat dat zo is. Dan stel ik die hierbij vast.

5 Voorraadagenda

De voorzitter: Dan gaan we naar de voorraadagenda. Agendapunt 5. De voorraadagenda is gewijzigd en die wijziging heeft u ontvangen met de nazending en zijn in rood weergegeven. Ik vraag even voor twee, voor een paar punten speciale aandacht. Allereerst de volgende vergadering van de

commissie op 13 oktober. Momenteel staan daar zes Statenvoorstellen en een sonderend stuk geagendeerd. Dat is erg veel om op een dag te behandelen. Mijn verzoek is dan ook richting GS om te bekijken of er punten zijn die doorgeschoven kunnen worden naar de vergadering van 1 december, want daar is nog veel meer ruimte in de agenda. Ik zal dit signaal ook meenemen naar de agendacommissie van volgende week. En ten tweede merk ik op en dat is denk ik goed om, zeker aan het begin van deze periode nu we helemaal ingericht zijn even te benadrukken. Het is ook aan Provinciale Staten om zelf te kiezen wat ze willen agenderen, dus het is aan deze commissie, om te bepalen of er zaken of onderwerpen zijn waarover u nader geïnformeerd wenst te worden, of die u sonderend met uw mede commissieleden wilt bespreken. Bij een meerderheid kan het onderwerp op een later te bepalen moment altijd besproken worden in de vergadering, waarbij GS voldoende voorbereidingstijd heeft om eventuele stukken aan te leveren of een presentatie voor te bereiden. Kort en goed zeg ik daarmee, GS stuurt natuurlijk een heleboel stukken onze kant op. Mochten jullie voorafgaand aan die stukken of überhaupt graag over inhoudelijke thema 's met elkaar willen spreken? Dan kunt u die ook hiervoor agenderen. Dat was alles wat ik wilde zeggen over dit agendapunt. Kan ik dan de voorraadagenda gewijzigd vaststellen? Aldus besloten.

6 Lijst (AVG) ingekomen stukken en (AVG) uitnodigingen

De voorzitter: De lijst ingekomen stukken en uitnodigingen, agendapunt 6. Met uw goedvinden stel ik ook die vast. Ja.

7 REGIONALE BEREIKBAARHEID EN OPENBAAR VERVOER

7.1 G-23-005 Statenvoorstel inzake besluit infrastructuur Maaslijn 2023, brief GS van 29-08-2023 (GS DOC-00533430)

De voorzitter: En dan gaan we over naar de inhoudelijke agendapunten, regionale bereikbaarheid en OV. We beginnen met agendapunt 7.1, het Statenvoorstel inzake besluit infrastructuur Maaslijn 2023. Vorige week bent u al in beslotenheid bijgepraat. We hebben toen ook duidelijk besproken waar vandaag niet over gesproken mag worden en waarover vooral wel. Ik ga ervan uit dat u zich daar vanzelfsprekend aan zult houden. Ik zal hier ook proberen alert op te zijn. We bespreken het voorstel in twee termijnen. U krijgt 5 minuten per fractie van mij en ik let natuurlijk ook op de interrupties. Dat zijn er per termijn 5 minuten voor de commissie en 5 minuten voor GS. En dan kijk ik even rond en dan geef ik als eerste het woord en dan begin ik een keer aan de linkerkant, aan de fractie van de SP, de heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja dank u wel voorzitter. Dat vind ik heel fijn, dat we een keer aan de linkerkant beginnen. Maar mevrouw Berghorst was degene die dit eigenlijk op de agenda heeft gezet.

Spreekster [0.13.18]: Dat is het onderzoek.

De heer Wolters Gregório (SP): Oh, sorry, dan haal ik ze door mekaar. Ja, ik heb het gerefresht. Sorry.

De voorzitter: De paar minuten die ik net benoemde waren nog niet af, maar we beginnen met het Statenvoorstel over de Maaslijn in ieder geval.

Hoe fijn u het ook vindt dat we aan de linkerkant beginnen, zal ik dan toch aan de rechterkant beginnen?

De heer Wolters Gregório (SP): Ja. Het zal aan mijn uitzet liggen, maar hij was...

De voorzitter: Mijn goede voornemen was om dit af en toe een beetje spannend te houden. Dat weet iedereen. Nee, helemaal goed. Dan begin ik toch aan de rechterkant. Wie mag ik van de fractie BBB het woord geven? De heer Huizing.

De heer Huizing (BBB): Dank u wel. Voorzitter. Ik hoop dat ik de goede tekst voor me heb liggen, maar dat zal snel blijken, denk ik. Ons is voorgelegd een voorstel om in te stemmen met een wijziging in de project scope en planning en opdrachtverlening aan ProRail voor de realisatie van de upgrade van de Maaslijn. Beoogde datum gereedkoming december 2027. Ophoging van het investeringskrediet met € 1,34 miljoen per jaar en we zijn op de hoogte gesteld van de risico's. Laat ik beginnen met te constateren dat BBB vindt dat de realisatie van de verbeterde Maaslijn van het grootste belang is. Daarom in principe ook eens met het voorstel om de impasse, waar we eigenlijk in feite in zijn terechtgekomen, om die te doorbreken, waarbij het ons ook duidelijk is dat door de lange periode die inmiddels is verstreken en een aantal andere factoren, er sprake is van kostenverhogingen die onvermijdelijk zijn. Dus op basis hiervan zijn we ook heel positief over het voorstel waar onze mening over wordt gevraagd, maar met een aantal vragen en opmerkingen waar we graag antwoord op zouden krijgen, alvorens over te gaan tot een feitelijke instemming. Allereerst is daar dus de rijksbijdrage wat natuurlijk al heel lang een steen des aanstoots is geweest. In het voorstel wat nu voorligt, is er eigenlijk geen sprake van een extra aandeel wat het Rijk gaat nemen in de extra meerkosten. We begrijpen dat er sinds het aannemen van de motie 2951 frequent overleg met de staatssecretaris is geweest over dit onderwerp en dat dit niet tot een resultaat heeft geleid. Echter in uw voorstellen, dan citeer ik even letterlijk, wordt als laatste reactie van de staatssecretaris aangegeven. Ik citeer: 'De staatssecretaris aangeeft eerst de aanbestedingsresultaten af te willen wachten alvorens met Limburg in gesprek te gaan.' Onze vraag is eigenlijk, is er derhalve nu niet, zijn we in het stadium aangeland dat er sprake is van een aanbestedingsresultaat, hoewel er nog vergund moet worden? Maar de kosten van de aanbesteding zijn volgens ons duidelijk, dus we willen eigenlijk het college nog oproepen om op korte termijn nog een keer in overleg te treden met de staatssecretaris, refererend aan dit statement, eigenlijk om te bezien of er toch niet extra financiering in de vorm van een extra rijksbijdrage zou kunnen komen om daarmee eigenlijk die € 1,34 miljoen per jaar te verlagen.

We vragen het mede omdat we bang zijn dat als het nu niet gebeurt en we kaarten de zaak hier af in dit huis, dat er vervolgens bij het Rijk mogelijk de gedachte post zou kunnen vatten dat het probleem is opgelost en dat er geen noodzaak meer is voor extra financiering. Ook nog even refereren aan de Kamervragen die gisteren zijn gesteld, blijkbaar door BBB en PvdA, waarbij eigenlijk in feite ook de staatssecretaris wordt opgeroepen om hier nog een keer goed over na te gaan denken. Dus dat is een vraag die wij hebben met betrekking tot de rijksbijdrage.

Dan hebben wij met betrekking tot de risico's die genoemd worden, een aantal hele concrete vragen. Die risico's worden benoemd, maar zonder dat ze in het stuk nader gekwantificeerd worden. We snappen dat die risico's met onzekerheden zijn omgeven en dat dat lastig is. Maar wij vragen toch om met betrekking tot een aantal risico's in relatie tot die € 1,34 miljoen aan te geven wat het betekent als die in zouden treden. Heel concreet kabels en leidingen, wat betekent het feit dat er geen bedrag genoemd wordt? Dat hier nog geen beeld van is. Het is een behoorlijk lang traject, die Maaslijn. Ik denk dat je daar behoorlijk wat knelpunten tegen kunt komen. Voor het verleggen van leidingen rekenen partijen als Enexis en Stedin tegenwoordig forse bedragen en ook levertijden. En dat is mogelijk ook nog een punt van zorg, want er zit risico op een lange levertijd.

Dan grondverwerving. Eigenlijk dezelfde vraag. Kan er een beeld geschetst worden, financieel wat dat kan betekenen. We snappen dat dit met marges omgeven is.

Wat is precies het btw-risico dat wordt genoemd en kan dit ook worden gekwantificeerd? En dan als laatste inderdaad met betrekking tot stikstofdepositie. Enfin, daar kunnen we een hele boom over opzetten. Heel specifiek vragen we hier, er loopt een stuk van de Maaslijn door Brabant heen. In Brabant zijn na het vervallen van de bouwvrijstellingen, volgens onze informatie, alle bouwprojecten of -vergunningen stilgelegd. Kunt u nagaan wat het risico is voor de doorlooptijd, met name van dit project met betrekking tot met name het stikstofrisico in het stuk Brabant?

Dan nog twee heel specifieke vragen. Wellicht is het in het verleden aan de orde geweest, maar goed, toen waren wij nog niet in deze Staten aanwezig, dus hebben we dat misschien gemist. Goed dat de zaak geüpgraded en gereviseerd wordt. Er is sprake van de concessie van Arriva, die in 2031 afloopt. De concrete vraag die we hebben, dus dit betekent dat er mogelijk na 2031 een andere dienstverlener komt? Het zou bijvoorbeeld de NS kunnen zijn.

Gewoon heel concreet de vraag als morgen de NS daar zou gaan rijden, moeten er dan nog forse aanpassingen plaatsvinden of is het daar zonder meer geschikt voor? En dan hebben we nog...

De voorzitter: U bent bijna door uw spreektijd heen. Maar u had nog een vraag, dus rond even af.

De heer Huizing (BBB): Even heel kort. Er is sprake van € 1,34 miljoen per jaar, met de informatie die nu voorligt, wat dat zou gaan kosten. De vraag is even, is dat ook een bedrag wat geïndexeerd gaat worden, moet worden, of is dat omdat het een investering is, een vast bedrag voor de komende, ik zal het termijn niet noemen, ik weet uit de geheime stukken wat die is, maar voor de komende x jaar? Nogmaals dit waren wat vragen, maar onderaan de streep een positief oordeel van BBB over het stuk wat voorligt. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng, de heer Huizing. Dan kijk ik naar de fractie van het CDA waar ik normaliter altijd de heer Ijpelaar verwacht, maar nu in de richting van mevrouw Depondt-Olivers.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ik heb de nobele taak om hem te vervangen. Ik heb het geluk dat ik het dossier uiteraard een beetje ken. Nee even serieus. Ja, ik kan, denk ik voor een belangrijk deel ook bij de BBB aansluiten. Het CDA is altijd voorstander geweest van elektrificatie en verbreding van de Maaslijn. Daar hoeven we de discussie niet over te voeren, wat mij betreft. Hoe ga je over de discussie dat het al zo lang duurt? Maar daar hebben we ook al het nodige over gewisseld in dit huis. Maar wij worstelen wel heel erg met het feit dat wij natuurlijk in de vorige Statenperiode, nog niet eens een jaar geleden, niet voor niks een gezamenlijke motie hebben aangenomen, die eigenlijk twee dingen zegt. Ten eerste, het is genoeg geweest, als het gaat over de bijdrage van een Provincie en een rijksproject. En in het verlengde daarvan, benoem het nou eindelijk een keer als rijksproject, want dat is het natuurlijk gewoon hè. Het is geen infra die in ons pakket thuishoort en waar wij ook rijksmiddelen van krijgen. Het komt eigenlijk allemaal gewoon uit eigen middelen. Lees, het gaat gewoon ten koste van andere dingen die we doen en daarmee doe ik dus absoluut niks af aan de waarde van de Maaslijn als zodanig. Maar het gaat ook over het principe, dat wij bijdragen aan een rijksproject. Natuurlijk hebben we daar een contract over gesloten. Onze voorgangers hebben daar, neem ik aan, naar eer en geweten een handtekening onder gezet, maar dat is ook al weer een hele tijd geleden en tussen toen en nu hebben we heel wat infraprojecten in Nederland, één, twee, soms drie keer over de kop zien gaan financieel. En ja, misschien was de ambitie hoog? Misschien heeft men zich dat dit allemaal gerealiseerd? Misschien zijn daar ook wel omstandigheden geweest, waardoor het in de laatste jaren wat meer aan de orde is dan anders? Maar hoe dan ook, wij kunnen dat gewoon niet dragen. Dat was de strekking van die motie. En ja, waar wij enorm mee worstelen is ook een beetje zo'n tijdlijn. Dan zegt de staatssecretaris, ja, maar ik wil eerst weten waar het over gaat, dan wacht ik de aanbesteding af. Nou ja, rationeel kun je daar iets van vinden, maar dat

beantwoordt de principiële vraag niet die daaronder ligt, want is dan - noem maar een dwarsstraat - € 10 miljoen overschrijding wel acceptabel en € 20 niet, of zo? Ik bedoel, daar ga je dan toch ook nooit uitkomen. Dus daar had ik toch wel graag een reactie op. U heeft contact gehad met de staatssecretaris, hoe zij daar dan in zit? Want als ik naar de tijdlijn kijk, de tijd tussen de aanbestedingsresultaten en de datum dat een besluit genomen moet worden, is heel kort. Dus ja, dan heb je ook maar heel kort om een hele principiële vraag in één keer af te doen en als je dat ook welke reden dan niet wil, het niet lukt whatever, ja dan dwing je je contractpartner toch weer in een positie dat die wel ergens ja of nee moet gaan zeggen, want anders kan ProRail niet beginnen en dan schuift het weer allemaal op en dan wordt er weer allemaal duurder en dan hebben we dezelfde discussie. Dus dat is echt een enorme worsteling waar wij echt niet uit zijn, hè. En nogmaals, het gaat niet over de Maaslijn sec. Het gaat over dat principe van rijksproject. En ja, om een lang verhaal kort te maken. Wij zijn daar ook eerlijk gezegd nog niet uit. Ik wil heel graag van de Gedeputeerde horen hoe hij dat gaat inschatten, want onze onderbuik zegt ook, als je eenmaal ja gezegd hebt op 29 september, dan is er heus niet iemand die gaat zeggen, dan krijg je het met terugwerkende kracht alsnog. Als je ja zegt, dan is de kans 99% dat je het kwijt bent. Maar desalniettemin blijf ik die principevraag op tafel leggen, want mijn linkerbuurman zei het ook al. We zitten nu. We zijn nog niet eens begonnen en uit onze ervaring weten wij ook dat projecten nadat ze begonnen zijn ook nog weleens financiële kuren kunnen vertonen. Dus ik denk dat wij een morele verplichting hebben, maar die zou de staatssecretaris, het kabinet ook moeten hebben om ervoor te waken dat wij de komende vier jaar, onze opvolgers in de periode daarna, ook weer tegen allerlei overschrijdingen in de uitvoering gaan aanlopen en dan weer met hetzelfde contract om de oren gemept te worden. Dus ja, voor ons is dat echt wel een heel principieel punt.

De voorzitter: Tot zover mevrouw Depondt van het CDA in eerste termijn, denk ik. Ik kijk naar de zijde van de VVD en ik zie daar al iemand die zijn microfoon heeft aangezet, dus ik geef het woord aan de heer Bloi namens de VVD-fractie.

De heer Bloi (VVD): Dank u wel voorzitter. Het upgraden van de Maaslijn is al jaren een thema in deze Staten en in de regio. Voor de VVD is de Maaslijn een essentieel onderdeel van de verkeersinfrastructuur van Limburg. Maar we zijn ook blij dat die eindelijk weer een keer een stap dichterbij komt. Echter voorzitter, het is hier kiezen tussen twee kwaden en we begrijpen ook bij het lezen van het voorstel waar het College inziet en dus ook wij allemaal inzitten. Wachten we op het aantreden van een nieuw kabinet wat weer maanden, dan waar meer dan een jaar kan duren, met alle gevolgen van dien of nemen we hier als Limburg de verantwoordelijkheid voor onze inwoners en ondernemers die al jaren wachten tot de Maaslijn wordt aangepast aan eigenlijk de 21^e eeuw en sturen we de rekening achteraf naar het Rijk? Als VVD hebben er lang over gediscussieerd en ja, wij hebben beide dilemma's besproken en afgewogen, maar wij zien, wij kiezen voor de regio en zetten dan ook wel in op een snelle realisering van de Maaslijn en dus voor een snelle opdrachtverlening aan ProRail. Met de aanvullende kapitaallasten van € 1,34 miljoen, of zoals ook in het voorstel vermeld wordt, hebben we al rekening mee gehouden in het coalitieakkoord. Wel vragen we het college om onze provinciale partners in Noord-Brabant en Gelderland te vragen voor een extra bijdrage. Ik weet het antwoord al, maar ik vraag het toch. Vragen kan altijd, zodat we de kosten met alle partners, zodat we samen de kosten kunnen drukken. Daarnaast verzoeken we het college ook om te blijven lobbyen bij zowel het ministerie, maar ook bij de Tweede Kamer om snel tot een overeenkomst te komen met het Rijk.

De voorzitter: Dank aan de heer Bloi. Dan ga ik verder naar de heer Van den Beucken van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, dank u wel. Ik hoef niet zo goed op te passen met de dingen die ik zeg, omdat ik als burgercommissielid natuurlijk niet bij die besloten vergadering ben geweest. Dat heeft voor- en nadelen. Het nadeel zou kunnen zijn dat ik misschien nu een of twee of drie vragen stel die al aan bod zijn gekomen. Vergeef me dat maar. De Maaslijn zelf, ja daar zijn we natuurlijk groot voorstander van. De argumenten daarvoor die zijn uitgebreid benoemd. Dit stuk begint eigenlijk bij 2021, maar als je het goed bekijkt, dan begint het al veel eerder. En als ik erover ga filosoferen, dan denk ik bij mezelf, wie had nou tien, vijftien, twintig jaar geleden kunnen bedenken dat er nog geen schop de grond in zou zijn gekomen, dat er nog geen enkele elektriciteitsdraad hangt? Geen partiële of gehele verdubbeling, geen treinstations die toegevoegd zijn. Helemaal niks voorzitter, behalve dat we wel een Provinciaal Inpassingsplan hebben. De kleur van de trein is veranderd en de snuit van de trein is spits geworden in plaats van rond. Dat is het enige wat anders geworden is op de Maaslijn. We hebben enkele keren al knarsetandend en met een pijnlijk gezicht natuurlijk, die portemonnee getrokken. Wat we ook gedaan hebben, is kunstmatig die concessietermijnen verlengd en nu lijkt het er alweer op of die provinciale citroen weer op die pers moet en eigenlijk vinden wij dat daar nog maar heel weinig sap uit moet komen voorzitter, want we hebben wel zo'n beetje genoeg die portemonnee getrokken. Ik denk dat er ook wel andere fracties helemaal klaar mee zijn, dus die signalen naar het Rijk en die motie die kwamen natuurlijk als geroepen, voorzitter. Het is gewoon een rijksproject. De mevrouw van het CDA, die haalde het ook aan.

De voorzitter: Depondt.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Depondt, natuurlijk, mevrouw Depondt-Olivers zelfs. Ik ken de naam wel. Zij haalde het ook al aan en zo staan wij er ook in, dus inderdaad niks ten nadele van die Maaslijn. Even kijken. Dus het Rijk zegt ook van ja, we wachten eerst die aanbesteding af. Maar dat betekent wel dat we nog niet weten wat dat gaat kosten en dat is voor ons natuurlijk een zeker zwart gat en ik hoop dat de Gedeputeerde hier wel op in zal gaan en ons een aantal vragen nog zal beantwoorden, want wij weten op dit moment niet helemaal waar we aan toe zijn. Wel is het zo, en dat zegt mijn buurman ook al, dat het de minst slechte optie nu lijkt om in ieder geval wel bij te passen, want anders komt er niks van terecht en dan krijgen we natuurlijk hele erge grote problemen, want dan mogen we misschien tientallen miljoenen bij gaan passen en dat kan ook nooit de bedoeling zijn, voorzitter. We hebben een paar vragen.

Een overdracht naar het Rijk. Dat zou betekenen dat de meerkosten per 1 oktober 2021 door het Rijk opgebracht zouden moeten gaan worden, dus 100%. Maar gaat het dan ook om de bedragen van het taakstellende budget aan de risicoreservering, dus die € 42 miljoen die al staan uit de vigerende afspraak overstijgende? Ja? Dat is de eerste vraag. De volgende vraag die ik graag beantwoord zou zien, gaat over de financiële bijdrage van de extra kapitaallast van die € 1,34 miljoen jaarlijks. Wordt dit ook ondergebracht bij de eis van een 100% rijksbijdrage meerkosten?

Welke relatie heeft die € 42 miljoen met de in het coalitieakkoord gereserveerde middelen? En een nog wat algemenere vraag. Is er zoiets als een worstcasescenario voor wat betreft de financiële inbreng voor Limburg? Inbreng, die nodig is om de kosten van vertraging van een jaar of langer te voorkomen, of kan dat pas gezegd worden als de aanneemsom bekend is?

Dan de laatste vraag. We hebben natuurlijk een Provinciaal Inpassingsplan, dat gaat echt over ruimtelijk technische zaken. Dat hebben we gelukkig al klaar, maar kan daar nog iets op ons pad terechtkomen, wat daar nog moeilijkheden gaat veroorzaken? Dat is het geheel der vragen en daar laten we het even bij. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dan dank ik de heer Van den Beucken en dan zal het college zo even moeten kijken in hoeverre ze dat soort informatie allemaal kan delen, maar daar komt de Gedeputeerde vast op terug. En dan geef ik het woord aan de heer Blijlevens van JA21.

De heer Blijlevens (JA21): Dank u wel voorzitter. Voor onze fractie is het duidelijk. Het is een langlopend dossier. Het moet dus populair gezegd, afgetikt worden. Het wordt er, als we dat niet doen, zeker niet goedkoper van. Die laatste sessie heeft veel verheldering gebracht. Voor de rest geen vragen. Wij hebben ons standpunt klaar.

De voorzitter: Dan dank ik de heer Blijlevens en dan zie ik dat bij de PVV-fractie nog het bord van de heer Claassen staat, maar ik heb een donkerbruin vermoeden dat ik kijk naar collega Bosch. Ik kijk helemaal goed. Yes. Ik geef het woord aan de heer Bosch van de PVV.

De heer Bosch (PVV): Dan zou de heer Claassen vroeg oud zijn geworden. Maar goed.

De voorzitter: Dat zou ik niet durven zeggen. De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Oké, nou iedereen die al langer in de Staten aanwezig is, weet wat ons standpunt is in de Maaslijn. We hebben toen gezegd, geen cent meer erbij. Wij blijven daar ook natuurlijk aan vasthouden, maar we zien ook weer dat we in een knevelconstructie zitten. We kunnen gewoon geen kant op en worden in een bepaald keurslijf geduwd, willen we verder. En nogmaals als je de ene partij niet bedient, dat betekent dat de andere extra geld gaat vangen en andersom. Het blijft hetzelfde.

Dus het schiet gewoon niet op, maar wij betalen al. We hadden al in een eerdere instantie gezegd, ja, voor ons is het een brug te ver. Het ligt natuurlijk aan de antwoorden van wat we dadelijk ook krijgen van de Gedeputeerde, van hoe hij dat wil aanpakken. En nogmaals. Ja, ook het kredietbesluit, denk ik dat niet van invloed is op die aanbesteding.

Dat zou je dus kunnen uitstellen, als je dat zou willen. Maar in ieder geval voor ons blijft vooralsnog dat we zeggen, jongens, het is echt triest, hoe ze ons knevelen en hoe we daar hierop moeten acteren, want dat hebben we al vaker gehad en het wordt alleen maar duurder. Het wordt niet beter, het wordt alleen maar slechter.

De voorzitter: Ik ga de heer Bosch heel even interrumpen, want mevrouw Berghorst van de Partij van de Arbeid heeft een interruptie voor u.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, ik hoor wat hij zegt. Geen cent meer erbij en voor ons hoeft het niet. Dat is eigenlijk de samenvatting.

De heer Bosch (PVV): Nou nee, voor ons mag het, maar ik heb altijd gezegd, wij ontkennen nooit nut en noodzaak van het ding, maar het gaat erom, hoeveel ben je bereid te betalen, wij als Provincie? Daar gaat het ons om en dat dadelijk het Rijk zegt: wij nemen het over. Prima. Dat is waar wij naartoe zouden willen. Maar goed, dat gaan we nu op dit moment nog even niet krijgen, denk ik.

De voorzitter: Toch nog even. Ik kijk even, volgens mij heeft mevrouw Berghorst nog een vraag. Wilt u allebei toch even via de voorzitter spreken en niet zo tegen elkaar? Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ik wilde de vraag aan de heer Bosch stellen, omdat ik dacht te hebben begrepen dat de PVV zegt, wij gaan nee zeggen tegen dit voorstel. Ik vroeg mij af, als de consequentie is dat als je nee zegt en de meerderheid zegt hier nee, dat het

helemaal niet doorgaat en dat het dan misschien nog wel veel meer gaat kosten, verandert dat het standpunt van de PVV?

De voorzitter: De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Nou op de inzichtelijke manier, zoals wat we nu weten en hoe we het nu zien gaan, verandert ons standpunt op dit moment niet. Laat ik daar duidelijk in zijn.

De voorzitter: Dat is een helder antwoord. Kunt u, heeft u, gaat u verder met uw betoog of was u...?

De heer Bosch (PVV): Nee, dat was het.

De voorzitter: Dat was de inbreng. Helemaal goed. Dan ga ik verder naar de heer Loomans van de fractie Horizon.

De heer Loomans (Horizon): Dank u wel, voorzitter. Ja, we staan vlak bij een belangrijke mijlpaal, omdat de opdracht voor elektrificatie van de Maaslijn eindelijk verstrekt kan worden. Voor de reiziger komt daarmee het einde aan jarenlange vertraging en frustratie in zicht. Veel factoren die hebben bijgedragen aan de vertraging en kostenverhogingen liggen buiten de invloedssfeer van de Provincie Limburg. Het is daarom in lijn met motie 2951. De Maaslijn is een rijksproject en het is heel goed te verantwoorden dat de meerkosten worden gedragen door het Rijk. Per slot van rekening heeft het Rijk afspraken gemaakt met de Duitse overheid over werkzaamheden op het Duitse traject van de Betuwelijn, die voor het Maaslijnproject een vertraging in realisatie van 15 maanden gaat opleveren. En ook de oorlog in Oekraïne en veranderingen van inzichten bij staatsbedrijf ProRail vallen buiten de verantwoordelijkheid van Limburg. En dan is er daarnaast, politiek gezien het nodige te doen over het verschil tussen de Rijksinvesteringen in de Randstad in verhouding tot die in de regio. De opmerking dat de Maaslijn al lang geëlektrificeerd zou zijn en dubbelspoor zou hebben als deze in de Randstad zou liggen, is daarbij niet uit de lucht gegrepen. Ook zou het gepast zijn als het Rijk mee zou betalen aan de meerkosten die alle vertragingen opleveren voor Arriva. Deze vervoerder heeft last van dezelfde grillen als de Provincie. Heeft de Gedeputeerde nog het laatste nieuws over het overleg met het Rijk? Per slot van rekening lazen we in de media dat ook gisteren nog in de Tweede Kamer hierover gesproken is. En kijkend naar de toekomst en de nieuwe OV-concessie vanaf 2031, vraag ik mij af of het gebruik van deze vernieuwde Maaslijn en nieuwe treinstellen voor de Provincie op termijn tot lagere kosten zullen leiden. Ik hoor graag van de Gedeputeerde hoe hij daar tegenaan kijkt. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan dank ik de heer Loomans voor zijn inbreng en dan ga ik verder naar de Partij van de Arbeid, mevrouw Berghorst, die achter het bordje van mevrouw Schuuring zit. Maar gelukkig kent iedereen op dit dossier uw naam al hartstikke goed.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ja, toen ik gisteravond mijn bijdrage aan het schrijven was voor deze commissie, bedacht ik mij dat het de derde Statenperiode is, dat ik in september na de verkiezingen begin met een probleem op de Maaslijn. Dat geeft misschien wel aan dat dit probleemdossier echt met recht het grootste probleemdossier van deze provincie is op dit moment. We hebben met teleurstelling en bezorgdheid kennisgenomen van dit Statenvoorstel en ik zal de Gedeputeerde alvast even geruststellen. We zijn niet in hem teleurgesteld, maar de teleurstelling is... Ja, ik zie, hij is blij. Ik zie het. Nog niet, hoor ik hiernaast fluisteren. Dat zijn niet mijn woorden. De teleurstelling, daar kom ik dadelijk op terug, maar in ieder geval, ik wil de Gedeputeerde niet onnodig in spanning laten zitten, niet in hem, maar in wat anders. Laat ik met die bezorgdheid

beginnen. Het heeft vooral te maken met de beschreven risico's en dan in het bijzonder risico's 1 en 3. Ik heb daarover een aantal vragen.

Er staat dat de kosten, bij risico 1 staat dat de kosten voor grondverwerving, kabels, leidingen en de projectkosten van ProRail geen onderdeel uitmaken van de aanneemsom. Dat ze daarmee dus nog een onzekerheidsmarge vormen. Maar ik mag toch hopen en dat is ook een vraag aan de Gedeputeerde, dat we deze kosten wel in de totale projectbegroting hebben opgenomen? Nou, ik zie hem al knikken. Dat is alvast een zorg minder. Ik vraag me ook af, hoeveel grond moet er eigenlijk nog verworven worden? Want ook bij hun grondverwerving kan er vertraging op de lijn komen. Ik kan mij herinneren dat we het vorig jaar hadden over zestig percelen of zo. Ik hoop dat het er inmiddels wat minder zijn. Daar dus een vraag over. Hoe verloopt dat proces? Loopt dat soepel? Zien we daar vertragingen opdoemen? En wat ik me ook afvraag, maar het antwoord op mijn eerste vraag is eigenlijk ook een antwoord op mijn derde vraag. Die kostenverdeling voor deze extra kosten worden fiftyfifty op dit moment volgens de huidige afspraak gedeeld met het Rijk, neem ik aan? Ik zie hem ook knikken. Dat helpt ook. Dan risico 3. Een aantal inhoudelijke projectrisico's, waaronder stikstof. Bij ons in de fractie leefde de vraag of de Maaslijn eigenlijk al in het ergste model is gekieperd, om te kijken wat eruit komt en hoe die risico's zijn. De vraag aan u is, hoe groot acht u de kans dat we op dit project vertraging gaan oplopen als gevolg van stikstof? We begrijpen ook dat het Statenvoorstel nog steeds niet door de Raad van State is. Ik meen mij te herinneren dat toen wij deze motie schreven, dat het toen ook al was, hè? Toen werd al gezegd, het staat op de rol, maar we weten niet wanneer. Het antwoord is volgens mij nu nog steeds, het staat op de rol, maar we weten niet wanneer. Wanneer komen we op het punt dat vertraging aan de kant van de Raad van State ook voor vertraging gaat zorgen in het project? Zijn er mogelijkheden die wij ter hand kunnen nemen om te voorkomen dat dat gebeurt? Want we weten, de Raad van State wordt momenteel enorm overvraagd met allerlei rechtszaken. En het zou toch heel zuur zijn als we alles op orde hebben en dat een bezwaar tegen het PIP ervoor zorgt dat we uiteindelijk niet kunnen starten met de werkzaamheden, waardoor we weer vertraging oplopen. En dan nu de teleurstelling, voorzitter. Er ligt een breed gesteunde motie vanuit PS, die duidelijk zegt dat de Provincie financieel eigenlijk niet meer verder kan. Er ligt in de Tweede Kamer ook een motie die uitsprekt dat het Rijk de meerkosten voor het project moet oppakken en toch gebeurt er na maanden praten nog steeds helemaal niets. De vraag die bij onze fractie leeft, is: hoe kan dat? Kan GS toelichten wat het effect is geweest van deze motie? Opmerkelijk vind ik namelijk dat in het dictum van dit Statenvoorstel bij punt 4 staat, we gaan onverkort verder met het uitvoeren van de motie. Nou, dat zie ik niet heel vaak in een dictum van een Statenvoorstel voorbijkomen. Dus ik wil heel graag weten wat het effect is geweest van deze motie en vooral ook waarom het toch niet lukt, nog steeds niet, om dit project naar het Rijk over te dragen, ondanks dat er wel draagvlak voor is in de Tweede Kamer? Tot zover.

De voorzitter: Dan dank ik, mevrouw Berghorst en gaan we verder naar mevrouw Wesseling van D66.

Mevrouw Wesseling (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 vindt van groot belang dat de opdracht voor de waardering van de Maaslijn ook daadwerkelijk gegund gaat worden in oktober. We kunnen ons echt geen verdere vertraging meer veroorloven. Van verdere vertraging wordt het project alleen maar duurder en vele duizenden Limburgse reizigers blijven nog langer zitten met een oncomfortabele, onvoldoende betrouwbare verbinding, die bovendien ook nog eens niet duurzaam is.

Er maar gewoon mee ophouden, zoals sommige andere collega's betogen, ziet D66 echt niet zitten. Er zit juist eindelijk wat beweging, om toch maar wat optimistischer te zijn. Er kan bijna een opdracht worden gegund en daarmee komt er voor de reiziger toch langzaam zicht op verbetering. Bovendien zijn we dan niet per se goedkoper uit. Er zal immers een dieseltractie op de lijn blijven rijden, hetgeen elk jaar meerkosten binnen de concessie zal opleveren. Dat is ook nog eens verouderd materieel dat

steeds meer onderhoud nodig heeft en bij afloop van de concessieperiode zitten we dan wel met een dikke rekening, maar nog steeds met een ondermaatse Maaslijn.

Wij denken niet dat we de nieuwe concessieperiode daarbij gunstig in de markt gaan zetten. D66 baalt natuurlijk ook gigantisch van het feit dat er weer Limburgs geld bij moet en het Rijk moet wat ons betreft echt over de brug komen voor deze rijksinfrastructuur. In het kader van mogelijke niet-Limburgse middelen heeft D66 wel nog een vraag. Op 14 november 2022 werd in de mededeling portefeuillehouder een melding gemaakt van het feit dat de Europese Commissie de Maaslijn had opgenomen in de TEN-T-kaart en dat dit mogelijk in de toekomst zou kunnen leiden tot een kans om Europese middelen aan te vragen voor de Maaslijn. Is er al meer over te zeggen? We ondersteunen de lobby van het College richting het Rijk. We vinden ook dat het Rijk de verantwoordelijkheid moet nemen voor deze rijksinfrastructuur. De Limburgse bijdrage is al onevenredig groot en wordt met dit voorstel, wat overigens onvermijdelijk is, nog groter. De verdere risico's horen wat ons betreft dus bij het Rijk. Tot zover.

De voorzitter: Dan ga ik verder naar de heer Erkamp namens 50PLUS.

De heer Erkamp (50PLUS): Ja, dank u wel voorzitter. Sorry. Ook 50PLUS kan instemmen met het voorstel met de aanbesteding van de Maaslijn. We hebben laatst uitgebreide informatie gehad over die Maaslijn. Nou, daar werd veel gezegd. Je hebt de voordelen en de nadelen. Nou, de voordelen zijn dat de dieseltreinen, de verontreiniging van de lucht, verdwijnen en dat er een betere aansluiting komt met elektrische treinen. En de nadelen zijn natuurlijk de kosten en het uitstel van het project. Daarvan willen wij straks graag een financiële afhandeling krijgen. Hoe gaat het nu verder en wat gaat het ons kosten? Dat was het.

De voorzitter: Goed, dan ga ik verder naar de Partij voor de Dieren, mevrouw Boven.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen kort zijn. Gezien het belang van de Maaslijn, zien wij geen andere keuze dan akkoord gaan met dit voorstel. Eerlijk gezegd willen we gewoon aansluiten bij alle andere vragen die al zijn gemaakt. Dat hoeven we niet nog een keer te herhalen.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Boven. Dan ga ik verder naar mevrouw Jetten van GroenLinks.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal ook proberen om niet te veel in herhaling te vallen, maar een beetje kan ik niet nalaten. Ja, dus ook de Maaslijn, want uiteraard is GroenLinks een groot voorstander van goed openbaar vervoer en de elektrificatie van de Maaslijn. In de vorige periode hadden wij een GroenLinks-Statelid die in Mook woonde en altijd met de trein kwam en u wil niet weten hoe vaak hij vertraging had, vastzat. Het is gewoon een ramp en ik denk met name ook aan de enorme hoeveelheid studenten die dagelijks gebruik moeten maken van die Maaslijn. Het is echt in ons allerbelang dat dat een goede lijn is. Dus ook voor hen wil ik dat echt. Ja, het is gewoon heel erg belangrijk.

Ja, nog een paar vragen. Ja, ook wij balen enorm van het feit dat het Rijk niet haar verantwoording pakt. Wij zien eraan dat GS er staat. GS trachten de motie Rijksproject te verzilveren. Dat klinkt heel mooi en ik ben er ook van overtuigd dat GS dat gaan doen, maar ik wil graag iets concreter weten van wat gaat u dan precies doen? Want dadelijk heeft u ja gezegd of hebben wij met zijn allen ja gezegd, want dat bespeur ik een beetje.

Welke middelen heb je dan nog om dit voor elkaar te krijgen? Dus die vrijblijvendheid zouden wij daar wat van af willen zien. Ik wil ook een oproep doen aan alle partijen hier en volgens mij heeft de Gedeputeerde dat ook gedaan. Heel veel partijen hier zijn vertegenwoordigd in Den Haag. Leg ook

druk op je partij in Den Haag. Leg die druk nog hoger. Want ja, het is gewoon absurd dat dit nog steeds geen rijksproject is en dat die financiële zaken zo op Limburg drukken. Even denken. Had ik verder nog zaken? Ja, dan de opties. Ja, het zal u niet verbazen. Ik vind gewoon, we hebben geen optie. Punt. Dus GroenLinks zal instemmen met dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, en dan ga ik nu als de laatste naar de heer Wolters Gregório van de SP.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik ben inmiddels de tel kwijt over hoe vaak we over dit ontspoorde project om de tafel hebben gezeten. Maar het is goed om te horen dat alle partijen op dezelfde lijn zitten vandaag. Mijn oproep is ...

Spreekster (0:45:20): Nee, nee, de PVV niet.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, jawel, ik hoorde mijnheer Bosch net ook positief zijn. Mijn oproep...

De voorzitter: Ik ben nu ook heel benieuwd of u nog een derde woordspeling heeft.

De heer Wolters Gregório (SP): Nee. Ik ben er nu klaar mee. Mijn oproep is: laat het niet aan onszelf liggen dat de start nogmaals wordt vertraagd, maar de meerderheid in de zaal ziet dat gelukkig ook zo. De informatie over de kosten en de risico's die wij in de stukken in de besloten sessie hebben gekregen, heeft ons in ieder geval voor dit besluit gerustgesteld. Maar voorzitter, we lezen dat we moeten hopen dat onze uit Spaubeek afkomstige staatssecretaris inziet dat haar regio toch ook telt in Nederland en dat zij ons uit de brand gaat helpen. Nu heb ik geleerd dat hoop uitgestelde teleurstelling is. Dus ik ga ervan uit dat mevrouw Heijnen alle moties, brieven, oproepen en ook het transcript van deze vergadering nogmaals op haar bureau krijgt en de heer Kuntzelaers haar aan alle democratische besluiten herinnert en met goed nieuws uit Holland terug gaat keren. Basisinfrastructuur de Maaslijn, een basisinfraproject dat niet door een lokale overheid gedragen zou moeten worden en zeker niet in een regio waar we met al die euro's vele andere problemen moeten oplossen. Laat dat in Den Haag nog een keer heel goed doordringen, want elk regio telt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan dank ik de heer Wolters Gregório en dan kijk ik naar de zijde van GS voor de noodzakelijke beantwoording. Ik zeg daarbij dat wij, de commissie dit in veel minder tijd heeft geklaard dan haar daarvoor gegeven was en dat ik van het college niets minder dan hetzelfde verwacht. Daar gaat ie.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel, voorzitter. Samen gaan we die vertraging op de Maaslijn te lijf door een snelle vergadering. Het komt goed ook. Dank aan de commissie voor de vragen. Een opvallende conclusie van mij is ook wel de brede steun voor het realiseren van de Maaslijn in de voltalligheid van de Staten. Zelfs degenen die het meest kritisch zijn op de Maaslijn betwisten nut en noodzaak van de aanleg niet voor die 20.000 reizigers die per dag over dat traject gaan en ook de positieve effecten die het natuurlijk heeft, enerzijds op duurzaamheid, maar ook op de snelheid waarmee mensen zich door onze provincie en naar Gelderland en Brabant kunnen verplaatsen. Die urgentie voelen wij als College nadrukkelijk.

Ik zal zo dadelijk alle vragen beantwoorden die er door de Staten gesteld zijn. Ik ga twee technische onderdelen rondom de risico's even doorgeven aan de heren hier naast mij. Met name de stukken over grondverwerving en de risico's rondom de Raad van State. Maar laat ik beginnen met de rijksbijdrage, want ik geloof dat dat eigenlijk, als ik de Staten in de brede zin beluister, de grote vraag

is, die voorligt, natuurlijk met de motie uit vorig jaar. Op welke manier zijn we nu aan de slag en op welke manier heeft dat ook in de afgelopen maanden geleid tot extra pressie richting het Haagse? In het stuk staat een deel van de tijdlijn, maar om het duidelijk te maken, er wordt zowel op ambtelijk gebied als op directieureniveau, pressie opgevoerd om op het niveau van de praktische uitvoering te kijken naar waar de mogelijkheden liggen. Er wordt gesproken op het Haagse niveau van de staatssecretaris. Daarmee heb ik in de afgelopen weken nog gesprekken gevoerd en ik hoop in de komende weken nog één, liefst een vrolijk gesprek, of anders meerdere gesprekken nog mee te voeren. En uiteraard zijn er ook contacten met de Tweede Kamerfracties. Van bijna alle partijen wordt op elk moment nog gezocht hoe we die pressie verder kunnen vergroten. Want laten we heel simpel de conclusie trekken, er ligt een contract dat ooit gesloten is, hier in de Staten, waarin die fiftyfifty-deal is gemaakt. In principe kan het Rijk rustig achteroverleunen en zeggen, we houden jullie aan deze deal en doe het er maar mee en jullie kunnen gewoon betalen. Maar het signaal, en dat is ook wel de vraag die ik van mevrouw Berghorst daarnet hoorde, van die motie Ijpelaar-Berghorst van vorig jaar, heeft wel degelijk ook in Den Haag een effect gehad en duidelijk laten merken dat de grens hier in Limburg wel bereikt is. Wat ze daarmee gaan doen? En dat is telkens - je zou het uitstelgedrag kunnen noemen, je zou het voorzichtigheid kunnen noemen in een andere zin - dat men wil wachten op het exacte bedrag wat uit de aanbesteding is gekomen, voordat men een keuze maakt of de bedragen overgenomen worden en of er een mogelijkheid bestaat tot een andere deal met het Rijk. We zitten ongeveer op dat punt, zeg maar, dat we die gesprekken kunnen voeren met elkaar. In de komende weken zijn er ambtelijke gesprekken, hopelijk ook bestuurlijke gesprekken, die leiden tot een mooi resultaat.

De voorzitter: Punt. Dan geef ik even het woord aan mevrouw Depondt-Olivers van het CDA, die een vraag voor u heeft.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja, even een technische vraag ten aanzien hiervan, hè? De staatssecretaris zegt, ik wacht de aanbesteding af en dan nemen wij daar een standpunt over in. Maar dat gaat over het hier en nu. Terwijl het onderliggende principe gaat over een einddatum waarop wij überhaupt nog overschrijdingen betalen. Even toch theoretisch. Stel dat de staatssecretaris zegt de overschrijding, neem ik nu voor mijn rekening, maar het principe blijft het contract. Of hoe loopt die lobby? Op welk thema loopt eigenlijk de lobby?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Onze insteek is natuurlijk de motie die zei, op dit moment, daar ligt onze grens, daar willen wij op inzetten. Dat is onze insteek. Dat is onze insteek en dan mag u ervan uitgaan dat wij daar onze uiterste best voor zullen doen, om dat resultaat over de brug te krijgen. En in hoeverre de staatssecretaris daarin meegaat en de Kamer ons daarin gaat steunen? Dat zal moeten blijken. Maar dat is wel de inzet van de Provincie Limburg.

Dan de risico's. De heer Huizing vroeg er nadrukkelijk naar. Er staat een hele set risico's in. Zijn die nu meegenomen in de kostenraming die er ligt? Het antwoord daarop is, de risico's die wij kunnen overzien, ja, die zitten hier allemaal in meegenomen. Dat neemt niet weg dat je verdragingsmomenten bijvoorbeeld, nog niet kunt inprijzen, want je probeert nu een zo reëel mogelijke planning natuurlijk neer te leggen. Dan bestaat altijd nog het risico van het wegglopen in de tijd, dat een project nog verder zou wegglopen.

Ik denk dat wij behoudend en voorzichtig begroot hebben. Dit bedrag zou in principe, wat ons betreft, de klappen moeten kunnen opvangen, als het Rijk ons koste wat kost aan die fiftyfifty zou houden en super-star zou zijn en geen enkele beweging zou maken. Maar dan nog, zou dit wat ons betreft voldoende moeten zijn.

De heer Huizing (BBB): Voorzitter?

De voorzitter: Ja, excuus.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ik zag een beweging.

De voorzitter: Ik zat naar links te kijken. De heer Huizing van de BBB.

De heer Huizing (BBB): U zegt dat de risico's, die zijn te overzien, die zijn meegenomen. Ik worstel een beetje met dat begrip, risico's die te zijn overzien. De vraag die ik heb, en nogmaals met alle marges, dat snappen wij. Maar kan goed vastgelegd worden, een beetje aanvullend op het stuk wat nu voorligt, per risicogebied, wat de financiële omvang van die risico's is, met nogmaals een mogelijke marge? Maar dat we daar een beter gevoel bij krijgen dan wat ik nu heb. En misschien heb ik niet alles goed gelezen, maar dat is eigenlijk de vraag die wij hebben.

De voorzitter: Gedeputeerde Kuntzelaers.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Voorzitter, ik denk dat om de diepte in de financiën in te gaan, we aan de vertrouwelijke kant van het stuk uitkomen. Die zijn voor een groot deel beschikbaar bij de Griffie voor u ter inzage. Ik zou adviseren om daar even uw licht op te steken. Als u dat al gedaan heeft, dan kunt u daar nog verdiepende vragen over stellen. Dan zullen wij proberen om die ook, in een vertrouwelijke setting uiteraard, aan u te doen toekomen.

De voorzitter: De heer Huizing heeft nog een aanvullende vraag.

De heer Huizing (BBB): Jazeker. Ik snap dat we hier niet op die vertrouwelijke stukken echt inhoudelijk in kunnen gaan. Ik heb de stukken wel gelezen en ik heb daar na lezing nog steeds de vraag die ik net stelde, dus ik heb er wel behoefte aan. Ik denk ook dat het zelfs kan, dat is mijn oordeel, zonder laat ik zeggen het gevaar van het prijsgeven van gegevens. Het gaat waarschijnlijk om bijvoorbeeld kabels en leidingen. Ik neem aan dat in het bestek daarover ook aan de aannemer een indicatie is gegeven, of misschien is het helemaal buiten het bestek gelaten. Maar in ieder geval, daar zou ik graag gewoon een kwantitatief gevoel bij willen hebben, wat dat ten opzichte van die € 1,34 miljoen extra per jaar, wat dit soort risico's inhouden. Gaat het om mogelijk een ton meer of minder, of een miljoen meer of minder.

Gedeputeerde Kuntzelaers [0:54:20]: Ik zie dat een antwoord mogelijk is binnen de grenzen van het vertrouwelijke.

De voorzitter: Dan geef ik het woord eerst aan de heer Van Damme.

De heer Van Damme (programmamanager): Ja, dank u wel. Zeker kunnen we een indicatie hierop geven. Alle kabels en leidingen zijn in beeld, dus daar hebben we geen twijfel over. Het is wel zo dat op het moment dat je begint te graven, daar complicaties bij kunnen komen. De aannemer kan nog wat doen of daar kan nog een kabeltje net iets breder liggen dan op de tekening is aangegeven. Dat zijn de risico's die we hebben. Op geld, dat heeft de Gedeputeerde al aangegeven, daarop kunnen we niet dieper ingaan omdat dat gerelateerd is aan de opdrachtsom die is gegeven. Dus om die reden kunnen we daar geen kwantificering van geven, anders dan dat in de vertrouwelijke stukken daarvan wel indicaties gegeven zijn. Maar in principe, alles is in beeld ten aanzien van kabels en leidingen.

De voorzitter: De heer Huizing en dan stel ik ook voor, ik weet niet of u nog een aanvullende vraag heeft? Anders om ze of schriftelijk in de vertrouwelijkheid te doen, want ik kan me ook voorstellen dat het vrij technisch wordt nu. De heer Huizing.

De heer Huizing (BBB): Ja, dat wil ik zeker niet. Ik ben al blij mee als het om kabels en leidingen gaat. Ik zou graag voor de andere risico's die hier genoemd zijn, grondverwerving, ja, met name grondverwerving eenzelfde soort antwoord, misschien niet nu, maar willen zien, zodat we er een gevoel bij krijgen. Is het in beeld en wat betekent het?

De voorzitter: Nou, ik zie dat we hier alle antwoorden beschikbaar hebben, dus ik geef het woord aan de heer Fasen.

De heer Fasen (projectmanager): Dank u wel. Voor grondverwerving is het inderdaad eigenlijk hetzelfde beeld. Het is compleet in beeld. Dat is een van de eerste zaken die je op orde moet hebben. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen particuliere percelen en overheidspercelen, omdat die laatste door overheidspartijen iets makkelijker verworven zullen worden. Op dit moment wordt volop gefocust op de verwerving van de particuliere percelen en dat loopt conform planning. Ik heb even geen actueel cijfer van, of er nu van die zestig al dertig verworven zijn. Daar wil ik even buiten blijven, want dat verandert ook per week, zeg maar even die stand van zaken, omdat die gesprekken op dit moment lopen. We weten natuurlijk nooit zeker of alles onmiddellijk verworven kan worden en daarom is er in de planning ook rekening gehouden met een mogelijke onteigeningsprocedure. Die zal dus niet meteen, mits die binnen de gangbare termijnen bij de rechtelijke macht loopt, voor aanvullende vertraging gaan zorgen.

De voorzitter: Dan kijk ik even of de heer Huizing nog aanvullende vragen heeft en anders geef ik het woord aan de Gedeputeerde.

De heer Huizing (BBB): Nee, dank u. Dit was op dit moment voldoende, dank u wel.

De voorzitter: Goed. Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel. Dan zal ik meteen het laatste punt, wat ik in ieder geval nog heb staan van de heer Huizing, nog even benadrukken. De concessie en de overdracht eventueel naar nieuwe aanbieders die in de toekomst zullen gaan rijden op dit tracé. In principe is geborgd binnen de concessie dat een overdracht naar een vervolg-vervoerder, als dat niet nog een keer Arriva zou zijn, geborgd is. Dus in principe hoeft u zich daar geen verdere zorgen over te maken. In principe. Nee, maar goed.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Zeg nooit, nooit.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Zeg nooit, nooit, hoor ik mevrouw Berghorst zeggen. De urgentie van het overdragen van het project en het Rijk. Ik geloof dat ik daar uitgebreid bij stilgestaan heb en laat ik nogmaals benadrukken hoe belangrijk wij het als College vinden en ik proef dat ook hier in de zaal, hoe belangrijk wij het als geheel vinden dat de staatssecretaris en de Tweede Kamer straks in beweging komen om ons hieruit te helpen.

De VVD, de rekening vooraf of achteraf naar het Rijk toe? Mijnheer Bloi schrikt op van zijn iPad. Ja, dat zal de vraag van dit moment zijn. Kunnen we al voor de 29e een deal sluiten of zal die deal later moeten plaatsvinden? Als het ervoor kan, dan is dat in een mooie harmonie met de staatssecretaris gebeurd. Als dat daarna moet, dan zal dat met pressie vanuit de Kamer waarschijnlijk moeten

geschieden. Dat dat wel de situaties zijn waar je gezamenlijk in terecht komt. Dat is eigenlijk de eenvoudige situatie. Ik heb uw oproep om **Noord-Brabant en Gelderland**, ondanks het feit dat ze zich uitgekocht hebben, zeg maar uit het project, nogmaals om een bijdrage te vragen ter harte genomen. **En wij zullen zeker de Colleges in de beide provincies die oproep doen overkomen.** En mag ik dan ook meteen alle partijen vragen die een partijgenoot in zo'n College hebben, dezelfde oproep te doen om even een appje te sturen? Want de vorige keer is die oproep ook al een keer benoemd in een vertrouwelijkere context.

De voorzitter: Voordat ik het woord geef aan mevrouw Berghorst, ga ik even vragen, noteren wij dit als een toezegging. Is dan de toezegging dat u dit gaat overbrengen? Wanneer gaat u dat doen en hoe?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Voor de 29e hebben wij in ieder geval deze vraag overgebracht aan de Colleges van Noord-Brabant en Gelderland. Of dat ook meteen tot een reactie geleid heeft of gewoon een gebrek aan blauwe vinkjes op de app, dat zal moeten blijken, maar wij hopen natuurlijk op een volmondig enthousiaste reactie vanuit Noord-Brabant en Gelderland.

De voorzitter: Dan geef ik even het woord aan mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, dank u wel, maar de vraag is beantwoord.

De voorzitter: U was ook op zoek naar die toezegging. Helder. Goed. De Gedeputeerde kan verder.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, bij LOKAAL-LIMBURG heb ik de reclame met het uitwringen van de citroen met name genoteerd. Dat gevoel overheerst natuurlijk ook bij ons. En ja goed, die inzet is er aan onze zijde. Zeker. Ook de vraag over de meerkosten, geloof ik, dat ik net beantwoord heb. We proberen dat prijspeil, datum motie zeg maar, te hanteren en dat is de inzet bij ons voor die onderhandelingen natuurlijk. Ja, eventuele risico's zijn zojuist ter sprake gekomen. Ik denk dat daarmee in ieder geval het grootste deel van de vragen beantwoord is.

De voorzitter: Ik zie de heer Van den Beucken vragend kijken. Dus ik geef hem toch even het woord. De heer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel, voorzitter. Ja, de citroenen zijn zuur, maar we kunnen het zoeter maken natuurlijk. En misschien stel ik wel een vraag die onmogelijk is, maar ik ben naar op zoek naar een modus van een slechte-scenariostatus, een worstcasescenario, wat ons kan overkomen wat betreft de financiële inbreng. Maar natuurlijk moeten we een aanneemsom krijgen, dus ik. Maar is er een indicatie van het maximale risico wat we bij elkaar gevoegd kunnen lopen?

De voorzitter: Ik vraag me af of de Gedeputeerde dat kan geven. De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Laat ik het zo zeggen, de financiële vraag die hier nu voorligt, die wel publiek inzichtelijk is, is een zo compleet en conservatief mogelijke inschatting van onze zijde van de risico's. En ja, dat is het maximum eigenlijk, wat ik daarover kan toelichten, zeg maar. Dus dit is wat ons betreft een zeer reëel verhaal.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Excuseer mij, maar er is nog één blijven hangen. Het Provinciaal Inpassingsplan? Daar had ik een vraag over gesteld.

De voorzitter: Misschien is het helpend als u die vraag even herhaalt? Dan kan de Gedeputeerde die weer even meenemen. Herhaalt. Normaal zou ik dat niet snel vragen, maar herhaalt u uzelf gerust even.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja, doen we. We hebben een Provinciaal Inpassingsplan. Dat is natuurlijk in gereedheid gebracht. Langer uitstel of langere perikelen in verband met de Maaslijn, zou dat van invloed kunnen zijn, dat er nog zaken aangepast zouden moeten worden en dat er nieuwe rompslomp kan ontstaan?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel, heer Van den Beucken voor de vraag in ieder geval. Nee, wij verwachten niet dat er impact zal zijn van andere zaken op het PIP als dusdanig. Dat neemt niet weg dat het PIP in zichzelf wel nog bij de Raad van State ligt en dat dat in zich eigenlijk een proces is, wat in ieder geval wel lekker in gang zou mogen, wat ons betreft. Dus hoe sneller dat door de Raad van State bekrachtigd is, hoe vlotter het proces zal lopen. Aanvullende eisen aan het PIP zien wij niet op dit moment als reële kans.

JA21. Doorgaan. Die aanmoediging nemen wij ter harte. Het standpunt van de PVV is bekend. Inderdaad al vaker naar boven gekomen, maar een zeer genuanceerd beeld. Nut en noodzaak worden wel erkend. De kosten vormen een zorgpunt. Die zorgen delen wij ook en wij proberen een zo goed mogelijke deal voor Limburg te realiseren. Dat is waarmee wij in Den Haag het gevecht aangaan en hier ook in begrotingstechnische zin mee bezig zijn.

De voorzitter: Ik zie een vraag van de heer Bosch. De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Het moet via de voorzitter. Voorzitter? Wat mij opvalt, is wel dat we in het stuk geen resultaats- of inspanningsverplichting opnemen. Wilt u wat breder gaan zitten? Ik had liever gezegd, daar gaan we naartoe. Dat willen we. Daar zetten we een resultaat voor neer. U haalt het intussen wel hè? U zegt, we gaan ons sterk ervoor maken, we blijven zitten op de som die we nu hebben.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Yes.

De heer Bosch (PVV): Kunnen we hem dan ook niet invullen als resultaatsverplichting?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel voorzitter. Nou, daar zit de kanttekening aan dat je een contract getekend hebt en dat weet u, dat weet ik, en dat weten wij allemaal. Dus zeggen, wij wensen dit maximaal te betalen, wetende dat iemand anders gewoon zegt, ja, en dit heeft u getekend in het verleden. Deal er maar mee. Dat is het spanningsveld waarbinnen we acteren en wij delen uw uitgangspunt. Dit is onze uitgangspositie en daar staat aan de andere kant tegenover dat we die afspraak die we gemaakt hebben wel moeten loswrikken. En, daar zijn we druk mee bezig.

De heer Bosch (PVV): Oké.

De voorzitter: Wilt u uw microfoon? Ja.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dan naar Horizon. De meerkosten voor het Rijk? Ja, dat deel is duidelijk, zowel voor de infra als de concessie, werd benoemd. Ja, daar zitten we op beiden natuurlijk met die fiftyfifty, waarbij ik het bij het infradeel hoogst onredelijk vind, als ik heel eerlijk ben. En bij de concessie ben ik best blij dat ze fiftyfifty willen betalen, want dat doen ze nergens in het land, dus dat zijn wel zaken die we ons ter harte moeten nemen. Maar ja, de ambitie die daaruit voortkomt in ieder geval op het infradeel, die blijven we voortzetten. Lagere kosten door elektrisch rijden na realisatie? Jazeker, men kan meer en sneller personen vervoeren. En daarmee wordt de Maaslijn ook rendabeler als er elektrisch gereden wordt, ten opzichte van de dieseltreinen die op dit moment mensen vervoeren.

De risico's die mevrouw Berghorst nog nader toegelicht wilde hebben. Enerzijds het grondverwervingsdeel. Ik geloof dat dat toegelicht is. Stikstof is het andere vraagstuk en ik zie de heer Van Damme een vingertje opsteken. Die weet het antwoord.

De voorzitter: Werkt dat tegenwoordig zo? Ik geef het woord aan de heer Van Damme.

De heer Van Damme (programmamanager): Stikstof. Misschien een ding even aangeven en dat zit in uw motie ook wel opgesloten. De Maaslijn is rijksinfrastructuur. Ik herhaal het nog maar even. Dat betekent ook dat de vergunningverlenende instantie voor stikstof het Rijk is. Dat betekent dat die alle beoordelingen moet doen, dus waar eerder ook gevraagd wordt, hoe zit het met Brabant? Dat is dus niet dat risico wat daarin opgesloten ligt. Verder is het zo dat de elektrificatie ertoe leidt dat de situatie in de gebruiksfase sowieso beter wordt. Dus voor de gebruiksfase is geen probleem vanuit stikstof te verwachten. Integendeel. Voor de aanlegfase is er wel onderzoek vereist. Dat onderzoek is gedaan. En uit dat onderzoek blijkt dat er geen significante effecten zijn, waardoor we het stikstofprobleem niet op onze kar hebben zitten. Maar we hebben wel die stappen moeten zetten om dat inzichtelijk te maken.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Het antwoord rondom het stikstofrisico. Het is in dit geval, dus in ieder geval onderzocht en niet als een dusdanig heftig risico betiteld. De Raad van State en de vertraging. Ja, hoe sneller de Raad van State het op de rol heeft, hoe beter. Dus en ja, uw uitgesproken teleurstelling richting de staatssecretaris. Ik laat het voor uw rekening, maar ik deel dat gevoel, zeg maar, dus.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ik denk dat het belangrijk is, dat ik de vraag natuurlijk nog even herhaal, want ja, hoe sneller, hoe beter. Dat is logisch. De vraag die ik stelde was, we wachten nu al, het staat al zeker een jaar op de rol. Wanneer begint het te knijpen in onze planning? Want wij kunnen nu wel gunnen, maar als het niet door de Raad van State is, dan heb je een gegund project wat je niet kunt aanleggen. Dus daar zit met name mijn zoekvraag, omdat we nogal een strakke tijdsplanning hebben om 2027 te halen. Dus dat was vraag 1. En vraag 2 was...

De voorzitter: Ik pauzeer u even, want ik hoor dat hier heel druk wordt overlegd. Ja, dan heeft u, ja. We beantwoorden eerst die en dan die en dan tel ik dat allemaal als één interruptie, maar dan blijft het voor iedereen begrijpelijk. Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, dank u wel voorzitter. De situatie rondom het PIP maakt dat we in theorie zouden mogen bouwen, dus op dit moment zou er gebouwd moeten worden onder de voorwaarde dat als de Raad van State anders zou oordelen, dat je nog zaken zou afbreken bij wijze van spreken. Dus dat is natuurlijk iets, een absoluut niet te prefereren situatie waarin je bent

begonnen en nog een zaak moet terughalen of niet. Maar dat je voorbereidend werk zou kunnen doen waarvan je al weet dat je daarmee aan de slag kunt. Dat kan wel, dus dat maakt dat de periode van de uitspraak van de Raad van State, waar we uitermate veel vertrouwen in hebben, dat dat een goed einde zal krijgen, maar daar zit dan wel de overlap, zeg maar de mogelijkheid. We hopen natuurlijk dat die situatie zich niet voordoet en dat we gewoon kunnen starten, na de goedkeuring van de Raad van State.

De voorzitter: Dan dank ik de Gedeputeerde en dan heeft mevrouw Berghorst nog een aanvullende vraag voor u. Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, de tweede vraag is, als het echt begint te knellen, zijn er mogelijkheden om de behandeling bij de Raad van State te versnellen, om dat hoger op de rol te krijgen?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Helaas. De invloed, voorzitter, met uw goedvinden, op de snelheid van de rechtspraak of uitspraken, ja, die bestaat natuurlijk niet. Dus dat. Hoop is een uitgestelde teleurstelling, begreep ik van de SP. Laten we in dit geval wel hoop blijven houden dat het wel goed komt en tijdig gerealiseerd wordt.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Nou ja, dat is natuurlijk niet helemaal waar, want je hebt ook nog zoiets als spoedprocedures bij de rechtspraak. Dat was de vraag. Maar ik begrijp dat die er op het niveau van de Raad van State kennelijk niet zijn. Ik geloof niet dat het helemaal klopt, dus misschien is het goed om dat even te verkennen, zou ik zeggen.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ik hoor hier de - dank u wel voorzitter - uitstekende zin. Formeel kan dit niet, maar er kan altijd gepusht worden. Dus ik ga u met dit antwoord, in ieder geval hier dit antwoord geven, en **ik zal nog even uitzoeken of uw zorg, dat het mogelijk wel anders kan, dat we dat nog even checken.**

De voorzitter: Noteren we dat dan als toezegging of hoe komt u daarop terug, Gedeputeerde?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Wilt u heel graag een toezegging dat wij dat checken? Dan checken we dat.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Heel graag. Dat zou de eerste toezegging zijn van jou.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Nee, nee. Ik heb net al toegezegd. Het is de tweede, sorry helaas, maar **met alle plezier zeggen wij u toe, dat we dit even uitzoeken.**

De voorzitter: Dan de BBB, de heer Huizing. En dat even uitzoeken, een termijn? Hoe lang gaat u daarvoor nodig hebben?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, ik neem aan dat zij dit voor de 29e gewoon als antwoord kunnen geven.

De voorzitter: Hartelijk dank. De BBB, de heer Huizing.

De heer Huizing (BBB): Misschien als toevoeging. Ik geloof wel dat er mogelijkheden zijn bij de Raad van State om op basis van bijvoorbeeld maatschappelijke urgentie, of ik heb zelf meegemaakt instortingsgevaar van een monument, dat we daar op basis daarvan een bepaalde voorrang hebben gekregen. Dus misschien kunt u dat soort mogelijkheden onderzoeken?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Oké.

De voorzitter: Goed. Dan geef ik het woord nog weer opnieuw aan de Gedeputeerde. Ik zie dat hij zijn antwoord ook heel klein gedrukt heeft, dus we geven hem even iets meer tijd, maar gelukkig is hij nog heel jong en heeft hij geen leesbril nodig. Dus.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ik zat even de zoektocht naar het TEN-T-netwerk voor D66 uit te zoeken. Ik weet nog niet of die officieel volledig opgenomen is in de TEN-T. Maar ik kijk even naar mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme (programmamanager): Op de kaart die vandaag geldig is nog niet, maar op de kaart die vanaf 2024 geldig zal zijn, zal de Maaslijn prijken.

Gedeputeerde Kuntzelaers: En tegen de dag dat dat gebeurd is, hopen wij natuurlijk dat het Rijk dat rijksproject voor extra subsidie aanmeldt. Dat hopen we van harte, dat ze gaan doen, want dan hebben wij hier onze missie volbracht. Als dat niet zo is, we gaan natuurlijk graag op zoek naar Europese gelden om eventueel de Maaslijn mee te elektrificeren. Dus die vraag van mevrouw Wesseling nemen wij graag ter harte. 50PLUS, de kosten beheersen. Ja uiteraard, dat is uiteraard ook breed gedeeld en een zorg die we graag proberen weg te nemen bij u en bij onszelf. Bij GroenLinks, verzilver de motie zodat mijnheer Baneke uit Mook eindelijk geholpen wordt. Misschien overweegt hij dan een lidmaatschap van Provinciale Staten van nog vier jaar, want de reistijden waren echt niet te doen, natuurlijk vanuit Mook.

De voorzitter: Ja sorry, mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, of misschien komt de Gedeputeerde nog daaraan toe? Voorzitter, mijn vraag was vooral, trachten, hoe u dat of u dat kunt concretiseren?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Het trachten de motie te realiseren?

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dat zijn goede bedoelingen en dan zeg je, ik heb het geprobeerd, maar het is niet gelukt. En ja, dat vindt GroenLinks iets te vrijblijvend.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Nou ja, goed, u mag van ons alle inzet verwachten, ook in de komende weken. We hebben gewoon afspraken staan, sowieso op ambtelijk niveau en ook op bestuurlijk niveau, als dat ambtelijke deel tot successen gaat leiden. En met de Kamer hebben we natuurlijk ook op dit moment, ja toevallig dat gisteren al de eerste pressie natuurlijk zichtbaar was. Dat was vandaag ook in de krant te lezen. En we hopen dat de andere partijen, want in veel verschillende varianten hebben we de afgelopen jaren van het CDA, van de SP, van heel veel Kamerleden, druk gezien op dit dossier en het zou weleens kunnen zijn dat in oktober of november die druk helemaal zou moeten worden opgevoerd. En dan kijk ik naar alle partijen hier aan de tafel met een vertegenwoordiging in de

Kamer om te zorgen dat we dan onze doelen halen, als het ons niet gelukt is om dat al eerder te realiseren natuurlijk. Dus.

En dan zou ik willen afsluiten bij de heer Wolters Gregório, met hoop doet leven. Dat is dan een andere uitdrukking, die wat optimistischer staat in het grotere geheel.

De voorzitter: Dan kijk ik even. Dan dank ik allereerst de Gedeputeerde voor de beantwoording en dan kijk ik heel even rond naar de commissie of er behoefte is aan een tweede termijn, of dat er nog openstaande vragen zijn. Ik zie de heer Huizing van de BBB. Is er verder behoefte aan een tweede termijn? De heer Wolters Gregório van de SP. Dan begin ik toch even bij de heer Huizing, in dit geval.

De heer Huizing (BBB): Dit is niet per se een tweede termijn, maar er zijn nog een tweetal vragen waar ik nog wat graag een nader antwoord op zou willen. We hebben het over de risico's gehad en die zijn allemaal, vind ik goed benoemd, op onze vragen. Eén is wat mij betreft het btw-risico. Daarover is voor mij, nog niet gepraat. Ik heb in de geheime stukken daarover gelezen. Ik snap het. Mijn vraag is meer ook, is dat gekwantificeerd in euro's meegenomen in het totale risico? Oké. Dat is duidelijk. En de tweede vraag, die is voor mij niet beantwoord. Dat is onze vraag of die € 1,34 miljoen of hopelijk minder, als dat een bedrag wordt wat ook jaarlijks geïndexeerd gaat worden, of omdat het een investering is dat het tot in lengte van dagen € 1,34 miljoen blijft **of lager [1.15.17]**?

De voorzitter: Even een reactie, want er werd hier driftig ja geknikt en ik benoem even dat het antwoord op uw eerste vraag ja was, want dan landt dat ook in de notulen en dat is fijn voor de mensen die er niet bij kunnen zijn. Voor het antwoord op de tweede vraag, kijk, o nee wacht even trouwens. Ik maak gewoon even deze tweede termijn af en dan kunt u die dan in alle rust beantwoorden, met de overige vragen van de SP. Nee, trouwens, ik maak even het rondje af. Is er nog een vraag vanuit de fractie van het CDA?

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, ik vind het, ik zit wat te twijfelen of ik nu al in scenario's moet gaan denken, want eigenlijk zou je gewoon voor scenario 1 moeten gaan, dit wordt een rijksproject. Dat hebben we denk ik ook breed gedeeld hier. Dat het dat zou moeten zijn. Maar als het gaat over de risico's, dat dat niet gebeurt, dan zou ik toch GS willen vragen om al dan niet betrouwbaar, dat laat ik aan u over, maar echt wel een goede risicoanalyse op tafel te leggen, what's next en dan niet alleen voor de aanbesteding nu, want dat is dan nog wel te overzien. Dan weten we dan in dat geval, maar het gaat jaren duren voordat het project gerealiseerd is. En ik ben blij dat alle risico's wel in beeld zijn. Ik zou mij zo kunnen voorstellen dat mensen bij andere projecten dat aan de voorkant ook gedacht hebben en toch flinke tikken op de neus hebben gehad. Dus ik zou wel heel graag dan in een scenario B zal ik maar zeggen, wat ik hoop dat niet gaat gebeuren, heel strak de vinger aan de pols op die risico's willen houden.

De voorzitter: Goed. Het College zal zo reageren, verwacht ik, op die oproep. Ik kijk even naar de fractie van de VVD. Nee? De heer Van den Beucken van LOKAAL-LIMBURG knikt dat hij nog iets wil toevoegen. Uw microfoontje.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Voor ons gaat dat toch een bespreekstuk worden, want volgens mij doen we dat zo in de tweede termijn. Oh, komt dat nog?

De voorzitter: Verder geen vragen? Nee. De heer Blijlevens? Nee. De heer Bosch? Nee. De heer Loomans, Horizon?

De heer Loomans (Horizon): Ja, een korte technische vraag. Als ik even terugdenk aan het IPML, dan hebben we vaak een aanleg van een weg, maar daarna heb je ook het onderhoud ervan. En ik zat me nog af te vragen of de Provincie op een of andere manier moet meebetalen aan het onderhoud van het spoor? Of dat bijvoorbeeld gebruikers, zoals Arriva of het goederenvervoer, of die op een gegeven moment het spoor vrij ter beschikking krijgen, of dat die daar op de een of andere manier nog mee moeten betalen aan dat onderhoud? Want daar heb ik eigenlijk nog nooit iets over gehoord, dus dat is een persoonlijke vraag.

De voorzitter: De Partij van de Arbeid, mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja voorzitter, iedere regio telt, maar sommige regio's tellen een beetje meer dan andere. Dat is de trieste conclusie die je moet trekken als je woordvoerder Maaslijn bent in de Provincie Limburg. Ik ga me met mijn fractie beraden op wat wij gaan doen in de Statenvergadering, maar voor ons is dit zeker een bespreekstuk.

De voorzitter: En voordat we dit rondje zo afmaken, ik ga dat zo nog eventjes inventariseren. Dus zijn er nog aanvullende vragen, of heeft u iets in te brengen in de tweede termijn? Dan kijk ik even naar mevrouw? U concludeerde. Mevrouw Wesseling van D66? Nee. De heer Erkamp 50PLUS? Mevrouw Boven? Nee. Mevrouw Jetten? En dan de heer Wolters Gregório van de SP, tot slot.

De heer Wolters Gregório (SP) : Nee geen woordspeling, voorzitter. Ik heb eigenlijk ook geen vraag meer, dus de antwoorden van de Gedeputeerde waren helder en ik heb er ook vertrouwen dat dit huis er alles aan gaat doen om de kosten voor ons zo laag mogelijk te houden en de staatssecretaris ervan te overtuigen dat dit een rijksproject moet worden, zoals wij dat allemaal al heel vaak hebben gedaan en wij zullen tot dat besluit ook niet rusten met onze Kamerfractie, om datzelfde signaal over te blijven brengen. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan was dat de tweede termijn en dan kijk ik naar de Gedeputeerde voor de beantwoording in tweede termijn.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoop dat de laatste woorden van de SP een breed gevoeld en gedragen statement zijn voor alle fracties in dit huis. De drie vragen die nog open stonden. De € 1,34, komt daar later nog een index overheen? Nee, dit is een bedrag zeg maar en dat blijft het ook. Punt.

Dan het CDA. Als het favoriete scenario het niet wordt, hoe gaan we dan om met het iets minder favoriete scenario? Hoe houden we strak de vinger aan de pols als Staten? Dan zijn er twee opties die we met elkaar kunnen verkennen. Eén, via het IPML hebben we een halfjaarlijkse rapportage waarbinnen we extra ruimte zouden kunnen inruimen om nog door te spreken over de vorderingen en de voortgang op de Maaslijn. We zouden separaat kunnen kijken of er een ander moment, iets breder noodzakelijk is om daarover te spreken. Ik denk dat we dat en dan kijk ik ook even naar de Staten als geheel, met elkaar moeten bezien. Eén in de agendadruk die er is voor de Staten en de commissies en in de andere zin ook in de behoefte om op welk niveau die vinger aan de pols moet blijven. Dus voor ons staan alle aanboden open, om het maar zo te zeggen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we die dan even meenemen naar de zogenaamde agendacommissie en indien nodig zelfs het Presidium. Maar ik verwacht gewoon de agendacommissie.

Gedeputeerde Kuntzelaers: En dan de slotvraag van de heer Loomans van Horizon, het onderhoud op de rail. Dat is geen provinciale taak. De vervoerders betalen eigenlijk een gebruikskostenvergoeding zeg maar, zodat het onderhoud kan geschieden op het spoor. Dus uiteindelijk zijn het de vervoerders, die hebben dat ingeprijsd.

De voorzitter: En daarmee kom ik aan het einde van de tweede termijn en dan ga ik met u inventariseren. En dat zijn twee vragen en dan mag je gewoon uw hand voor opsteken. Acht u dit voorstel behandelrijp voor PS? Ja, wie voor is mag zijn hand opsteken. Goed ja, dan concludeer ik dat dat het behandelrijp is. En dan vervolgens vraag ik aan u en dan inventariseer ik het gewoon even van rechts naar links, een hamerstuk of een bespreekstuk? Alhoewel, volgens mij kan ik dit ook met handen opsteken gewoon doen. Wie? Is er iemand die dit een hamerstuk acht? Nou, de heer Wolters Gregório, mijnheer Blijlevens en de VVD. Dan doe ik voor de volledigheid nog eventjes, wie van de fracties hier aanwezig acht dit een bespreekstuk? Daar is overduidelijk een wat grotere meerderheid voor. Dan concludeer ik dat dit Statenstuk behandelrijp is en door kan naar de Statenvergadering van 29 september aanstaande als bespreekstuk. En dan dank ik u voor een prettige behandeling, die eerder dan het spoorboekje aangaf is afgerond.

En dat betekent ook dat ik agendapunt 7.2, toch een kleine persoonlijke favoriet, namelijk de lunch van drie kwartier, heel even ga doorschuiven tot na de inhoudelijke behandeling van 7.3, want ik verwacht dat dat, gelet op de tijd en het feit dat het Prandium op dit moment nog geen soep en broodjes serveert, een verstandige keuze is.

T9294 Gedeputeerde Kuntzelaers zegt toe dat het College van Gedeputeerde Staten vóór de Statenvergadering van 29 september een bericht naar de Colleges van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en Gelderland stuurt inzake een mogelijke aanvullende bijdrage van beide provincies aan de Maaslijn.

T9295 Gedeputeerde Kuntzelaers zegt toe dat er vóór de Statenvergadering van 29 september uitgezocht wordt welke mogelijkheden er zijn voor een versnelde procedure bij de Raad van State m.b.t. het dossier van de Maaslijn.

7.3 Onderzoek Ecorys naar de kwaliteit van het OV in Limburg

De voorzitter: Met uw goedvinden, ga ik gewoon verder naar agendapunt 7.3 en dat is het bespreekstuk onderzoek Ecorys naar de kwaliteit van het OV in Limburg. Ik zie dat wat mensen wisselen. Ik schors even voor drie minuten, zodat iedereen koffie kan pakken en de benen even kan strekken. En dan vervolgen we.

[SCHORSING]

De voorzitter: Goed, uw voorzitter heeft het knopje van het belletje ontdekt en met deze vreugdevolle toevoeging ... [1:28:30] tot [1:30:35] ontbrekend stukje geluid.

Mevrouw Berghorst (PvdA): ... bushaltes en met name in dorpen en buitenwijken en dat gecombineerd met een stijging van de prijzen, deze week aangekondigd: volgend jaar 11,7%, zorgt ervoor dat de reiziger uitcheekt; letterlijk en figuurlijk. En dat komt deels door de afspraken in de concessie en deels ook omdat onze samenleving in de afgelopen tien jaar, die zit tussen het opstellen van het Programma van Eisen en vandaag, enorm is veranderd en het is een concessie die als doel heeft om meer mensen met het OV te laten reizen, maar die concessie blijkt nu eigenlijk precies het

tegenovergestelde te realiseren. Ecorys concludeert dat de provincie en Arriva op korte termijn serieuze actie moeten ondernemen om het OV in Limburg weer op een hoogwaardig en aantrekkelijk voorzieningenniveau te brengen.

En de vraag van de Partij van de Arbeid is daarbij, welke acties zijn GS en Arriva op dit moment in gang aan het zetten om daaraan te werken? Maar de PvdA-fractie wil ook grip op dit dossier en daarom willen wij voorstellen om een werkgroep van Statenleden te vormen die samen met GS, experts en Arriva gaan toewerken naar concretere verbetervoorstellen om de reiziger terug in het OV te krijgen. Dat zal een hele klus worden, maar juist daarom is het belangrijk dat we als Provinciale Staten actief meedenken en actief meedoen, net zoals we ook gedaan hebben bij het opstellen van het Programma van eisen, ook een hele ingewikkelde klus. Wat ons betreft moeten daarbij alle opties bekeken worden, zodat we samen kunnen kiezen voor het Limburgse, voor het Limburgse OV, dat het beste resultaat oplevert. En ik zou graag van GS en de andere fracties vernemen hoe zij denken over het onderzoek en over ons voorstel om te komen tot een werkgroep verbetering kwaliteit OV. Tot zover.

De voorzitter: En dit was ook nog keurig binnen uw spreektijd. Ik geef eerst het woord aan de Gedeputeerde voor een korte reactie en daarna gaan we een rondje maken langs alle fracties.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, dank u wel voorzitter. De zorgen, uitgesproken door mevrouw Berghorst, die deelt het College. In de eerste plaats sowieso al terug te lezen natuurlijk in het coalitieakkoord, dat de behoefte om een breder en sterker openbaar vervoer – *(er gaat een mobiele telefoon)* – een onbekende beller, heel spannend; zullen we het publiek opnemen? Dat maakt het wel mooi; het is Vivianne Heijnen, jeetje....

De voorzitter: Die staat daar op een bus te wachten.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Goed, want zonder gekheid; de kwaliteit van het openbaar vervoer in heel Nederland en voor ons de zorgen in Limburg natuurlijk in het bijzonder. Daar hebben we een hele klus te klaren, want de afgelopen week, al duidelijk te begrijpen, de stijgende prijzen en in het rapport van Ecorys duidelijk ook te lezen dat er een oorzakelijk verband is tussen stijgende prijzen en mensen die minder met het OV gaan of kunnen gaan. Ik denk dat beide van toepassing zijn en dat vraagt van ons een grote inzet als Gedeputeerde Staten. Ik ben de afgelopen twee dagen met Arriva door de hele provincie geweest. Ik heb bij machinisten gezeten om te spreken bij het Buspunt in Heerlen, heb gesprekken gevoerd met de mensen die daar als chauffeur op de bus zitten, met de vakbonden in Venlo, namens zoals CNV als FNV gesproken en uiteraard ook met de directie van Arriva om tafel gezeten in de afgelopen dagen, om te kijken waar we deze crisis te lijf kunnen gaan en waar we de kwaliteit van het openbaar vervoer samen kunnen gaan verbeteren en wat dat van onze kant als Gedeputeerde Staten zal vergen. En ook wat dat van de kant van Arriva zal vragen en misschien; nee, niet misschien maar zeker wat dat ook van het Rijk gaat vragen, want we kunnen doen alsof dit een geïsoleerd Limburgs dilemma is dat hier voorligt en het antwoord daarop is, nee, we zien dit natuurlijk in de volledige breedte en dat vergt niet alleen, maar ook van ons een enorme inzet. En dat zal ook een boodschap natuurlijk weer zijn richting het Rijk. In die gesprekken zijn de personeelstekorten en de dilemma's die daaromtrent leven, ook nadrukkelijk aan bod gekomen. Er werd ons ook nog wel een spiegel voorgehouden als politiek. We hebben unaniem vorig jaar de oproep gedaan om geen versoberingen meer in het openbaar vervoer toe te passen en de logische reactie die ik verwachtte van de Arriva-directie was, ja, dat is supermoeilijk voor ons; dat kunnen wij heel erg moeilijk waarmaken. Dat was iets wat ik verwacht had en ook wel goed begrijp, maar ook de vakbonden zeiden dat is eigenlijk een heel onwenselijke situatie waarin jullie ons gebracht hebben, want dat betekent dat het beperkte personeel wat er is al die ritten moet rijden, waardoor er een

onbetrouwbaardere situatie ontstaat voor de reiziger die wel leidt tot frustratie en agressie bij de buschauffeur in de bus. En eigenlijk merken we dat een betrouwbaardere dienstregeling, misschien iets versoberd, zowel het personeel, als de reiziger, als Arriva in dit geval zou kunnen helpen. En daarmee is de intentie waarmee we dit vorig jaar als politiek gemeenschappelijk hebben afgegeven: wij willen geen soberder OV; wij willen dat mensen gewoon kunnen reizen; dat er dienstregelingen beschikbaar zijn; die boodschap is helder, maar misschien moeten we wel met elkaar, met de vakbonden, met Arriva en ook met de reizigersorganisaties samen gaan kijken hoe we dat kunnen verbeteren en ik denk dat dat heel goed past in de lijn met een werkgroep waarin hopelijk zoveel mogelijk Statenleden; Gedeputeerde Staten zal zeker aanschuiven, gezamenlijk aan de slag kunnen om dit soort complexe uitdagingen; maar laten we niet doen dat het een quick fix is en met een eenvoudige oplossing, maar dat wij met z'n allen gezamenlijk aan de slag gaan om het openbaar vervoer in Limburg te verbeteren en het Rijk ondertussen voldoende te stimuleren om andere oplossingen te zoeken.

De voorzitter: Ik zie een vraag voor u van mevrouw Berghorst van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja voorzitter, dank u wel, ik snap die spiegel. Ik hoop dat u ook een spiegel hebt opgehouden, waarin natuurlijk gewoon de bottomline is dat als Arriva zijn personeelsbeleid op orde heeft, je de dienstregeling kunt rijden zonder dat het personeel onder druk komt te staan en dat het een beetje flauw is om dat, zeg maar, op deze manier op Provinciale Staten te reflecteren.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Deze reflectie kwam niet van Arriva, maar kwam van de vakbonden. Dat wil ik benadrukken, dus die reflectie is Ik heb daarna gevraagd aan de directie van Arriva: hoe kijkt u nou tegen deze situatie aan? Maar de vakbonden waren de club die zei "ons staat het water tot aan de lippen en het helpt ons niet; voor ons is daarin schuiven ook waarschijnlijk de enige werkbare huidige oplossing, want het vinden van goede buschauffeurs, met name buschauffeurs – machinisten lijkt zich nu langzamerhand bij te trekken – maar met name buschauffeurs is echt een groot dilemma en geloof u mij; daarin heb ik Arriva gespiegeld dat het aan hun natuurlijk de taak is om te zorgen dat er voldoende buschauffeurs bij komen. Dat is natuurlijk de taak van de vervoerder. Zij hebben de concessie aangenomen, zij hebben de verantwoordelijkheid om personeel te regelen, maar in een landschap waarin personeelstekorten over de volle linie aanwezig zijn, moeten wij ons wel gezamenlijk ook inzetten om de negatieve effecten daarvan zo maximaal mogelijk te in te dammen. Laat ik het zo zeggen

De voorzitter: Voordat we dan verder ingaan op allerlei feiten: is uw reactie op mevrouw Berghorst afgerond?

Gedeputeerde Kuntzelaers: Tot slot, het zoeken naar een goed ritme voor een werkgroep waarin iedereen gezamenlijk mee kan denken en waar we mee aan de slag kunnen. Ik zou die graag koppelen aan een aantal momenten die er sowieso in de komende periode aankomen. De midterm review van de concessie bijvoorbeeld, om maar een serieus punt te noemen. Halverwege de concessie is er een moment van evaluatie. Dat lijkt me dat in de aanloop daarnaartoe de werkgroep een hele duidelijke rol heeft en dat misschien gevoed kan worden met zaken als prijsstijging en hoe gaan we daarmee om en andere ontwikkelingen rondom het openbaar vervoer? Dat is meer een gedachte die ik de zaal in duw, want uiteindelijk bepaalt u allen of u met elkaar in een werkgroep wil zitten of dat u denkt "GS, zoek het lekker uit".

De voorzitter: Goed, ter overweging voor dat ik dit open, is het misschien ook goed en dat zeg ik niet alleen als uw voorzitter, maar ook als een Statenlid, dat we de vorige periode twee werkgroepen, waaronder die over de Omgevingswet, initieerden en dat het natuurlijk ook blijft zoeken naar ruimte in de agenda. Dus nog los van de wenselijkheid daarvan, zou ik u die willen meegeven. Omdat wij ook telkens opnieuw concluderen dat er op vrijdagen weinig tijd is, we niet op werkbezoek kunnen, et cetera. Dus neemt u dat ook even mee in uw overwegingen of in ieder geval; ik ga er even vanuit dat we dat ook meenemen naar de agendacommissie, maar als u daar ideeën bij heeft qua vorm is het misschien goed om die te delen in uw inbreng. Dan start ik nu met een rondje langs alle fracties. Elke fractie heeft daarvoor drie minuten en vervolgens geef ik het woord aan de heer Kuntzelaers. Daarna volgt niet nog een termijn, dus het is denk ik even belangrijk dat u zich dat realiseert.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank je wel vanuit Links, voorzitter. Wat meer opgewonden dan bij het vorige agendapunt zit ik hier nu, want opvallend aan het rapport en de presentatie waren dat het streekvervoer in Limburg blijkbaar niet veel slechter dan de rest van Nederland is en dat er vooral het vergelijk wordt gemaakt met 2019 pre-corona. Maar voorzitter, dat eerste betekent dus dat het probleem van een ondermaatse basisvoorziening in heel Nederland, groot en onacceptabel is en de SP haalt er niet uit gemak maar de schouders over op en de meerderheid van Provinciale Staten gelukkig ook niet. Het aan de markt overlaten heeft het openbaar vervoer blijkbaar niet beter of goedkoper gemaakt. De vraag is nu hoe gaan wij met deze feiten om. Durven we te bekijken of we het toch weer meer zelf gaan doen, nu of na afloop van deze concessie? En we zitten bijna weer op het niveau van 2019. En voorzitter, daar gaan mensen in het buitengebied of studenten die hun busdienst daardoor niet terugkrijgen, de vlag niet voor uithangen, want voor 2019 waren Limburgers ook niet tevreden over de staat van deze dienst en dat kan ook niet voorzitter als we ons elk jaar niet op een worstcasescenario moeten voorbereiden, maar op een worstworstscenario, want er wordt gekeken of diensten rendabel zijn en niet of Limburgers van deze basisbehoefte gebruik kunnen maken om naar school of de dokter te gaan, om boodschappen te doen of familie en vrienden te bezoeken en noem de voorbeelden maar op. Ook moeten we als opdrachtgever op de bres gaan voor het personeel; personeel dat overwerkt en onderbemenst is en verdeeld over twee cao's; allemaal al lange tijd onwenselijk. En dan een aantal zaken die niet in het onderzoek zijn meegenomen, maar wel relevant volgens ons, zoals het vergelijk met de vorige concessie met Veolia, effecten van prijsstijgingen en het versoberen van de dienstregeling op het gebruik maken van het OV in Limburg. Mensen hebben tijdens corona blijkbaar ervaren dat hun auto goedkoper is en vaker op tijd; zorgwekkend en een signaal om forse veranderingen door te gaan voeren in dit huis met Arriva, maar ook met het rijk. Wij spreken graag op korte termijn en dus niet wachten op midterm review in een werkgroep over die radicale veranderingen om nog minder maar duurder OV te voorkomen en onze inwoners en het personeel weer tevreden kunnen stellen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Keurig binnen de tijd. Ik kon wel zien dat u er klaar voor was. Dank aan de heer Wolters Gregório en dan kijk ik naar mevrouw Jetten van GroenLinks.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter en dank u wel ook aan de PvdA voor het initiatief nemen van dit onderzoek en hele dubbele gevoelens over de uitslag bij dit onderzoek van ja, kwalitatief is het op orde, terwijl als je leest en hoort is het gewoon helemaal niet op orde. Te weinig personeel, lijnen die uitvallen, lijnen die in een spits zo druk zijn dat mensen niet in kunnen stappen. Kleine busjes waar lang op gewacht moet worden, enorm veel overstapplekken, ver van een bushalte. Ik woon zelf in Arcen; daar zijn nu nog drie bushaltes. Dat gaat terug naar één, heel ver buiten het dorp. Je moet er met de fiets komen. Mensen zullen maar slecht ter been zijn, dus wat we juist willen is dat het platteland en de periferie gebieden goed toegankelijk zijn met openbaar vervoer, bereiken we het tegenovergestelde en jagen we mensen de auto in. Ook gezien de prijzen, dus ik vond het een

heel dubbele uitslag dat onderzoek. En wat je ziet is de prijzen gaan nog verder stijgen en de Gedeputeerde zei het net al: ja, er zit een oorzakelijk verband in. Dus ik begrijp het niet, eerlijk gezegd, en ik deel de zorg van mijn collega naast mij van: dit is dus een landelijk probleem en niet alleen een Limburgs probleem. En het hoort dus ook weer op de landelijke agenda. Ik heb verder geen vragen, behalve dat ik het onderzoek naar de kwaliteit een heel erg papieren werkelijkheid vond en geen praktische werkelijkheid en daar zit een enorm verschil in wat GroenLinks betreft. De oproep van de Partij van de Arbeid om een werkgroep kwaliteit OV in te stellen, die juichen wij toe, maar mijn collega weet dat nog niet. Die heb ik nog niet gesproken en ik vervang hem, dus die zal heel blij met mij zijn. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Jetten. Wij kregen van onze, in onze fractie mee dat iemand die er vandaag ook niet is, ook in de werkgroep wilde, waarbij wij zeiden in alle? Dus mocht er iemand nog een goed idee hebben voor een werkgroep voor de heer Vaassen, dan horen wij dat graag. Ik ga verder naar mevrouw Plusquin namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. De Partij voor de Dieren wil beginnen met een compliment aan mevrouw Berghorst voor de agendering en we willen echt waardering uitspreken dat zij op zoek is naar een manier om die resultaten van het OV in Limburg te verbeteren. De Partij voor de Dieren denkt daar graag over mee. Er is nog een wereld te winnen, gewoon net ook over mevrouw Jetten hè? Het moet fijnmaziger. Het moet betaalbaarder. Nou, uit dat onderzoek van Ecorys blijkt dat het gebruik van het Limburgse OV met grofweg 20% is afgenomen ten opzichte van de beginsituatie in 2015. En dat is natuurlijk een slechte ontwikkeling. Passagiers die je verloren hebt, bijvoorbeeld aan de auto, krijg je heel moeilijk terug en dat roept bij ons een aantal vragen op. Is het College van mening dat het rapport van Ecorys in voldoende mate antwoord heeft gegeven op de gestelde onderzoeksvragen? Nu in het onderzoek punctualiteit van bus en trein, het uitvallen van ritten, het te laat komen, niet aan de orde komt, zijn wij van mening dat de positieve beoordeling van de prestaties van Arriva binnen deze concessie te rooskleurig is. Daar zou ik ook graag een reflectie op willen van de Gedeputeerde en heeft het College ook inzicht in de gegevens omtrent uitval, gebrek aan punctualiteit van de verschillende bus- en treindiensten? Kan het College inzicht verschaffen en eventueel de sancties die Arriva bij niet voldoen aan de dienstregeling krijgt opgelegd of zit die punctualiteit überhaupt niet in de concessievoorwaarden? Dat zal wat ons betreft wel moeten. Nou, in de media in portefeuillehouder van 29 augustus wordt gesteld: van de provincie mag op korte termijn een serieuze inspanning worden verwacht om het OV in Limburg weer op een hoogwaardig en aantrekkelijk niveau te krijgen. Kan het College daar een toelichting op geven van hoe hadden die serieuze inspanningen? Hoe krijgen die nu vorm en, maar los van wat u eerder deze week heeft gedaan, wat u zojuist toelichtte. Maar we willen graag ook weten van: welke serieuze inspanningen komen er nog meer? Hoe gaat u die vormgeven en op welke termijn zal erover aan de staat worden gerapporteerd? Want zeker nu er een midterm evaluatie van de concessie zal plaatsvinden, dringen wij in ieder geval aan op een vervolg op een korte termijn. En ik deel de oproep van onze voorzitter. Er zijn zoveel werkgroepen. Dat is echt bijna niet te doen. Niet alleen denk ik voor kleine fracties, maar ook voor mensen die ook gewoon een baan hiernaast hebben. Die vrijdagen, die zijn al tjokvol. Ik pleit ervoor om dat gewoon in deze Commissie te behandelen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin namens Partij voor de Dieren. Nu geef ik het woord aan de fractie van 50PLUS en nog even één ding. Ik benoemde eigenlijk alleen dat we behalve of we een werkgroep willen ook even moeten onderzoeken waar en hoe het daar zit. Daar zit verder geen enkel onderdeel in; alleen even zoeken naar hoe we het behapbaar houden. Ook in onze gezamenlijke vergaderkalender. Ja, nu geef ik het woord aan 50PLUS, de heer Erkamp.

De heer Erkamp (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Nou, in de eerste plaats wil ik mevrouw Berghorst steunen met de motie en de titel Limburg Bereikbaar. Nou, ik had er een groot vraagteken achter gezet, want als je weet dat in de kleinere dorpen helemaal geen bussen meer rijden, als je weet dat de mensen door een duurder kaartje te kopen, wat nu weer duurder wordt, liever de auto pakken om naar Maastricht te gaan, naar een markt te gaan, wou ik eigenlijk voorstellen: waarom is het niet mogelijk dat we 's morgens en 's avonds een bus voor zeker de oudere mensen die op vrijdag naar de markt in Maastricht willen gaan dat we die bus niet gratis kunnen geven? In andere steden is dit mogelijk. In andere steden heb je autovrij in het centrum, waar een pendelbus vanaf het station iedereen naar de stad brengt, dan heb je minder verkeer. We kunnen zelfs de jeugd die naar school gaat met die gratis bus 's morgens laten rijden. Minder risico op verkeersongelukken noem maar op. Er zijn zoveel voorbeelden wat we kunnen noemen en daarvoor steunen wij graag het voorstel van mevrouw Berghorst. Dank u wel.

De voorzitter: Dan dank ik u ook en dan ga ik verder naar mevrouw Wesseling namens D66.

Mevrouw Wesseling (D66): Voorzitter; ja dank ook voor de onderzoekers voor het opleveren van dat genuanceerd rapport met veel informatie en de heldere toelichting ook vorige week daarop. We kunnen te allen tijde grote onderzoeksgegevens er uittillen en die hier gaan bespreken, maar dat lijkt ons niet de beste werkwijze om met dit rapport om te gaan. Wat D66 betreft werkt de provincie actief samen met Arriva aan het verbeteren van het Limburgse OV en met D66 hebben we duurzame mobiliteitsoplossingen altijd een voorkeur, dus het mag ons ook wat waard zijn, ook als we dan keuzes moeten maken. We hebben een aantal vragen aan het College. Het rapport rept over stijgende tarieven en ook recente berichtgevingen laten dit zien voor 2024. Klopt het dat het College de tarieven in Limburg vaststelt?

En gaan die dan conform de landelijke tarievenindex vaststellen en dus verhogen? Of zijn er ook alternatieven voor? En indien dat laatste; welke alternatieven zijn er dan? Volgende vraag; zouden we als provincie zo'n tariefstijging ook kunnen dempen? Over de grens zien we dat er niet alleen de beurs wordt getrokken voor het klimaatticket, maar we lezen ook dat in Noordrijn-Westfalen samen met vervoerders stevig ingezet wordt op de werving en training van spoorpersoneel. Omdat daar ook net zoals in Limburg en in de rest van Nederland echt een tekort aan personeel en ziet ons College ook kansen om hier als provincie binnen onze concessie een rol in te nemen? Het onderzoek uit de motie hebben we nu en in die motie hebben we als Staten ook gevraagd om een evaluatie. Ik hoorde de Gedeputeerde net al zeggen, maar laten we als Staten met die midterm review van de concessie actief met het College en ook met de vervoerder aan de slag gaan met die evaluatie en onderzoeken voor de optimalisatie en kansen om mensen terug in het OV te krijgen. D66 denkt graag mee met het voorstel van de werkgroep, maar we maken ons daarbij wel wat zorgen over het in de eerste cyclus van de nieuwe structuur al toevoegen van de separate werkgroep, vanwege de druk op onze agenda's met name. We dachten wellicht, ik hoor het mevrouw Plusquin ook wel zeggen: wellicht is het ook mogelijk om binnen de Commissieagenda Leefomgeving werksessies te plannen met de mobiliteitswoordvoerders die daarbij aansluiten. We willen de collega's voorstellen om de voorzitter dit mee terug te laten nemen naar de agendacommissie, zodat het in het geheel van voorraadagenda's een plek zou kunnen krijgen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Wesseling. Het klinkt allemaal heel erg "wij van WC-Eend". U kunt begrijpen dat wij hier als voorzitters er met zijn allen veel over na hebben gedacht. Dus wellicht is het daarin wat dubbelop. Ik kijk naar mevrouw Berghorst. Heeft u in deze termijn aanvullende inbreng? Ja, mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, ik hoor nu aan mijn rechterzijde, maar het is eigenlijk mijn linkerzijde, vaak al steun voor de werkgroep en ik hoop dat ik die steun dadelijk ook breed kan constateren in de Commissie. Waarom zou ik een werkgroep willen voorstellen en het niet op de reguliere Leeuw agenda willen hebben? Omdat je het in een werkgroep uit de politieke sfeer kunt trekken en in een Commissievergadering wordt het al gauw politiek en ik denk dat politiek is soms heel leuk en ook heel nuttig, maar soms moet je ook even met elkaar pragmatisch nadenken over: hoe komen we hieruit? En dat zou mijn oproep zijn: om er toch een werkgroep van te maken. Hoe we dat agenda technisch plannen? Ik laat dat aan de expertise van de agendacommissie over om dat op een goede manier te doen. Het OV moet ons wat waard zijn, ook in onze agenda 's en dat hoor ik ook en ik denk dat deze werkgroep niet pas bij de midterm review moet starten, maar onmiddellijk moet starten. Omdat ik in dit Ecorys-rapport, en daarbij haak ik wel aan op de bijdrage van GroenLinks, ook een papieren werkelijkheid lees. Als ik lees dat we concluderen dat op grond van het barometeronderzoek, het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek van het OV, wordt geconcludeerd dat het openbaar vervoer toegankelijk is en ik vertel u dat dat onderzoek wordt afgenomen bij mensen die in de trein of in de bus zitten. Ja, dan is het nogal wies dat we met elkaar zeggen, het openbaar vervoer is toegankelijk, want je vraagt de mensen die het lukt om in die trein of in die bus te stappen. Waar we naar moeten kijken, dat is gewoon hoe het is en wordt het nog erger, want als je op de Maaslijn reist en dan kom je die mensen van de barometer alleen maar 's avonds tegen of op zaterdag wanneer het probleem zich niet voordoet. Dus we moeten onderzoeken waarom mensen die niet meer instappen, niet meer instappen. Waarom? Waarom zijn Limburgers uitgecheckt op het Limburgse OV? Dat is wat we moeten onderzoeken en dat is niet uit dit onderzoek gekomen en daar moeten we volgens mij mee beginnen. Direct.

De voorzitter: Ik dank mevrouw Berghorst voor haar inbreng en de verduidelijking. Ga ik naar de heer Loomans.

De heer Loomans (Horizon): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, dank voor dit onderzoek en ook dank voor de uitgebreide presentatie van vorige week. We hebben daar heel veel cijfers gekregen, maar statistiek is geduldig en cijfers laten niet de frustratie van de reiziger zien. Die reiziger, die zal iedere keer als hij zich wil verplaatsen, een afweging moeten maken of hij het OV gebruikt of een alternatief gaat gebruiken en waarschijnlijk zullen daar twee factoren heel belangrijk op de weegschaal liggen, namelijk betrouwbaarheid en kosten. Laat ik eerst even ingaan op die betrouwbaarheid. Als reiziger moet ik ervan op aankunnen dat mijn reis mij op het gewenste moment op mijn bestemming brengt en in de presentatie van vorige week, in het onderzoek hebben we kunnen zien dat dat niet altijd op orde is. Er is veel te veel rituitval door een combinatie van technische problemen, gebrek aan personeel, ziekteverzuim, stakingen. En is eigenlijk mijn eerste vraag aan het College, wanneer is dit nou eens een keer opgelost en ligt daar echt nu een stappenplan of een actieplan gereed om dit echt fundamenteel op te lossen? Dan hebben we in dit onderzoek gelezen dat er gemeten is qua punctualiteit en dat wordt vergeleken ten opzichte van normen. Maar hebben we nou ook gekeken of die reiziger op tijd op zijn bestemming aankomt? Kijk, als jij een directe verbinding hebt met een bus of een trein, dan is twee of drie minuten vertraging niet zo erg. Maar als jij een overstap moet maken van bus naar trein, en dat zullen nogal wat mensen zijn in Limburg, en jouw bus is twee minuten te laat, dan kan het zijn dat jij een half uur of een uur ergens op een station rondhangt, terwijl je jezelf helemaal frustreert, wachtende op jouw volgende vervoersmogelijkheid. En terug naar huis gaan betekent dan ook vaak alweer een hele tijd wachten dus ja, die paar minuten, dat lijkt statistisch gezien niet erg, maar de frustratie bij de reiziger is hemelhoog. Verder in het onderzoek staat dat er een flinke daling is geweest bij het aanbod van kleinschalig maatwerkvervoer. Voor sommige doelgroepen zal dit waarschijnlijk heel erg belangrijk vervoer zijn. Gaan wij nou nog iets doen om dat weer op het juiste niveau te krijgen? En zo ja, op welke manier? En dan tot slot eens over die kosten.

We zien in een vergelijking tussen verschillende provincies; dat die Limburgse reiskilometers relatief duur zijn en dat ze binnenkort ook nog weer duurder worden. Is er een verklaring voor waarom die Limburgse kilometer zoveel duurder is ten opzichte van veel andere provincies. En kunnen we daar nog iets aan doen? En als we dan nagaan en met name het comfort? Denk maar even weer aan die Maaslijn in die oude treinen eigenlijk veel te laag is, zouden we dan niet met prioriteit iets kunnen doen aan die vervoerskilometerkosten van die Maaslijn? Als je sowieso al weinig comfort hebt, kunnen we dan in die kostenkant die reiziger niet iets tegemoetkomen; wachtende op de nieuwe elektrische treinen? En dan tot slot, wat gaat het College in samenwerking met Arriva nu verder doen om die reiziger weer terug te krijgen in het OV; de reiziger die na corona besloten heeft dat hij het maar zelf op een andere manier op gaat lossen en misschien dan tot slot nog even over de vraag over een werkgroep. Ik ben bang dat de werkgroep al informatie kan verzamelen, maar uiteindelijk niet de oplossing kan geven. Dus ik vraag mij af of het niet verstandiger is om een soort klankbordgroep, misschien van reizigers, een soort Rover maar dan op zijn Limburgs, te maken die veel beter in overleg gaat direct met de vervoerders om de pijn en knelpunten bespreekbaar te maken. En ik zie onze rol daar niet zozeer in, afgezien dan van het feit dat we het College onder druk kunnen zetten. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie daarop een interruptie van mevrouw Berghorst van de Partij van de Arbeid. Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Bent u het met mij eens dat de situatie waar we ingekomen zijn, het gevolg is van beleidskeuzes?

De voorzitter: De heer Loomans.

De heer Loomans (Horizon): Ja.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dank u wel voorzitter. Bent u het dan ook met mij eens dat het de rol van Provinciale Staten is om daar waar beleidskeuzes verkeerd uitpakken om die beleidskeuzes bij te stellen en dat je daar dus vanuit een werkgroep je rol kunt pakken?

De voorzitter: Ik merk ondertussen heel even op dat u vijf interrupties heeft, nee oké, dat is goed. De heer Loomans van Horizon.

De heer Loomans (Horizon): Het zou mij verbazen als het College niet weet waar de pijn zit en daar kunnen wij nog heel lang over praten en dat kan blijven vertellen aan het College. Maar ik denk dat het College volwassen genoeg is en op de hoogte genoeg is om deze problemen rechtstreeks met de vervoerders te bespreken en misschien tot het individuele verhaal van de reiziger die tegen problemen aanloopt meer emotie en noodzaak laat zien dan het volgende statistisch onderzoekje met weer een paar cijfertjes eraan. Dank u wel.

De voorzitter: Nadat het College hier naast mij een kilometer is gegroeid van al die complimenten, ga ik verder naar de PVV-fractie en geef ik de heer Helders het woord, Hermans excuus, sorry ik zat even in ... maar ik kan er nog steeds uw bordje niet zien. Dat staat achter de heer Loomans, dus help uw voorzitter, ja.

De heer Hermans (PVV): Ja, maar we kennen elkaar toch. Ik ben altijd heel onopvallend geweest. Ik ben als niet-gebruiker van het OV bij die presentatie geweest van Ecorys en ik vond het op zich, als je als leek en niet-gebruiker van het OV daar zit, vond ik het niet verkeerd overkomen. Het is aan de ene

kant plus en aan de andere kant min. Als je dan het verhaal van mevrouw Berghorst hoort, het beeld wat geschetst wordt is negatief en heel erg gedetailleerd, doet ze dat. En dan vraag ik me af, we hebben ooit een keer als Staten in het Programma van Eisen gesteld hier. Het Programma van Eisen van toen, voldoet dat niet meer, is dat getoetst aan datgene wat er zich nu afspeelt? Dat is een ding; of dat een keertje getoetst is. Het andere ding is prijs/kwaliteit? Als je kwaliteit wilt, kost dat geld. Ik neig zelfs, heel lang geleden door de SP is een keertje voorgesteld: we moeten het nationaliseren en volgens mij is dat een utopie die je niet vaak **maar van de rask (2.01.04)** hoeft te staan. Want als je overal voor niks kunt instappen en dan ben je overal vanaf; van al die concessiehouders, en weet ik veel allemaal. Dus misschien dat we daar eens een keertje over moeten nadenken. Dat werkgroep-gebeuren. Ik ben er geen voorstander van. Ik hoor mevrouw Berghorst vertellen en wat ze dan wil doen en ik vind dat dat gebeurt volgens mij op niveau. Arriva is erbij gebaat om meer mensen in die in die bus en in die trein te krijgen. De Provincie zelf is er ook bij gebaat. Wat we wel kunnen doen is via de Commissie dat nauwlettend volgen en daar ons commentaar, ons onze zienswijze, op loslaten. Maar om dat in een werkgroep te gaan doen, dat gaat mij te ver. De vraag, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel aan de heer Hermans, ik zal het nooit meer vergeten, want ik zeg normaal achter de schermen gewoon Lei, maar goed, dan geef ik nu het woord aan de heer Roso van JA21.

De heer Roso (JA21): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga nu geen grote dingen herhalen. Je ziet inderdaad in de kleine kernen en het OV in de kleine kernen is niet wat we willen hebben. Aan de andere kant is het ook inderdaad, we hebben een Programma van Eisen opgesteld en we zijn volgens mij, in 2031 loopt die af, dus eind van onze huidige periode gaan we nu het Programma van Eisen opstellen van de nieuwe concessie. Daarnaast komt de midterm review er over niet al te lange tijd aan. Ik zou eerder daar een mooie aanhaking zien om vanuit daar eens verder te gaan kijken, ook naar het toekomstige Programma van Eisen voor de nieuwe concessie en niet daar een separate werkgroep van te maken. En daar wil ik het bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik verder naar de heer Van den Beucken van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Zo is het maar net voorzitter en dank aan de initiatiefneemster voor dit initiatief om dit onderzoek in ieder geval tot ons te laten komen. Het was denk ik een heel kwantitatief onderzoek vooral. Dat scheelt zo meteen ook natuurlijk de contradictie tussen een gevoelskwestie van onze inwoners en gebruikers van de cijfers. We hebben daar een hele heldere presentatie over gehad. Daar konden we onze vragen goed kwijt, heeft meer inzicht gegeven. Allereerst ook nog complimenten voor de wijze waarop in de tijd van COVID toch het vervoer zoveel mogelijk nog aangesloten is op de vraag, hoewel dat natuurlijk in die tijd een hele moeilijke periode was. Nu is die COVID-tijd voorbij en ik zou heel erg voorzichtig willen zijn om nu al aan de hand van een vraag die nog beïnvloed is door allerlei factoren, zoals COVID, als basis te nemen voor een nog verdere afschaling van een aantal lijnen. Wat het natuurlijk allemaal niet gemakkelijker gemaakt heeft, dat zijn al die vertroebelende factoren; tariefstijgingen - ik heb ze even opgeschreven - personeelstekorten, uitval van lijnen ja, en toch krijgen we nog wel een redelijk helder beeld van wat er gebeurd is en hoe het ervoor staat, althans op papier. Ik neem even een verschijnsel, neem ik even speciaal onder de loep en dat is het verstrakken van lijnen. Want dat doen ze natuurlijk om die doorstroming en die betrouwbaarheid en de snelheid van het openbaar vervoer te verbeteren. Het verstrakken wil zeggen dat je dus bepaalde lijnen om een kern heen brengt. Alleen moet je je afvragen, er zijn natuurlijk meerdere doelgroepen. Voor de ene doelgroep betekent dat strekken niet zoveel, maar voor onze oudere medemensen en ook medemensen die minder goed ter been zijn, heeft dat een hele andere impact dan op studenten of mensen die met de bus naar school gaan. Dus

volgens LOKAAL-LIMBURG moet je dan heel goed kijken wat die doelgroep dan is. Dat vind ik wel belangrijk om dat even ja naar voren te halen.

De voorzitter: Punt. Want ik zie voor u een interruptie aan mijn linkerkant van de heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja dank u wel. Even een korte vraag aan de heer Van den Beucken want u maakt net onderscheid tussen mensen die slecht ter been zijn en studenten, maar als het verstrakken tot gevolg heeft dat een rit vijf minuten korter duurt, maar je moet daar in herfst en winter tien minuten voor door de regen lopen om bij de bushalte te komen dan lijkt dat niet voor iedereen even nadelig.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja, voorzitter uiteraard, nu ga je natuurlijk van een worstcasescenario uit; dat je in de stromende regen staat, maar ik bekijk het even vanuit de belevingswereld van onze inwoners onder normale omstandigheden, maar ik begrijp wel wat u bedoelt. Verstrakken moet je dus dan heel goed afwegen, want dat is denk ik de boodschap die wij beiden uit zouden willen dragen, toch? Voorzitter, ja. Even kijken. Wat je natuurlijk ook als onderdeel ziet, is de ontsluitingen en het gegeven om ontsloten te zijn want dat zegt natuurlijk niet altijd alles over de kwaliteit van het openbaar vervoer. Want wat ik net ook al zeg als een bushalte heel ver buiten de kern is, dan kunnen bepaalde groepen dat anders afleiden dan de ander. Dat was een voorbeeld daarvan. Je hebt natuurlijk ook wat de heer Loomans aangaf van aansluiting op andere vervoersvormen. Je kunt nog zo ontsloten zijn, maar als je er drie uur voor nodig hebt om van Mook en Middelaar naar Vaals te komen, dan wil dat niet per definitie zeggen dat je dan de ideale situatie hebt. Dus wat dat betreft is dat ook weer wel weer een beetje een nadeel van een kwantitatief onderzoek voorzitter.

De voorzitter: Het spijt me dat ik u even onderbreek, maar in de ideale situatie gaan wij ook zo rond half een naar de lunch en u bent bijna door uw spreektijd heen, dus kunt u ...

De heer Van den Beucken (LOKAAL LIMBURG) : Dan ga ik terug naar de andere kern en dat was namelijk het voorstel wat mevrouw Berghorst deed. Ja, ik ben er zelf nog niet uit of dat in een werkgroep of anderszins moet, Maar ik waardeer wel het bevlogen pleidooi voor de werkgroep en als die werkgroep er zou komen, en daar sluit ik dan mee af, dan zou de kern van het verhaal moeten zijn, dat je moet waken voor een neerwaartse spiraal. Hogere kosten, nog minder reizigers, weer afschalen, minder reizigers betekent dat je weer de kosten op moet gaan en kom je in een neerwaartse spiraal terecht en ik denk dat dat de kern van het verhaal zou moeten zijn hoe je dat dan tegen moet gaan in Limburg. Maar ik denk ook aan de rest van Nederland, tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel de heer Van den Beucken. En dan kijk ik naar de VVD-fractie en ik zie dat ik het woord mag geven aan de heer Bloi.

De heer Bloi (VVD): Dank u wel voorzitter. Heel kort. Toen ik het rapport las, schrok ik wel een beetje van de cijfers. Ja, het gaat om Arriva, een dochter van de Deutsche Bahn die zulke hoge cijfers scoort, dat vond ik wel een compliment waard aan Arriva, maar goed alle gekheid op een stokje, er zijn al veel vragen gesteld en het onderzoek is al door veel mensen geïnterpreteerd. Je hebt het over cijfers, maar je hebt het ook over een gevoel. De cijfers zeggen van ja, Het gaat gewoon goed. Het is niet zo'n ellende als we denken dat het is. Maar goed, ik ben ook opgegroeid in Rimburch, een klein dorpje ergens aan de Duitse grens, waar we tien jaar lang geen busvervoer hadden. Dus ja, het gevoel ken ik heel goed. Als je dan weer staat van ja goh het regent, ik moet naar school en de eerste

bushalte is 11 km verderop. Maar aan de andere kant plaatsen we ook in het perspectief. We hebben in Nederland best een heel hoog niveau OV. Ik nodig u uit om samen naar met de bus van Teuven, net over de grens, bij Slenaken naar Aubel te rijden. Nou, dat zijn zes of zeven kilometers, maar je bent er toch een paar uur mee bezig. Dus.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Wolters Gregório en als iemand die recent strandde met z'n wielrenfiets in Aubel, kan ik dat van harte beamen. De heer Wolters Gregório van de SP.

De heer Wolters Gregório (SP): Ik hoor het punt van de heer Bloi, maar als we gaan kijken naar het niveau van een bepaalde voorziening in Nederland versus andere landen, ja goed, dan kunnen we alles wel erbij halen. Want in Oost-Europa is volksgezondheid of onderwijs ook een stuk lager of heel anders dan bij ons. Ik denk dat we vooral moeten focussen. Wat is de wens van Limburgers en hoe gaan we dat invulling geven?

De heer Bloi (VVD): Ik wil hem alleen even in perspectief plaatsen dat het niet allemaal ellende is bij het OV.

De voorzitter: De heer Bloi, u kunt verder met uw betoog denk ik.

De heer Bloi (VVD): Ja goed, ja, voor de rest zijn al veel vragen al gesteld. Veel conclusies al getrokken. Je kunt het heel breed interpreteren en wat mijn buurman zei over de relatie van OV in coronatijd. Het klopt inderdaad, je hoort mensen in die tijd van: ja, het was het nieuwe normaal. Het was abnormale tijd. Maar dat die bus nog altijd om het uur op hetzelfde tijdstip reed, ja, dat maakt het toch iets van: oké, het is toch niet alles abnormaal, maar er is toch nog iets normaal, dat wil ik ook gewoon meegeven. En voor de rest, ja, de stuurgroep, alles wat de staat versterkt, ja, daar kan de VVD mee leven, maar hoe het dan ingevuld wordt, zullen we dan wel zien.

De voorzitter: Ja, als uw voorzitter vraag ik de definitie van u kunt ermee leven. U ondersteunt daarmee het voorstel van de Partij van de Arbeid, neem ik even aan hè? Even ja?

De heer Bloi (VVD): Ja, we zijn positieve mensen, dus ja.

De voorzitter: Ja, bij mij thuis is "ik kan er wel mee leven", nooit zo'n positieve uitspraak als het ergens over gaat, maar dat is misschien persoonlijk. Ik kijk even naar de fractie van het CDA, mevrouw Depondt-Olivers.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja, voorzitter hier lopen denk ik voor ons gevoel een beetje twee discussies door elkaar hè? Aan de ene kant is dat een soort principediscussie. Wat zou er nou eigenlijk de kaders en het uitgangspunt van een ideaal OV-systeem in Limburg moeten zijn, hè? En is de keuze die we voorafgaand aan de huidige concessie hebben gemaakt nog de juiste? Is dat ook de keuze die nog past bij de wens van gebruikers in de toekomst of potentiële gebruikers en de feitelijke concessie nu en de manier waarop die invulling heeft gekregen binnen allerlei kaders en omstandigheden, enzovoort en of daar een optimalisatieslag in te maken is en ik zou daar ook van mevrouw Berghorst wel wat duidelijkheid over willen hebben, ook in relatie tot de vraag over de werkgroep. Maar waar gaat dan het gesprek over? Gaat het gesprek over optimalisatie binnen de huidige concessie, want dan zou Arriva ook aan tafel kunnen zitten? Maar als de onderliggende vraag is, hebben wij überhaupt nog wel een vervoerssysteem dat past bij wat onze burgers vandaag de dag nodig hebben of zouden willen, dan is dat eigenlijk niet een discussie die je met Arriva zou moeten voeren. Die moet je dan primair zelf voeren. Alleen die concessie loopt nog tot 2031, dus de vraag is,

als wij zo'n discussie voeren die ik op zichzelf uitermate interessant vind. Maar is er überhaupt binnen de huidige concessie ruimte om daar iets mee te doen? Want als het antwoord nee is, dan ben je eigenlijk een soort voorschot op een PVE voor een nieuwe concessie aan het nemen, om maar zo te zeggen, dus ik vraag het ook aan mevrouw Berghorst, wat moet dan de feitelijke insteek van die Commissie zijn?

De voorzitter: Vindt u het goed dat, als u zo meteen uw zin heeft afgemaakt, heel kort mevrouw Berghorst het woord geef, want we hebben maar één termijn, dan kunnen we hem ook goed afronden, maar maak vooral uw zin af.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja, want daar zitten ook wel wat principes achter, want we zijn van een basisvoorziening naar vraagsturing gegaan, maar vraagsturing werkt dan blijkbaar weer niet voor iedereen. We gaan we terug naar een basisvoorziening. Daar hangt ook het principe voor heel Nederland onder, want we krijgen geld van het rijk voor een systeem dat op een bepaalde filosofie is gebaseerd. Maar als je een andere filosofie zou kiezen en ik zou me zomaar kunnen voorstellen na de verkiezingen dat dat op rijksniveau ook gebeurt, hoort daar dan ook een andere pot van het rijk bij? Dus ja ik geef nu... nee, ik geef niet het woord mevrouw Berghorst.

De voorzitter: Als uw medevoorzitter, geef ik het woord aan mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, dank u wel. Ik denk dat het en-en is. Ik ben een pragmaticus en we zien een actueel en acuut probleem en daar zou wat mij betreft de eerste focus op moeten liggen. Maar dat neemt niet weg dat ik denk met mijn kennis over de concessie dat het probleem, het echte probleem hè, wat we hebben, misschien wel in het Programma van Eisen zit en dat kunnen we niet hè? Waarschijnlijk kunnen we dat niet veranderen, omdat we een heel strak juridisch kader hebben. Dus ik zou vooral in eerste instantie pragmatisch willen gaan zoeken, samen met Arriva, samen met experts in het veld, samen met het College, samen met ambtelijke ondersteuning. Welke knoppen zijn er nou waaraan we kunnen draaien, waarmee we het snel beter maken? En dan als we die discussie met elkaar voeren en we komen uiteindelijk tot de conclusie dat we misschien een andere discussie met elkaar voeren, dan is dat iets om in die werkgroep te bespreken of we daar nut en noodzaak van inzien en wat daar dan de consequenties van zijn. Maar ik ben pragmatisch en zeg: we hebben een, hè, de Gedeputeerde haalde het woord crisis aan, hè? We hebben een crisissituatie, een acuut probleem. Daar moeten we een oplossing voor zoeken. Laten we daar pragmatisch met elkaar mee aan de slag gaan.

De voorzitter: Ik geef het woord aan mevrouw Depondt-Olivers (CDA).

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ik snap dat en ik waardeer dat ook. Ik zit alleen een beetje te zoeken of dat de rol van PS is om laten we zeggen, hoe moet ik het zeggen, om de feitelijke uitvoeringsproblemen in de huidige concessie, om daar als PS mee naar oplossingen te gaan zoeken, hoezeer die oplossingen ook nodig zijn. En ik vraag me ook af of je, misschien een beetje theoretisch, maar stel; je gaat nu oplossingen zoeken terwijl je eigenlijk constateert dat de basis van de concessie niet goed is en die zou je eigenlijk voor de volgende keer willen wijzigen. Ben je dan niet hier iets aan het doen wat uiteindelijk een keer contradictoir zou kunnen zijn met wat je eigenlijk voor de lange termijn zou willen? Want wat hier ook onder speelt, bijvoorbeeld dat hoor ik eigenlijk nergens. We hebben een provinciale energiestrategie, we hebben een rijksenergiestrategie. We willen iedereen uit de fossiele auto's en van de weg af en weet ik veel wat allemaal en wat we zien is dat de files na corona langer zijn dan voor corona. Thuiswerken doet niemand meer en het zou zomaar kunnen dat dat ook een gevolg is van een slecht OV-systeem, dus daar zit wel degelijk ook naar andere

beleidsterreinen zitten daar wel relaties, dus misschien zouden we naar een vorm moeten zoeken waarbij je het een doet en het ander niet laat of zo. Ik heb de oplossing niet. Daar is ook het College voor natuurlijk.

De voorzitter: In het kader daarvan, u bent bijna door uw spreektijd. Heeft u, o nou dan? Dat gaat heel goed, dan dank ik u voor uw inbreng en dan kijk ik tot slot naar de fractie van de BBB en dan geef ik de heer Nijenhuis het woord.

De heer Nijenhuis (BBB): Dank u wel voorzitter. Ik denk dat het meeste wel gezegd is en bovendien dringt de voorzitter toch aan op een tijdige lunch heb ik begrepen, dus ik zal het wel niet al te, al te lang maken. De conclusies die de heer Kuntzelaers als Gedeputeerde in zijn begeleidende brief schrijft die onderschrijven wij, echter waren dat wel wat voorzichtige conclusies wat ons betreft en ik sluit me bij mevrouw Olivers aan dat er dat er twee discussies door elkaar spelen en dat is de invulling van de huidige concessie en datgene wat er op het moment of in een nieuwe concessie zou moeten gebeuren met het openbaar vervoer. Ik wil daar inhoudelijk een aantal dingen over zeggen. De prijselasticiteit is al even genoemd, het instrument om met een verhoging van de prijs de tekorten te dekken. Dat leidt absoluut tot minder passagiers, waarmee je je moet afvragen of dat een gewenst instrument is en om als voorschot voor de oplossingen die hier het links en rechts aangedragen worden om daar dan maar een voorschot voor te geven. Dan denken wij als fractie dat er serieus gekeken zou moeten worden naar een pilot om in navolging van wat de heer Erkamp ook zei om een pilot uit te voeren, breder uitgevoerd weliswaar, om een voorstel te krijgen om hoe wij het openbaar vervoer voor delen van onze Limburgers of misschien wel voor alle Limburgers gratis zouden kunnen beschikbaar stellen in de daluren. Ervaring in Duitsland leert dat de inflatie in Duitsland zelfs met een vol procentpunt gezakt is in de periode dat dat uitgevoerd is. En ik heb vorige week gelezen dat ook Frankrijk een proef met gratis openbaar vervoer gaat houden. Dan over de inhoud van het rapport, de beschikbaarheid van het OV. Dat zal u niet verbazen dat onze fractie daar erg mee begaan is, zeker als we lezen dat de beschikbaarheid op het platteland in de rurale gebieden met 10% afgenomen is en dat die in stedelijk gebied met 14% toegenomen is. Op zich kunnen we daar iets van vinden. Vinden we ook iets van, maar is dat wel het gevolg? En daar moeten we ons wel realiseren van datgene waar wij in verleden met elkaar afgesproken hebben, dus ik onderschrijf datgene wat hier al eerder gezegd is. We zullen moeten kijken naar het nieuwe Programma van Eisen en wat ons betreft krijgt dat landelijk gebied wat meer aandacht in de beschikbaarheid van OV en het doet me een beetje denken aan de landelijke overheid die op economisch gebied ook de voorrang geeft aan de groeigebieden en de stedelijke gebieden en waarbij het landelijk gebied over het hoofd gezien wordt. En we weten met zijn allen wat dat voor gevolgen heeft gehad, dus ik zou zeggen, elke regio telt, zeker ook in Limburg. En als het gaat om de papieren werkelijkheid versus datgene wat we ervaren in het openbaar vervoer en dan onderschrijf ik ook datgene wat al gezegd is en grijp ik toch even terug op de Maaslijn.

De voorzitter: Voordat u dat doet, vertel ik u ook even dat u al door uw spreektijd heen bent. Dus ja, die Maaslijn die vertraagt altijd. Maar rond rustig af. Stel uw vragen maar. Rond het rustig af.

De heer Nijenhuis (BBB): Op de Maaslijn. Ecorys heeft daar een systeem ontwikkeld, allerlei parameters dienstregeling, kilometers versus de reizigerskilometers. Dus vraag versus aanbod. Maar wat daar niet in meegenomen is, is bijvoorbeeld de lengte van het treinstel op die Maaslijn. Als er in de spits een 20 meter-trein komt en er staan voor 100 meter treinpassagiers op het perron te wachten, ja, dan moet je niet raar opkijken dat dat volgens het rapport goed uitpakt, maar dat dat voor de beleving heel anders is. En dan is het ook zo dat en dan spreek ik uit ervaring dat reizigers bijvoorbeeld in Cuijk de trein gewoon aan zich voorbij zien gaan zonder dat hij stopt. Nou zou ik

kunnen zeggen in het kader van die discussie die we net hadden, dat dat misschien een middel is om de provincie Brabant wat onder druk te zetten, maar zover wil ik niet gaan. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u de heer Nijenhuis. Er zijn even twee dingen die ik met u wil doen. Allereerst geef ik zo het woord aan de Gedeputeerde voor de beantwoording van u aller vragen en dan vervolgens zou ik met uw Commissie samen willen concluderen hoe we dat proces of een werkgroep inrichten en hoe we dat proces ook samen goed gaan invullen. Maar dan geef ik eerst even het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja dank u wel voorzitter. Vragen waren er een aantal in ieder geval, maar er was een collectief gevoel van een urgentie aan de hand van het rapport, maar misschien ook nog wel veel breder dan alleen het rapport om te werken aan betere en bredere bereikbaarheid eigenlijk in onze provincie betrouwbaarder openbaar vervoer naar betaalbaarder openbaar vervoer en ik zag het mij noteren. Ik dacht drie B's daar moet ik mee uitkijken, maar dat is wel ongeveer de drie zaken waar het in essentie om draait en waar we in het rapport van voelen. Ja, we zien dat het minder betaalbaar wordt dat het openbaar vervoer de afgelopen week de cijfers die naar buiten komen maken natuurlijk die zorgen nog veel groter. En dat maakt dat je met zijn allen daarover na moet gaan denken, punt hierbij wel is in het Programma van Eisen staat dat volgens die landelijke index de vervoerder gewoon zijn prijzen kan verhogen en dat ook zal doen, tenminste dat doen de vervoerders over de volle linie in heel Nederland om daar iets aan te doen. Ja, dan zijn er twee opties eigenlijk waar je naar kunt kijken. Enerzijds, je kunt zelf nadenken of je gaat bijplussen en aan de andere kant is de oproep al reeds aan het rijk gedaan, natuurlijk om bijvoorbeeld de btw op openbaar vervoer om die eraf te halen, zodat die betaalbaarheid van dat OV ook verder toeneemt. Allemaal opties die op tafel liggen. Een deel van de oplossingen ligt bij het rijk en veel moeilijker bij de provincie, want zodra je gaat bijplussen op het openbaar vervoer, gaat het echt om substantiële bedragen. Dat gaat echt om veel structureel geld dat je ook niet eenmalig doet, want Je kunt niet alleen vandaag bijplussen, zeg Maar dat betekent dat je voor de verdere jaren daar geld voor beschikbaar moet stellen.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de heer Wolters Gregório van de SP.

De heer Wolters Gregório (SP):

Ja dank u wel voorzitter. Vraag aan Gedeputeerde is: u noemt dat een tweetal opties. Bestaat de optie ook dat concessiehouder het nut en noodzaak van die prijsverhogingen aan ons moet uitleggen voordat hij daartoe overgaat? Want dat is natuurlijk een discussiepunt dat wij wel kunnen voeren met als concessieverlener. Volgend jaar zien we 6,6% staan. 6,6% waarvoor, is dan mijn vraag.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel voorzitter. Het bedrag dat gehanteerd wordt, wordt een-op-een overgenomen door een landelijke index die opgebouwd is uit zaken als stijging van personeelskosten, stijging van materiaal- en brandstofkosten en op basis daarvan wordt een standaard uitgerekend die door alle vervoerders wordt gehanteerd. Je zou nog kunnen vragen aan Arriva: hé, kun je niet ook iets betekenen? Maar daar moet je in de marge redeneren, denk ik dan.

De voorzitter: Ik zie dat daarmee die vraag is beantwoord, dan zie ik rechts een nieuwe van de heer Nijenhuis van de BBB.

De heer Nijenhuis (BBB): Ja voorzitter dank u wel. Even over in navolging op de vraag die mijnheer Wolters stelt het feit dat de concessiehouder meer in stedelijk gebied en minder in het landelijk gebied

rijdt vanwege de ademende concessie, zo wordt dat genoemd in het rapport, betekent in mijn simpele redenering ook dat het vervoer efficiënter wordt en dus goedkoper voor de concessiehouder. Zit daar nog ruimte in de financiële afspraken?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel, dank u wel voorzitter. Ook die ademende concessie die zeg maar die vraaggerichte concessie om het maar zo te noemen. Daarin zit natuurlijk in het programma van eisen, zeg maar die weeffout die u zelf al zei waardoor de periferie zeg maar langzamerhand met steeds minder aanbod te maken krijgt en de steden met meer. Meer mensen meer vervoer. Zit er nog een ruimte in om daarbinnen te werken. Ja, er is een 5% marge waar je ieder jaar in kunt schuiven en kunt kijken van hoe gaan we met elkaar om? Want ademend betekent natuurlijk wel dat er ook mogelijkheid bestaat tot het versterken elders en het, het, het ja het manoeuvreren met de kilometers die je kunt maken. En ook daarbinnen kun je dan met elkaar het gesprek aan gaan om meer richting de periferie te bewegen of op andere plekken anders te gaan rijden. Dus die opties bestaan en dat gesprek kun je met elkaar hebben. Ja, dus, en daar zul je met de vervoerders samen, misschien nog in een veel bredere context; ook met reizigersorganisaties, over moeten spreken natuurlijk.

De voorzitter: Ik zie de heer Nijhuis knikken, dus ik denk dat de Gedeputeerde verder mag met zijn betoog.

Gedeputeerde Kuntzelaers: In heel veel stukken kwam die andere optie, die lobby richting het rijk, die kan enerzijds gaan over de tijdelijke prijsverhoging, maar die moet misschien ook wel in een veel bredere context gaan over hoe je met nieuwe mobiliteit omgaat en met een veranderende wereld. Want de wereld verandert zo razendsnel ook de manier waarop mensen zich vervoeren. Provinciaal zijn we samen met Brabant aan de slag om de data op te halen van hoe mensen zich heel gedetailleerd verplaatsen. En dat is een groot onderzoek wat we doen om te kijken, waar kunnen we nou op een slimme manier als jij van punt A naar punt B reist in deze provincie naar je werk en je gaat bijvoorbeeld met de auto, hoe kun je dat aanpassen naar een ideale situatie voor openbaar vervoer? Of hoe kunnen we mensen op bepaalde punten helpen? Dus we proberen enerzijds datagedreven onderzoek te doen, Maar het ontbreken van een stukje kwalitatief onderzoek naar de thuisblijver. Ik hoorde de heer Loomans ook in zijn betoog zeggen: dat ontbreekt eigenlijk nog. En ik wil geen suggesties doen, want de werkgroep moet lekker zelf bedenken waar ze allemaal toe op aard zijn. Maar ik kan me voorstellen dat een van de onderzoeken die je met elkaar wil gaan doen natuurlijk is: hoe krijg je mensen die niet in het OV zitten weer gemotiveerd in dat OV? En dat kan met bereikbaarheid te maken hebben, toegankelijkheid zoals ik de heer Van den Beucken hoorde zeggen bijvoorbeeld, dat kan en de prijs is natuurlijk ook een motivator. Ik heb in een eerdere sessie met de Staten ook al de optie van de Meedoenpas, de daluren waar de heer Nijhuis over sprak genoemd, dat je voor bepaalde doelgroepen het openbaar vervoer betaalbaarder gaat maken en ik zal ook de volledige breedte proberen mee te nemen. Want als we meer mensen in het OV krijgen, krijgen we beter betaalbaar OV krijg je ook een robuuster OV en kunnen de concessie ook weer op de maximale omvang gereden worden. En dan hebben zelfs degene die niet met een Meedoenpas bijvoorbeeld werken, toch het voordeel van een betrouwbaarder openbaar vervoer. Dat zijn allemaal opties die nu verkend worden. Ik doe dat graag samen met de Staten, dus als de Staten in al haar wijsheid besluiten om te starten met een werkgroep, dan is de GS kant van harte bereid om daarbij aan te sluiten en met ambtelijke ondersteuning ook daar uiteraard haar bijdrage aan te leveren dus het is aan u om te besluiten hoe verder te gaan en GS staat ter beschikking om mee te denken en gaat natuurlijk zelf ook aan de slag ondertussen.

De voorzitter: Goed, zo heeft Provinciale Staten GS natuurlijk het liefst. Ga ik even nu het ingewikkelde deel van deze vergadering met u proberen samen te doen. Ik heb daar zelf een procesvoorstel bij, maar ik kan me voorstellen dat jullie dat anders zien. Dus ik zou even dat procesvoorstel willen doen. Ik concludeer eigenlijk in een rondgang langs alle fracties dat er een deel in ieder geval echt wel behoefte heeft aan zo'n werkgroep, Maar dat er ook nog heel veel vragen zijn over het wat en het hoe en als we daar samen nu proberen uit te komen, dan wordt dit een lange vergadering ben ik bang en het is misschien ook goed om wat meer in de rust en niet in deze setting te doen. Mijn procesvoorstel zou dan ook zijn dat de mensen die aan de slag willen met die werkgroep en dat inventariseer ik dan dadelijk, even een afspraak maken of een sessie gezamenlijk hebben, waarin ze de wat en het hoe samen definiëren en dat dat leidt tot een voorstel van een kort briefje en dat we dat agenderen voor de eerstvolgende vergadering, gelet op het feit dat die super-, supervol is. Mocht u daar wat langer de tijd voor nodig hebben, mag dat ook naar die vergadering daarna. Maar dan doen we enerzijds recht aan de wens die er wel degelijk is, hebben we ook iets meer kaders en kleuring en kunnen de overige leden van de Commissie die al dan niet mee willen doen in zo'n werkgroep nog hun zorgen opmerkingen of wat dan ook meegeven voordat die Commissie met haar opdracht aan de slag gaat. Ik kijk heel even rond of dat een procesvoorstel is waar iedereen mee kan leven of waar nog wat vragen over zijn. De heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja dank u wel voorzitter, Ik heb net ook meerdere fracties aan horen geven dat ze met of te weinig fractieleden zijn of te weinig tijd hebben. Voor mijn fractie is het geen probleem als dat het agendapunt elke week van vijf tot zes op de agenda staat, dan is er iemand aanwezig. Maar laten we elkaar als fracties ook vooral helpen als iemand niet fysiek aanwezig kan zijn in zo'n werkgroep dat die toch inbreng kan leveren daarvoor. Dus mijn oproep aan iedereen is om dat in ieder geval geen breekpunt te laten zijn om dan een werkgroep van te maken in plaats van het één keer in de twee of drie maanden of nog korter zeg maar op de agenda te zetten hier.

De voorzitter: Dank u wel, ik kijk nu even rond. Mevrouw Depondt-Olivers.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, het hoeft wat mij betreft niet per se alle voorstanders te zijn die nu met mevrouw Berghorst de opdracht gaan formuleren om het maar zo te zeggen. Als mevrouw Berghorst dat doet en ze soldeert links en rechts bij wat collega's, vind ik dat ook helemaal prima hoor. Ik bedoel, wij zijn in principe best voor, maar dat wil niet zeggen dat wij nou eisen dat we dan meeschrijven aan de opdracht. Wij vertrouwen mevrouw Berghorst daar 300% in.

De voorzitter: Nou, het wordt nog een heel knus einde van deze vergadering. Ik zie nog een opmerking van de heer Van den Beucken van LOKAAL-LIMBURG. Ja.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja, want zo'n werkgroep, zitten daar alleen Statenleden in of mogen daar ook mensen zoals ik in komen?

De voorzitter: Ik zou als uw voorzitter daar in principe geen uitspraak over kunnen doen, maar volgens mij zijn burgers, Commissieleden of zelfs fractieondersteuners evenals fractievolgers daar wellicht bij van harte welkom, en ik zie mevrouw Berghorst als initiatiefnemer enthousiast knikken dus ik geef haar even het voorlopig laatste woord en dan inventariseer ik even of dit het procesvoorstel is en hoe we dat aanpakken.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ik zal een voorstel maken. Ik heb wel een gedachte, ik zal dat met de woordvoerders delen en inventariseren hoe zij daarin zitten en ook ophalen welke wensen daar een behoefte daarin zijn. En mijnheer Van den Beucken, u bent altijd welkom.

De voorzitter: Dat is wel een iets ander procesvoorstel dan wat ik deed, mevrouw Berghorst, maar dat is ook een werkbaar voorstel, dus ik stel even voor. Ik inventariseer even. Kunnen we met zijn allen concluderen dat het een goed idee is dat er onder de bezielende leiding van mevrouw Berghorst in al dan niet sessies of op een andere manier wordt gewerkt aan een voorstel en dat we dat de volgende commissievergadering hier terugbrengen, waarna iedereen daar nog opmerkingen of wat dan ook over kan hebben en een eventuele werkgroep in welke digitale anderszins vorm en met welke.

Het zijn allemaal leuke mensen, mijnheer Van den Beucken. Mensen dan ook. Ik zie instemmend knikken, dan is dat mijn conclusie bij dit agendapunt. Dan dank ik u allen voor uw inbreng en ook de Gedeputeerde en dan wil ik voordat we naar de lunch gaan, nog even de twee rondvragen van de PVV behandelen, want dan hebben we het onderdeel mobiliteit als het goed is in zijn geheel ook afgerond. Dan gaan we daarna na de lunch verder met frisse energie. Dus dan ga ik even naar de rondvraag.

7.4 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: U heeft kennis kunnen nemen van twee rondvragen van de PVV. In de toelichting bij dit agendapunt staan die al uitgeschreven. Ik stel voor dat we de vragen één voor één behandelen en ik geef Gedeputeerde Kuntzelaers het woord voor de vraag betreffende de financiën rondom de BPL. Toch nog heel even voor iedereen die nu heel kort achter zit te kijken. In principe zijn dit vragen die zijn ingediend door de heer Bosch en die de Gedeputeerde Kuntzelaers gaat beantwoorden. Daarna krijgt de heer Bosch nog gelegenheid om een vervolgvraag eventueel te stellen. And that's it.

De heer Bosch (PVV): Dat zijn vragen die zijn blijven staan. Die had de heer Van Gaans-Gijbels toegezegd en die vragen wij nu opnieuw, want we hebben het niet gezien, dit rapport en daar vragen wij nu naar.

De voorzitter: Helder. En ik zie dat Gedeputeerde Kuntzelaers de antwoorden voor zich heeft. Dus ik geef hem het woord.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, dank u wel voorzitter. De eerste vraag had natuurlijk een vraag of richtte zich op het kostenoverzicht van de BPL en het kan zijn dat het in al het politieke geweld u ontschoten is. Maar op 30 mei 2023 is er een mededeling portefeuillehouder geweest waarin hierop in is gegaan. Dus dan, u kunt de mededeling portefeuillehouder over de stand van zaken in restpunten Project BPL terugvinden. Het is een brief van Gedeputeerde van Toorenborg. Dat kan verwarrend zijn geweest omdat het een toezegging van Van Gaans was.

De heer Bosch (PVV): 30 mei correct. Maar we hebben het gehad in die vergadering over een rapportage die gemaakt zou worden door derden, niet een briefje wat wij nu gekregen hebben via de Provincie en dat zie ik niet, dat is de uitgesproken en ik vraag me dus af wat het nou gebleven is want het zou voor de zomer zal dat geleverd zijn geworden even, als we daar een discussie over hebben zoeken wij het wel uit, maar dat is de toezegging dat we die hebben.

De voorzitter: Toch even ondanks dat we bijna klaar zijn even via de voorzitter, even in alle rust. Ik concludeer dat de heer Bosch van de PVV die mededeling wel heeft gezien, maar niet geheel

tevreden is met de afhandeling. Nou kunt u heel veel dingen doen, maar misschien is een toezegging een hele verstandige in dit geval. Maar ik weet niet wat uw antwoord gaat zijn.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Dank u wel voorzitter. Nou, als het rechtstreeks over de eindevaluatie ging, dan is na meervoudig onderhandse aanbesteding de opdracht gegund aan Berenschot om dit te gaan uitvoeren en die Berenschot is inmiddels gestart met die eindevaluatie en levert deze eind dit jaar op aan het clusterconcern hier en daarna zullen die resultaten uiteraard meteen met u worden gedeeld.

De heer Bosch (PVV): Dus dat is niet conform de eerste toezegging dat het voor de zomer zou komen.

De voorzitter: Ik ga u wel heel even onderbreken. Sorry, we gaan er even geen debat van maken. Ik heb gehoord dat u heeft gezegd en volgens mij is het antwoord vanuit de zijde van het College ook duidelijk dat die eindevaluatie er eind dit jaar komt.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ik zag een dikke duim.

De voorzitter: De positiviteit klotst hier over de plinten. Vindt u het goed, mijnheer Bosch, dat we dan nu verder gaan met uw tweede rondvraag en ik daarvoor de Gedeputeerde het woord geef? Gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Het talud de N300. Dat is een lang verhaal, ik ga er even voor zitten op dit moment. Ja of in ieder geval het talud is weggespoeld zeg maar bij een grote regenval en sindsdien is er een rijbaan afgesloten en wordt er gezocht naar een oplossing. De eenvoudige conclusie zou zijn: veeg de grond naar boven en zet de rijbaan open en dan is alles weer opgelost. Dat is natuurlijk niet het geval. Er moet daar aan een nieuwe constructie gewerkt worden en in dat proces daar hebben we nu in ieder geval een opdracht verstrekt om de tekening te maken. Laten we het zo zeggen en we hebben ook zicht langzamerhand op een realisatie. Het hele eerlijke antwoord is dat als de constructie en alles getekend is, dan bevinden we ons ergens in het najaar van dit van dit jaar en dan weet u net zoals ik, dan komt de winter eraan. En hoewel die winters steeds luchtiger en warmer worden, hebben ze nog steeds het nadelige effect dat een weg aanleggen in die periode of werk aan constructies problematisch is, dus dan is het vermoeden dat we starten rond februari/maart met de aanleg van de constructie. Dat is de huidige stand van zaken voorzitter.

De voorzitter: Ik begrijp dat u nog een verduidelijkende vraag heeft.

De heer Bosch (PVV): Oh, die is voor duidelijk, maar mij gaat het erom: er staan nu al denk ik anderhalf jaar voorzieningen en die kosten natuurlijk heel veel centjes hè? Want daar zijn we heel veel geld aan kwijt en we krijgen er eigenlijk niks voor. We geven het uit, maar dat komt niet voor. Betekent dat dadelijk dat we dan toch nog budgetten tekort gaan komen, of hebben wij deze tijd nog ingecalculeerd? Want we zouden in wezen Q3 begonnen zijn, even voor de record.

De voorzitter: Ik gun de Gedeputeerde even tijd om de informatie op te halen en ik denk dat die er is.

Gedeputeerde Kuntzelaers: Ja, dank u wel voorzitter. Op dit moment gaan we ervan uit dat we nog gewoon binnen het budget de werkzaamheden aan de constructie kunnen afronden en daarmee hopelijk die rijbaan ooit weer vrij kunnen geven, want dat heeft echt heel lang geduurd, maar dat moet dan toch gaan lukken.

De voorzitter: Ik zie een voorzichtige lach bij de heer Bosch. Hebben we het zo voldoende behandeld? Goed dan dank ik jullie allen hartelijk voor dit prettige eerste deel van deze vergadering. Ik zie nog een opmerking van mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (D66): Ja, dank u wel voorzitter. Kunt u een tijdsindicatie geven voor vanmiddag, want we hebben allemaal afspraken.

De voorzitter: Ik ga heel even concluderen, We zijn iets eerder klaar. Dank daarvoor allen. Wij schorsen nu drie kwartier voor de lunch. Dat betekent dat we om 13.20 uur de vergadering opnieuw aanvangen en in de leidraad en in de agenda staat dat we ongeveer 40 minuten nodig hebben voor de rest. Het is geheel afhankelijk van wat u allemaal doet, dus daar zit geen keiharde zekerheid aan, maar daarna zijn ook de sprekers en dus het enige wat ik aan tijdsindicatie kan geven is om 13.20 uur wordt u allen hier verwacht en voor de rest is het aan ons gezamenlijk om het tempo erin te houden. Ik schors de vergadering tot 13.20 uur.

[SCHORSING]

8 MILIEU, ENERGIE EN KLIMAAT

8.1 G-23-007 Statenvoorstel Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg, brief GS van 29-8-2023 (GS DOC-00539750)

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor dat wij gaan beginnen. Het is al bijna vijf voor half twee, dus, we gaan gewoon aan de gang. Welkom terug na deze schorsing van de commissie LEO. U heeft gezien, voor zover u daar vanochtend ook was, dat er een voorzitterswissel heeft plaatsgevonden. Dat is het voordeel van één grote commissie met twee voorzitters. Dan wisselen ze ook een keer af en ik heb met mevrouw Jenneskens afgesproken dat zij in principe alles met het milieu en mobiliteit doet, de oude commissie MD, zoals u zich die wellicht kunt herinneren en dat ik alle onderwerpen doe van ruimte, natuur en landbouw. En die zullen soms weleens wat gemixt kunnen worden. Ik heb ook met mevrouw Jenneskens afgesproken dat na de lunch het dan ook wel heel logisch is dat zij gewoon andere dingen gaat doen en ik eventjes toch nog de Centrumregeling Regionale Energiestrategieën doe in de veronderstelling, maar het zal blijken of dat correct is of niet, dat wij daar redelijk soepel doorheen zouden kunnen gaan. En mijnheer Goossens van de BBB is ons aller vervanger, dus als wij nou alle twee uitvallen, dan hebben we nog een back-up, dus u hoeft nooit bang te zijn dat u niet kunt vergaderen. Het gaat altijd goed komen en we regelen dat onder elkaar. Gelukkig, gelukkig, mijnheer Wolters Gregório dat u daar zo blij van wordt zo vlak voor het weekend. Eens even kijken, zoals gezegd, ik heropen daarmee de vergadering en we gaan daar naar het Statenvoorstel Centrumregeling Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg. Wij bespreken dat voorstel in twee termijnen. Dat doen we altijd bij een Statenvoorstel. Maar voordat wij gaan beginnen, heeft de Gedeputeerde Van Caldenberg gevraagd om kort even het woord tot u te mogen richten. Dat klinkt heel spannend. Ik weet ook niet waar het over gaat, maar ik laat me ook verrassen en met uw goedvinden, geef ik eerst het woord aan de heer Van Caldenberg.

Gedeputeerde Van Caldenberg: Voorzitter, ik word ook een beetje overvallen door deze mededeling. Maar ja, ik kan wel een korte inleiding doen, want dat wat we nu hier op tafel hebben, is eigenlijk een juridische bestending van datgene wat er eigenlijk in de RES 1.0 al op inhoud geregeld wordt. Daar gaat dit eigenlijk ook voort. En ja, het document dat hier voor u ligt is eigenlijk de RES in

die zin, uitgebouwd vanuit een Centrumregeling-constructie. En daar verandert in die zin in het mandaat verder eigenlijk niets, want dat blijft gewoon bij u liggen.

De voorzitter: Oké, waarvan akte. Dan starten we nu met de behandeling. Ik stel voor dat we gaan proberen de eerste termijn binnen maximaal drie minuten te doen. Het lijkt mij te mogen lukken. Als u dat echt niet lukt, dan zullen we een oogje dichtknippen, maar dat zou wel de richtlijn moeten zijn en ik denk dat ik maar eens gewoon rechts achterin begin, voor mij in ieder geval, bij de heer Blijlevens.

De heer Blijlevens (JA)21: Ja dank u wel voorzitter ik. Ik hou me een beetje aan uw uitspraak over soepel. We hebben geen opmerkingen en geen vragen.

De voorzitter: Nou, daar bent u nog soepeler dan ik, kijk eens aan. Dank u wel. Mijnheer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja dank u wel voorzitter. Ja, ook ik kan verrassend kort zijn voor mijn doen nu. Gisteravond hebben we nog een heel plezierige bijeenkomst gehad in Venlo. Dat zal dan ook de trekker gaan worden van de RES-regio Limburg Noord. De RES-regio Limburg-Noord en -Midden is een heel betrokken, toegewijde regio als het gaat om de doelstellingen. En er is natuurlijk meer nodig dan die 1,2 terawatt op termijn, dus daar komt nog van alles bij. En de vorm waarin dat allemaal gegoten gaat worden, is ons gisteravond helemaal goed duidelijk uitgelegd. Het systeem kent alleen maar grote voordelen, synergievoordelen, et cetera, specialisme van de diverse aangesloten gemeenten kunnen beter bij mekaar gebracht worden, dus wij zien hier alleen maar mooie dingen in. Daar laten we het bij.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Beucken. Mijnheer Maillé.

De heer Maillé (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, ook vanuit ons kunnen we kort zijn. De noodzaak om het stuk vandaag te behandelen is wat ons betreft ook helder met de nog te doorlopen procedure. Daar willen we ook geen vertraging in oplopen. We hadden nog een tweetal vragen, ik moet eerlijk bekennen gisteren niet aanwezig te zijn geweest, dus mijn verontschuldigingen daarvoor mochten vragen daarin al beantwoord zijn. De eerste concrete vraag is of de Gedeputeerde inzicht zou kunnen verschaffen in welke mate de gemeenten en de waterschappen tot op heden in het proces zijn meegenomen. En een tweede vraag is eigenlijk hoe de financiering vormgegeven wordt, of dat, met andere woorden, binnen de bestaande middelen zal vallen. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Waajen.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Dank u wel voorzitter. Ja, wij vinden dit ook wel ... Voor het CDA is subsidiariteitsbeginsel erg belangrijk. Dat wil zeggen dat je zaken zo laag mogelijk in de samenleving moet beleggen, daar waar het goed uitgevoerd kan worden. Het is een mooi voorbeeld. Gemeenten werk hier goed samen. Sterker nog, ze zetten nu een tandje bij van een iets eenvoudiger regeling naar een regeling waarin men elkaar iets steviger vast kan houden en ook de ambitie, de hogere ambitie en inderdaad ook de hogere opgave waar voorgangers ook al over spraken goed samen kunnen oppakken. Dus wij zijn akkoord met dit voorstel. We hadden inderdaad ook nog de vraag over de financiering, aangezien vermeld staat dat de komende tijd gesprekken met de RES'en Noord- en Midden Limburg zullen worden gevoerd over de omvang van de provinciale bijdrage. Dus zodra daar meer over bekend is, zouden wij dat ook graag vernemen: wat is de financiële bijdrage en blijft die binnen de kaders? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk even naar de fractie van de BBB, mijnheer Huizing.

De heer Huizing (BBB): Dank u wel voorzitter. Ja van onze kant uit inhoudelijk toch wat meer vragen. Die komen ten dele voort uit, zoals mijnheer Van den Beucken eigenlijk ook zei, hij was gisteravond aanwezig mogelijk heeft hij daar een paar vragen beantwoord gekregen die wij nog hebben, maar er liggen drie keuzes voor: een samenwerkingsovereenkomst of een centrumregeling, dan wel een openbaar lichaam. Wij vinden eigenlijk de onderbouwing hier in het stuk waarom blijktbaar de stap gezet moet worden van een samenwerkingsovereenkomst naar een centrumregeling een beetje mager. Die staat op pagina 5 en er wordt vooral gerefereerd aan ervaringen tot nu toe en ja, dat is het eigenlijk. En dan is mijn vraag, wat zijn dan die ervaringen? Het tweede is, ik begrijp dat er aan een financiering vanuit de gemeenten gedacht is van € 2.60, mijn vraag is wat is die dan nu en wordt die hiermee ook hoger en dan is de vraag vervolgens van wat denken we dan meer te bereiken met deze regeling ten opzichte van de werkwijze tot nu toe. Dus dat zijn eigenlijk wat kritische vragen die we hebben bij het zetten van deze stap. Dat was onze inbreng voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Voorzitter, een aantal vragen zijn al gesteld, die ga ik niet nog een keer herhalen. De SP ziet dit stuk ook klaar voor behandeling in de Staten en het kan op onze goedkeuring rekenen. Niet alleen vanwege de veranderde werkwijze van de RES, maar eigenlijk ook dat met deze werkwijze stabiliteit tot 2026 meer gegarandeerd is, dat iedereen weet waar ze aan toe zijn en wie welke hap van elke taak op zich gaat nemen. Ja, goed, het ziet er allemaal zeer positief uit, zoals we de RES'en Noord- en Midden Limburg tot nu toe ook hebben leren kennen. Dus van ons mogen ze voortvarend aan de slag blijven gaan.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de heer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Dank u voorzitter. Ik heb mij gisteravond inderdaad ook laten voorlichten en informeren over de grondslagen voor deze keuze. Ik denk ook dat de keuze voor de centrumregeling recht doet aan het feit dat de energietransitie geen project is, maar echt iets waar we ook over langere termijn heel structureel inzet op moeten getuigen. En ik denk ook dat het voorstel beter recht doet aan een aantal democratische principes om dat gemeenteraden ook beter zicht krijgen op wat er in de RES gebeurt. Dus van harte instemming.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Wij hebben ook een paar korte vragen aan het College. Wat is de concrete reden om naar een nieuwe samenwerkingsvorm te zoeken, is de voortgang te traag, levert dit versnelling op, en zo ja, waarom wel of niet. Graag een reactie. En lost de keuze voor de centrumgemeenten met alleen die procestaken het probleem dan op en waarom liggen tegen deze taken niet bij de Provincie? Want volgens ons ligt dat meer voor de hand, maar ook ik ben er gisteren niet geweest en toch graag een reactie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Erkamp.

De heer Erkamp (50PLUS): Op dit moment geen vragen.

De voorzitter: Dat is helemaal snel. Mevrouw Wesseling.

Mevrouw Wesseling (D66): Ja, D66 steunt het instellen van de centrumregeling RES Noord- en Midden Limburg en ik geloof ook dat dit alleen maar de ontwikkelingen rondom de RES-doelen daar zou kunnen versnellen en ook fijn dat er op deze wijze de financiële risico's ook eerlijk verdeeld zijn dus positief voor het voorstel

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wolters.

Mevrouw Wolters (PvdA): Ja ook ik heb me gisteren laten informeren op de informatieavond. Ik denk dat we blij kunnen zijn dat op deze manier efficiënt krachten gebundeld kunnen worden, dus ook de Partij van de Arbeid is ook zeer positief over dit stuk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans.

De heer Loomans (Horizon): Ja, het voorstel stelt voor om geen zienswijze in te dienen en dat lijkt mij prima, dus ik kan het kort houden.

De voorzitter: Oké. Dan de PVV, mijnheer Megens.

De heer Megens (PVV): Ja dank u wel voorzitter, bij ons zal het iets minder kort zijn. Wij hebben toch wat meer kritische kanttekeningen hierbij. Het College geeft aan in het Statenvoorstel dat de opgedane ervaringen in de RES-periode niet meer volstaan om de om de ambities feitelijk te kunnen realiseren. Ja, wij hebben al vaker aangegeven van wij hebben toch wel enige twijfel bij de opzet van de RES'en. Ja, dat lijkt me duidelijk. Maar de vraag die wij dan ook hebben, wat is er eigenlijk misgegaan om nu tot die centrumregeling te komen? Want heeft de RES Noord- en Midden Limburg dan helemaal nog niets bereikt deze periode? En hebben ze wel wat bereikt, dan vragen wij ons af wat ze dan bereikt hebben. Want misschien was het dan helemaal niet nodig geweest om deze regeling zo op te tuigen. Nou, door het College is ook altijd de RES-regio Noord- en Midden Limburg als voorbeeld benoemd, maar blijkbaar functioneerde het toch niet zoals het moest. Ja, dan de betrokkenheid van onze volksvertegenwoordigers. Hoe wordt de betrokkenheid van de volksvertegenwoordigers gewaarborgd nu we naar die centrumgemeenten gaan? Oftewel, is het niet gewoon een verkapte gemeenschappelijke regeling? Ja, de Gedeputeerde gaf net al aan dat het mandaat eigenlijk niet verandert, maar wij blijven ons toch afvragen bij de PVV of dat wel zo is, want uit het Statenvoorstel blijkt namelijk dat de dagelijks besturen enkel met de verkregen toestemming van de volksvertegenwoordigers de regelingen kunnen treffen. Echter, wij kunnen alleen zienswijzen indienen. Hoe verhoudt dat dan tot elkaar? Nou, daarna staat in het Statenvoorstel ook dat het onthouden van toestemming enkel kan indien het in strijd is met de wet of het algemeen belang. Ja, de PVV is van mening dat algemeen belang enkel gediend is indien de volksvertegenwoordiger haar taak optimaal kan benutten. Dit betekent voor de PVV dat de volksvertegenwoordigers een beslissende rol in de aanpak moeten hebben. Op welke wijze hebben wij als volksvertegenwoordiger dadelijk dan nog bindende inspraak? Hoe ziet het College dit? En is het College het met de PVV eens dat de volksvertegenwoordigers het hoogste bestuursorgaan zijn en te allen tijde een beslissende inspraak moeten behouden. Dan over de centrumgemeenten. In hoeverre kan de centrumgemeente deze zware taak aan? Hebben zij de expertise in huis op dit dossier? En waarom is de taak niet gewoon bij de Provincie neergelegd? En zijn ondertussen de gemeenteraden ook al akkoord met de ombuiging van deze regeling, of is dit enkel een besluit geweest van de dagelijks besturen? En welke gemeenteraden hebben hier eventueel wel al een besluit over genomen? Ja, in een amendement is unaniem door de Provinciale Staten besloten dat het College ons op voorhand eerder zou betrekken bij besluiten onder hun bevoegdheid? Ja, wij vragen ons dan af, wanneer heeft het College de Staten gevraagd of zij deze vorm van samenwerking wel wil kiezen? Hierop willen we ook graag een

antwoord van het College horen. Ik herinner me ook nog de woorden van ex-Gedeputeerde Van Gaans dat we juist de regierol zouden moeten nemen als Provincie in de RES. Ook dit hebben wij ook al vaker aangegeven, maar hoe rijmt het College de woorden van de ex-Gedeputeerde Van Gaans met het onderliggende voorstel? Ja, tot slot voorzitter vragen wij ons nog af waarom ook het conceptjaarplan hier is toegevoegd. Want dit conceptjaarplan gaat toch eigenlijk over de inhoud van het hele stuk? Nou, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Voordat ik naar het College ga, ik zag een hand van de heer Van den Beucken met een vraag aan de heer Megens.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Uw betoog is interessant, maar het roept wel een paar vragen op. De eerste vraag is, en dat heeft te maken met de uitspraak van wat is er dan fout gegaan? Wat is er niet goed genoeg gegaan, dat deze regeling nu van kracht zou moeten worden? Kunt u dat ergens uit opmaken? Heeft u daar aanwijzingen voor dat daar niet voldoende bereikt is wat men had willen bereiken.

De heer Megens (PVV): Ja, volgens mij gaf ik dat net al aan. In het stuk staat dat de ambities die gesteld zijn dat die niet goed zijn geweest. Ik heb het ook al in mijn intro uitgelegd, dus als u goed geluisterd had, had ik dat antwoord ook al gegeven.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, ik luister In het algemeen redelijk goed, redelijk goed tot goed.

De voorzitter: Ik twijfelde ook even of ik er wat over zou zeggen. Mijnheer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Dus daar zit het hem niet in. Je kunt hooguit stellen dat er behalve die 1,2 terawatt nog meer nodig is, maar goed dat is de technische kant van het verhaal. Dan heeft u ook nog iets gezegd over de democratische legitimiteit. U vraagt zich natuurlijk af van hoe is dat gekomen, is dat wel in eensgezindheid besloten en vervolgens gaat u weer op een regierol zinspelen van bovenaf naar onder, dus ik ben een beetje in verwarring wat dan de richting is die u kiest, wat u zou willen.

De voorzitter: Mijnheer Megens.

De heer Megens (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, volgens mij is het heel duidelijk. Ook uw partij heeft het amendement gesteund om meer de regierol hier te houden en ook de beslismomenten bij ons. Dus ja, zo staan wij erin en zo zullen we er ook in blijven staan.

De voorzitter: Mijnheer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter we hebben een opmerking. Tussen strakke regierol en faciliteren en meehelpen sturen denk ik dat nog wel een wereld van verschil zit. Maar goed, daar hoeven we niet over te hebben voorzitter.

De voorzitter: Oké, ik stel voor het daarbij het laten en dan geef ik het woord aan de heer Van Caldenberg vanuit GS.

Gedeputeerde Van Caldenberg: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben blij om toch eigenlijk brede steun in deze commissie te ervaren voor het voorstel dat hier al ligt. Het is goed dat er eigenlijk nu een

volgende stap wordt genomen ten aanzien van de RES'en. Laat ik dan ook maar gelijk de vraag van de heer Megens, wat ging er nou mis, nou eigenlijk helemaal niets, want de RES Noord- en Midden Limburg, die heeft het eigenlijk best wel goed gedaan ten opzichte van een heleboel andere RES'en in ons land. Dat wil zeggen dat het naar meer smaakt en dat de gemeenten samen met het waterschap en de Provincie eigenlijk een volgende fase in willen gaan om nog wat te kunnen versnellen. Dus daar waar het al goed gaat, gaan we gewoon verder aan de slag. Dus dat is denk ik het mooie van dit verhaal. Ik ben ook blij om gisteravond ook zelf bij die bijeenkomsten te zijn geweest, want het College heeft vorig jaar in december, en dan weet u dat dat mijn voorgangers zijn, al besloten om te kijken of wij deze richting konden gaan verkennen. Dat voorstel is op tafel gekomen en heeft dit College uiteindelijk ook gezegd: dit lijkt ons ook de goede manier. En daar is gisteren ook een heel goede uitleg over geweest en de woorden van de heer Van den Beucken, dat het een plezierige bijeenkomst was, die deel ik ook nog. De heer Maillé zegt, wij willen volgende week nog gaan, dat zou ik ook zeker doen. Dan krijgt u ook echt allemaal de uitleg over hoe het nu zit met de governance en wat er nou precies allemaal met betrekking tot het mandaat, hoe dat nou ook allemaal geregeld is, maar ja, dat zou ik zeker doen. U krijgt ook nog op een later moment, zeg maar, wat alle gemeenten samen met de Provincie en het waterschap aan zienswijzen hebben ingediend, dat komt nog een keer hier bij u terug en dan kunt u op een later moment ook nog in de Staten daarvoor u toestemming geven.

De voorzitter: Mijnheer Huizing

De heer Huizing (BBB): Dank u voorzitter. Ja, dan constateer ik toch wat we eigenlijk aan het begin van vanochtend bij het vaststellen van de agenda hebben besproken of we dit stuk wel of niet moesten bespreken, toen was mijn punt van ja, wij voelen ons niet helemaal comfortabel om een volledig oordeel te vormen en hier te melden, omdat we inderdaad gisteravond niet in de gelegenheid waren en van plan zijn om volgende week donderdag te gaan. Ik hoor in ieder geval van verschillende kanten dat er toch interessante dingen aan de orde zijn geweest met betrekking tot de inhoud van het stuk. Dus ja, ik constateer gewoon dat ik het een beetje jammer vind dat we dan toch eigenlijk inhoudelijk over dit stuk zijn gaan praten waar ons iets gevraagd wordt en waar wij kritische opmerkingen op hebben, maar ja, die ik verder niet helemaal kan onderbouwen omdat een deel van het plaatje eigenlijk voor ons ontbreekt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Huizing. Dit stuk komt nog terug Statenstuk, dus behandeling hier is geen definitief standpunt, hoewel natuurlijk wel van u gevraagd wordt als commissie om zienswijzen te formuleren. Dat zal ik zo meteen nog even inventariseren. Dus op het moment dat u van mening zou zijn dat na uw bezoek volgende week er een zienswijze toegevoegd zou moeten worden in de Statenbehandeling, die is dan de dag erna, ik kijk even naar de Griffie, dan kunt u dat daar ter plekke nog indienen en dan is het uiteraard aan de Staten om te besluiten of ze dat overnemen of niet. Dus wij inventariseren straks even of er van hieruit al zienswijzen zijn, maar dan zou dat de procedure zijn. Ja? Oké, dank u wel, mijnheer Van Caldenberg.

Gedeputeerde Van Caldenberg: Ja voorzitter, dank u wel. Er zijn meerdere sprekers die ook iets gezegd hebben over de financiering, volgens mij ook de heer Huizing, en die kwam op die € 2,60 per inwoner per gemeente, maar dat is uiteindelijk ook de keuze van de gemeente, wij hebben een andere weging daar ten opzichte van. Wij zijn nu aan het verkennen hoeveel wij dan zouden kunnen gaan bijdragen en ook meteen antwoord geven op de vraag van mevrouw Waajen, waar kunnen we dat dan uit betalen. Er zijn nog een aantal middelen waarin dat eventueel zou kunnen voor, zeg maar, de komende twee jaar en we gaan ook met uw Staten nadenken over hoe wij in het nieuwe kader rondom energie de jaren die daarop volgen kunnen gaan invullen. Maar daar bent u nog volop in de gelegenheid om daarover mee te spreken. Wij hopen dat we in ieder geval voordat we definitief bij de

toestemming zijn, dat we die financiële duidelijkheid kunnen geven en we dat hopen, daar gaan we van uit dat we dat kunnen.

Even kijken, subsidiariteitsbeginsel, en dat sluit ook een beetje aan bij de vraag van de heer Megens over waarom we dat nou niet als Provincie doen. Er is een opdracht vanuit het Rijk en het Rijk heeft de RES-regio's ingedeeld. In die zin heeft het Rijk Limburg in tweeën gesplitst. In die zin is er ook een logische verantwoordelijkheid bij gemeenten – die ook heel veel gelden krijgen vanuit het Rijk, juist om hiermee met de uitvoering aan de slag te gaan – om dat ook op deze manier te beleggen. Zij hebben gekozen voor een geen verkapte gemeenschappelijke regeling, maar gewoon een echte gemeenschappelijke regeling, namelijk de centrumregeling. En dat hebben ze juist gedaan om ervoor te zorgen dat de volksvertegenwoordiging wat beter in positie komt. Want eigenlijk ligt er nu maar een samenwerkingsovereenkomst en is de Staten of de gemeenteraad eigenlijk helemaal niet in positie om iets te kunnen sturen en juist door dit construct worden er een aantal organisatorische voordelen behaald, waardoor je bijvoorbeeld makkelijker personeel zou kunnen aantrekken. Maar tegelijkertijd ook uw Staten en de gemeenteraden beter in positie te kunnen brengen om hun controlerende taak te kunnen uitvoeren en te kunnen bijsturen. Naar de inhoud gaan denk ik dat het op dit moment niet heel veel zin heeft, maar u heeft het tal van mogelijkheden om natuurlijk met het College in gesprek te gaan: wat zouden we kunnen inbrengen, wat zouden we kunnen doen? En zo hebben gemeenten dat natuurlijk ook. Wat we even goed in beeld moeten hebben, is dat de RES'en Noord- Midden Limburg natuurlijk niet degenen zijn die het gaan realiseren, maar zij gaan onderzoeken, begeleiden, ondersteunen en een heleboel zaken om te kijken of je concrete projecten verder kan helpen. Op het moment dat we bij die concrete projecten zijn, zijn of gemeenten bevoegd gezag of ze komen bij de Provincie voor het bevoegd gezag. En dan kom je in een ruimtelijk proces en ook dan heeft u of via het College gemandateerd de mogelijkheden om daar iets van te zeggen. Maar u bent in die zin dus nu met deze regeling eigenlijk veel beter in positie.

Eens even kijken, mevrouw Plusquin zei, gaat het dan nu te traag? Nee, het gaat juist heel goed in Noord- Midden Limburg. Dat hebben ik volgens mij al een keer gezegd. Dus eigenlijk is dit gewoon een verdere stap volgens mij ook in de richting die mevrouw Plusquin op wil, dus alleen maar positief. Even kijken. Heb ik dan alles gehad? Ik heb het gevoel, oh nee nog een vraag van kunnen we dan? Want de uitspraak van mijn voorganger, de heer van Gaans, was, we willen wat meer regie voeren in de RES'en. Ja, het college is er ook wel van overtuigd dat je ook nog op een heleboel andere manieren nog wat meer regie zou kunnen voeren dan zeg maar via dit instrument, maar juist op basis van de inhoud, en dat is volgens mij wat u ook wil.

Voorzitter, daar laat ik het even bij, denk ik.

De voorzitter: Oké, dank u wel mijnheer Van Caldenberg. Dan ga ik nu even naar een tweede termijn, maak ik even een rondje, en als u zienswijzen zou willen voorstellen dan kan dat uiteraard. Nou vraag ik u om die even, moeten we dat nog per mail doen of gewoon even noemen. Even op papier?

Even goed formuleren, dan kan de Griffie dat goed noteren en als er zienswijzen zijn, dan is de procedure dat we daarover gaan stemmen of we die aan PS gaan voorleggen of niet. Ik begin weer bij de heer Blijlevens. Geen tweede termijn en geen zienswijze? En dan vraag ik ook maar gelijk of dat wat u betreft een hamerstuk kan zijn of niet? Hamerstuk? Oké, ik ga even verder de heer Van den Beucken.

De voorzitter: Bespreekstuk voor LOKAAL-LIMBURG. Heeft u een zienswijze? U moet even de microfoon aanzetten.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Excuseer mij. We hebben op dit moment geen zienswijze, maar ik begreep al van u dat als er nog iets op komt poppen dat dat dan nog te zijner tijd kan. Liever niet natuurlijk, maar ...

De voorzitter: Dat kan altijd maar om enige chaos in PS te voorkomen, zou ik willen voorstellen dat niet alle fracties daar ter plekke nog zienswijzen indienen. Mijnheer Megens, u heeft een reactie richting de heer Van den Beucken?

De heer Megens (PVV): Ja, Ik ben benieuwd. Hij wil het een bespreekstuk hebben, maar ik ben benieuwd waarom hij het een bespreekstuk maakt, want hij had inhoudelijk net geen reactie op dit hele stuk.

De voorzitter: Mijnheer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ik dank u hartelijk voor de vraag. Waarom ik het namelijk een bespreekstuk maak, is namelijk omdat ik dit niet met mijn fractie heb besproken, als burgercommissielid, wat ik ermee ga doen en dan neem ik altijd in zo'n situatie het zekere voor onzekere en dan maak ik er een bespreekstuk van. Ik hoop dat ik u daarmee tegemoetkom.

De voorzitter: Maar mag ik daaruit afleiden mijnheer Van den Beucken, als u het alsnog met uw fractie heeft besproken dat het zomaar zou kunnen zijn dat voorafgaand aan de vergadering duidelijk is dat het toch een hamerstuk zou kunnen zijn?

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Jazeker, dan ga ik dat besluit uiterlijk woensdag aan u doen toekomen.

De voorzitter: Zullen we dat zo afspreken? Dank u wel, mijnheer Maillé.

De heer Maillé (VVD): Voor de VVD is het een hamerstuk voorzitter.

De voorzitter: En ik begrijp ook geen zienswijze. Oké, mevrouw Waajen.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): We hebben nog een vraag. Ik wil even toetsen of ik de beantwoording van de Gedeputeerde goed heb begrepen over de financiën. U zegt, u bent nog in de gelegenheid om er iets over te vinden, want wij zijn op dit moment nog aan het zoeken hoeveel middelen en welke middelen we in kunnen zetten in dit proces namens de Provincie. Het kan zomaar zijn dat het binnen de huidige kaders is en dan hoeft u ons slechts te informeren. Gezien de hoeveelheid mails en stukken zou ik willen vragen of als dat het geval is, of u ons in ieder geval heel actief wil informeren en ons wil wijzen, sterker nog, bij voorkeur hebben we een voorstel in de Staten, omdat de RES zo'n grote opgave is. We zijn er allemaal zeer bij betrokken vanuit circulariteit en duurzaamheid en onze opgave dus dat zou mooi zijn. Dus dat wilde ik even checken en na dat antwoord kunnen wij ook aangeven of het een bespreekstuk of een hamerstuk is voor ons.

De voorzitter: Maar dat doen we dan dadelijk als we de ronde afmaken. Heeft u nog een zienswijze vanuit het CDA? Nee. Mijnheer Huizing?

De heer Huizing (BBB): Op dit moment geen zienswijze, maar op basis van wat ik al eerder gezegd heb, sluit ik het niet uit dat we die alsnog gaan hebben. En ook wat ons betreft ook nog wel een bespreekstuk.

De voorzitter: Oké duidelijk, mijnheer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): We hebben geen verdere vragen, geen zienswijzen. Van ons had het een hamerstuk mogen zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Herhaling, geen opmerkingen, geen zienswijzen. En wat ons betreft zou het ook een hamerstuk mogen zijn. 3:54:51

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, geen zienswijze, maar wij willen ook de optie nog even openhouden om het te bespreken. We willen op zich ook graag al enkele dagen voor de Statenvergadering aangeven of dat wel of niet gaat gebeuren.

De voorzitter: Oké, dank u wel, mijnheer Erkamp.

De heer Erkamp (50PLUS): Geen vragen, een hamerstuk.

De voorzitter: Mevrouw Wesseling.

Mevrouw Wesseling (D66): Geen vragen, geen zienswijze, het had wat ons betreft ook een hamerstuk mogen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Wolters.

Mevrouw Wolters (PvdA): Geen vragen, geen zienswijze en een hamerstuk voor ons. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Loomans.

De heer Loomans (Horizon): Geen zienswijze, een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Megens.

De heer Megens (PVV): Ja voorzitter, dank u wel. Het zal u niet verbazen, voor ons vooralsnog geen zienswijze, maar dat kan altijd komen en het wordt wel een bespreekstuk.

De voorzitter: Oké, ik hoor twee keer een bespreekstuk onder voorbehoud om nog even ... en ik hoor er twee die gewoon zeggen bespreekstuk punt. Dat is de BBB en de PVV. Mag ik daarmee concluderen dat het sowieso een bespreekstuk wordt? Oké, dan is dat in elk geval helder en voor nu hebben we in elk geval geen zienswijzen. Ja? Dat was even de tweede termijn. Ik geef wel even voordat ik, ik was al bijna aan het afsluiten, maar u moet ook nog even reageren, mijnheer Van Caldenberg.

Gedeputeerde Van Caldenberg: Ja voorzitter, volgens mij is er een vraag gesteld door mevrouw Waajen en die gaat over de financiering. Maar er is op dit moment in ieder geval nog financiering voorzien en dat heb ik hier in ieder geval mijn blaadje staan voor '23, '24 en '25. Daar heeft de Staten al in feite haar goedkeuring aan gegeven. Maar we gaan deze centrumregeling natuurlijk ook aan voor

een periode die nou hopelijk ook langer is in de toekomst. Tegen die tijd zullen we ook nog een keer financiering met u moeten bespreken en wij hopen dat we tegen die tijd een beetje zicht hebben op het nieuwe kader, dat we daar al een doorkijk in kunnen geven, maar u beslist uiteindelijk per jaar over de financiën.

De voorzitter: Mevrouw Waajen.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Ja, ik begrijp wat u nu zegt, u zegt, denk ik, dat toets ik nog weer een keer. U zegt de Staten hebben middelen vrijgemaakt. Wij kunnen voor deze periode dat uit die middelen gaan financieren, maar wij voorzien een langere periode, dus u kunt via de reguliere P&C-cyclus, zijnde begrotingscyclus, bent u als Staten in positie. Dan zou ik u toch vriendelijk willen verzoeken om ons te informeren wat deze regeling, wat u dan uit de pot haalt die wij toch al gezamenlijk ter beschikking hebben gesteld. En dat kan met een mededeling portefeuillehouder volgens mij. Dank u wel voor de beantwoording, dan kan het voor ons ook een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van Caldenberg.

Gedeputeerde Van Caldenberg: Met alle plezier een mededeling portefeuillehouder, dat is verder geen probleem. Wat ik bedoelde te zeggen is dat we in ieder geval ook bij de vaststelling van de kaders, en dan gaat u ook over budgetten, over hoe we dat vaststellen, sowieso al in positie komt en voor de nieuwe kaders, en vervolgens ook jaarlijks nog, want dat is een verandering ten opzichte van de systematiek zoals die de afgelopen jaren was, dat je ook ieder jaar nog een keer in positie komt om over die kaders nog een keer bij te spreken, **maar met alle plezier ook nog een losse mededeling portefeuillehouder als u dat graag heeft.**

De voorzitter: Dan noteren wij dat als een **toezegging dat op het moment dat duidelijk is over welke concrete bedragen over de jaren dat gaat, dat u daar PS actief over informeert.** En of dat dan mededeling portefeuillehouder of anderszins, dat hoeven ze in ieder geval niet uit te pluizen in de digitale begroting om het maar zo te zeggen. Ja oké, dan constateer ik dat wij voor nu geen zienswijzen hebben. Dat weten we definitief als het Statenvoorstel behandeld wordt. En er zijn meerdere fracties die het wel willen bespreken en daarmee is het een bespreekstuk op 29 september.

De voorzitter: Wij gaan, nee, wacht even, wij gaan even de rondvragen/mededelingen van hier afhandelen en dan gaan we naar de volgende.

T9296 Gedeputeerde Van Caldenberg zegt toe PS actief te informeren over welke concrete bedragen voor de komende jaren aan de RES NML worden besteed uiterlijk in Q1 2024.

8.2 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: Wij hebben geen rondvragen, mededelingen en anderszins ontvangen over dit onderdeel van de agenda milieu, energie en klimaat. Als die ook nu niet oppoppen in de vergadering en ik zie geen handjes, dan sluiten we dit deel daarmee nu af. Dan schors ik heel even, zodat ook de sprekers voor het volgende onderdeel hun plek kunnen innemen en u misschien wil wisselen van woordvoerders, dus we schorsen even een paar minuten.

[SCHORSING]

9 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

9.1 Vakantieparken

De voorzitter: Oké, dank u wel allemaal. Wij zetten deze vergadering voort. Door de fracties van de SP, GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren is verzocht om de agendering van het onderwerp vakantieparken. U heeft de motivatie daarvan kunnen teruglezen in de bijlage die bij de stukken is gevoegd. Wij gaan de behandeling doen in één termijn, waarbij ik ervan uitga dat de spreektijd per fractie drie minuten zal zijn. Er heeft zich een aantal insprekers gemeld. Uw Reglement van Orde zegt dat in principe maximaal dertig minuten wordt ingesproken en dat dat verdeeld wordt over de insprekers, maar het zijn er iets meer. Het zijn er nu zeven en geen zes, dus ze krijgen allemaal vier en een half minuut. Ik ben even wat op de klok op dit moment. Mensen weten dat overigens ook, dat is hen door de griffier gezegd. Dat doet niks af aan het feit dat zij uiteraard van harte welkom zijn. Bij dezen al aan iedereen. Ik ga u zo meteen een voor een naar voren roepen. Dat betekent dat u daar op de hoek kunt plaatsnemen achter een microfoon en dan de gelegenheid krijgt om uw verhaal te doen. Ik ga u klokken, maar ik kom uit Maastricht, dus ik houd wel van Maastrichtse kwartiertjes. Een kwartiertje is misschien wat overdreven. Ik zou mijnheer Hanssen als eerste naar voren willen halen, als het kan. Mijnheer Hanssen spreekt in namens PRO Eijsden-Margraten. Dan geef ik graag het woord aan u, mijnheer Hanssen.

De heer Hanssen (namens PRO Eijsden-Margraten): Hij is al aan. Ben ik goed verstaanbaar? Prima. Ik heb een A4'tje, dus ik hoop dat dat gaat lukken. Geachte voorzitter, Gedeputeerde en commissieleden, mijn naam is Cor Hanssen en ik ben raadslid voor partij PRO in Eijsden-Margraten. Vakantieparken vormen een probleem in het Heuvelland. Die problemen zijn elders al tot in detail beschreven en benoemd: teloorgang van landschap en natuur, toename van verkeersdruk en overlast, verdringing van betaalbaar recreëren, het grootscheeps witwassen van crimineel vermogen, noem maar op. Vakantieparken zijn beleggingsobjecten voor welgestelden zonder enige binding met de streek, waarbij de belangen van beleggers vaak prevaleren boven publieke belangen als het gebruik van de openbare ruimte, leefbaarheid, landschap en natuur. In hun streven om Venetiaanse toestanden te vermijden, hebben Provincie en gemeenten in talloze beleidsstukken vastgelegd dat verdere uitbreiding van vakantieparken in het Heuvelland in principe ongewenst is en in ieder geval moet voldoen aan een strikte lijst van voorwaarden. Ik noem hier slechts de visie Vrijetijdseconomie, **bestemmings [4:06:43]** in Limburg 2030, het inspiratieboek Kamperen en Landschap en het bepaalde in de omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Desondanks zien we in toenemende mate initiatieven voor steeds meer nieuwe parken en uitbreidingen. In Bemelen wordt op dit moment bijvoorbeeld een in bronsgroene natuur gelegen kampeerterrein bij huisjespark Mooi Bemelen, bouwrijp gemaakt voor het plaatsen van, volgens de website van Green Resort, 130 nieuwe tiny houses. Dit in strijd met gemaakte afspraken met de eigenaar, in strijd met gerechtelijke uitspraken van vorig jaar, in strijd met de bestemmingsplannen en blijkbaar zonder dat de Provincie hier ingrijpt. Maar er speelt meer in de gemeenten. Vorig jaar werd na een uitspraak van de Raad van State de vergunning definitief voor de aanleg van een glamping op Vroelen in het stiltegebied bij Noorbeek, wederom met instemming van de Provincie. Maar er wordt geen aanstalten gemaakt met de aanleg van die glamping. En het is ook niet de verwachting dat dit gebeurt. Nu de bestemming van het terrein is veranderd van agrarisch naar verblijfstoerisme, kan de eigenaar de meerwaarde verzilveren door te verkopen aan een toeristische multinational. Dat is via de bekende salamitactiek dat uiteindelijk een huisjespark gerealiseerd kan worden, zoals dat ook gebeurd is in het nabijgelegen huisjespark **Hoevesberg [4:08:01]**. En dit is geen op zich staand geval. In gesprekken die de gemeente voerde met een groot deel van de ongeveer 180 landbouwbedrijven in Eijsden-Margraten bleek dat ongeveer een kwart van die bedrijven op termijn denkt te stoppen met agrarische activiteiten. Veel van die

bedrijven zijn gevestigd in monumentale hoeves in het buitengebied, waarvoor een andere invulling gevonden zal moeten worden. Een voorbeeld daarvan zijn de plannen voor Landgoed Moerslag, waar in de toekomst 20 hectare extra landbouwgrond omgezet zal moeten worden naar landgoed met veel natuur, en jawel: luxe verblijfstoerisme. En deze plannen worden zelfs door de Provincie zelf gepresenteerd als een voorstel voor een koploperproject in het kader van het Limburgs plan voor het landelijk gebied. Gezien de alsmaar voortschrijdende ver-Roompot-isering van ons Heuvelland gaat deze trend niet gekeerd worden door de huidige laissez faire-benadering van de Provincie en lagere overheden in ons beschermd nationaal landschap Zuid-Limburg. Ik wil u daarom met klem oproepen om met gebruikmaking van de u nu al ter beschikking staande middelen veel meer proactief op te treden tegen ongewenste ontwikkelingen op en in dit gebied en om vaart en haast te maken met een stringenter en restrictief beleid voor toekomstige ontwikkelingen voor grootschaligere verblijfsrecreatie, zodat ons vijfsterren landschap ook in de toekomst dat predicaat voor bezoekers en bewoners nog steeds voorradig is. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hanssen. Zijn er vanuit de vergadering vragen aan de heer Hanssen? Zo niet, dank u wel. Dan verzoek ik u om terug naar de publieke tribune te gaan en dan wil ik mevrouw Peeters van de Stichting Natuurlijk Geuldal vragen om achter de microfoon te gaan zitten. En ook voor u in principe vierenhalve minuut.

Mevrouw Peeters (namens Stichting Natuurlijk Geuldal): Dank u wel, voorzitter. Beste leden van de commissie LEO en Gedeputeerde. Mijn naam is Wilma Peeters, bestuurslid van Stichting Natuurlijk Geuldal. U hebt eerder een reactie ontvangen van SNG naar aanleiding van beantwoording door Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen. Deze zit bij uw agenda en ik ga deze niet herhalen. Naar aanleiding hiervan wil SNG u, met dit insprekrecht, haar visie geven op uw bestuurlijke rol als Provincie met drie praktijkvoorbeelden, allemaal liggend in het nationaal landschap Zuid-Limburg. Camping Vinkenhof te Schin op Geul heeft in 2019 een aanvraag wijziging bestemmingsplan ingediend op een perceel met de bestemming zilvergroene natuurzone voor parkeerplaatsen, kampeerplaatsen, negen huisjes. Op het landschappelijke waardevolle perceel staan Limburgse krieken, leeft het zware beschermde vliegend hert. SNG heeft daarom een zienswijze ingediend. Bij de terinzagelegging lag ook een, naar onze mening, onterechte goedkeuring van de Provincie. Maar na onze zienswijze, na de termijn indiening zienswijze, heeft de Provincie alsnog een zienswijze ingediend, verwijzend naar de zilvergroene zone, geen verwijzing naar de Wet natuurbescherming. Heeft de Provincie tijdens haar goedkeuring wel haar regelgeving correct getoetst en gehandhaafd? Résidence Valkenburg was tot 1 januari 2016 camping Schoonbron. Deze camping wordt in fasen getransformeerd naar een bungalowpark. SNG is vanaf fase 4 betrokken bij de transformatie naar huisjespark met ongeveer driehonderd bungalows die meestal met ondergrond verkocht worden. De Provincie heeft volgens SNG deze transformatie niet getoetst aan provinciale regelgeving, hoewel we weten dat er al in vroeg stadium, februari 2016, wel overleg is gevoerd. In het Beekdal-beschermingsgebied werden vijvers aangelegd. Met deze grond werd het gebied elders in het Beekdal-beschermingsgebied opgehoogd. Het reliëf werd ontoelaatbaar aangetast. Résidence Valkenburg ligt op enkele meters van de Geul, dat Natura 2000 is. Een groot gedeelte ligt in het inundatiegebied en de meanderzone. Het gemeentelijk kwaliteitsmenu vermeldt dat omzetting van een kampeerterrein naar een bungalowpark een nieuwvestiging is. Toch heeft de regionale afstemming niet plaatsgevonden. Valkenburg aan de Geul vond dat niet nodig. Maar tijdens de terinzagelegging wijziging bestemmingsplan lag er wel een goedkeuring van de Provincie. SNG heeft uiteraard een zienswijze ingediend en na sluitingstijd van deze termijn heeft de Provincie alsnog een zienswijze ingediend ten name van Natura 2000 en stikstofberekeningen. Dit heeft geen invloed gehad. Het bestemmingsplan is toch door de raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul goedgekeurd. Had de Provincie niet moeten ingrijpen? SNG heeft beroep aangetekend bij de Raad van State en de

uitspraak was duidelijk. Het beroep van SNG is gegrond en het bestemmingsplan dient vernietigd te worden. Heeft de Provincie haar controlerende en handhavende taak met betrekking tot haar regelgeving hier correct uitgevoerd of kunnen uitvoeren? EuroParcs Poort van Maastricht te Berg en Terblijt was tot 1 januari 2021 camping Oriëntal. Op 15 februari 2021 heeft de nieuwe eigenaar een vergunning aangevraagd voor 58 verblijfsaccommodaties, geen kampeermiddel zijnde, voor een jaarronde exploitatie. Op 22 februari, een week later, werd de vergunning via de reguliere voorbereidingsprocedure verleend. SNG vindt dat hier een onjuiste procedure is gevolgd. Het transformeren van camping naar bungalowpark met een reguliere voorbereidingsprocedure is volgens SNG onjuist. De uitgebreide voorbereidingsprocedure is van toepassing. Op deze wijze worden de Provincie en haar regelgeving niet bij de ontwikkeling van dit huisjespark betrokken. U kunt deze gang van zaken toch onmogelijk acceptabel vinden en aan de zijlijn blijven staan. Onze vraag aan u: maak in uw omgevingsverordening een reglement dat een stop zet op vergunningen voor vakantieparken in nationale landschappen en natuurgebieden. Deze schaden de waarden van natuur, landschap en leefomgeving en deze dienen beter beschermd te worden. Daarvoor bent u aan zet. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Peeters. Als u even blijft zitten. Zijn er mensen die vragen hebben aan mevrouw Peeters nu? Niks, dank u wel, mevrouw Peeters. Dan wil ik de heer Geuskens namens de omwonenden Silt Groevepark Beekdaelen naar voren halen.

De heer Geuskens (namens omwonenden Silt Groevepark Beekdaelen): Goedemiddag. Geachte voorzitter, commissieleden, mijn naam is Gum Geuskens en ik ben hier als afgevaardigde van een aantal verontruste omwonenden in de gemeente Beekdaelen in verband met het Groeveplan Silt, laatste week veelvuldig in de publiciteit. Gisteravond heeft de commissie van Beekdaelen zich erover gebogen en ik wil u hier even meenemen in de huidige situatie en de staat van de lopende ontwikkelingen. Het idee is om een tweetal voormalige stortplaatsen ter grootte van 26 hectare te voorzien van een parkeerplaats voor 230 voertuigen met een zonneweide met een omvang van 25.000 zonnepanelen. In het kader van duurzaamheid geen enkel probleem. Daarnaast enkele bedrijfsgebouwen die worden omgebouwd tot een educatief centrum, een outdoorwinkel en een groepsverblijf voor zestien mensen. Door dit terrein wordt een fiets- en wandelroute aangelegd. Dat is eigenlijk geen enkel probleem. Een naastgelegen voormalige zandgroeve ter grootte van 15 hectare wordt vervolgens 450.000 m³ zand uitgegraven, een groeve gemaakt van een meter of dertig diep, zodat daar een waterplas kan ontstaan van 800 m², waardoor zich een bijzondere natuurontwikkeling kan voordoen en in alle rust en stilte men van deze omgeving kan genieten. So far so good. In de hellingen van deze groeve worden vervolgens een zestigtal recreatiewoningen gebouwd en een hoofdgebouw bestaande uit vijf bouwlagen met een entree, restaurant, wellness en zwembad. De te bouwen recreatiewoningen zijn enkel bedoeld voor het topsegment: het luxe segment voor mensen die graag gemiddelde dagprijzen over het jaar van € 225 per dag, oftewel bijna € 80.000 tot € 100.000 per jaar willen betalen om een exclusieve toegang te hebben tot de wellness, het zwembad, de groeve en een buitenzwembad met een strand. Openstelling van deze mooie natuur en de groeve voor andere personen, is vanwege de exclusiviteit en privacy van deze verblijfsrecreanten niet gewenst. Schatting is dat deze unieke locatie op jaarbasis daarnaast 100.000 mensen extra als recreanten aantrekt die dan per auto, fiets of wandelend dit terrein gaan bezoeken. Eigenaar van de gronden is de firma Bruls, die al jarenlang bekendstaat als degene die al vier generaties de ontgroningen en de stort beheerde. Zij hebben daartoe een ondernemersplan gemaakt, waarbij de kosten worden begroot op € 10.000 exclusief de infrastructuur en de zonnepanelen, waarbij zij voor het ontgronden een viertal miljoen zullen gaan vangen en deze investeren in het terrein. De overige miljoenen zullen via de reguliere wegen moeten worden beleend op de geldmarkt. Gevolg hiervan is dat er vijf jaar lang elke dag vijftig à zestig vrachtwagens af- en aanrijden om die grond af te voeren, in dit geval zand.

Deze trekken door een woongebied om daar te kunnen komen om dat uit te graven. Daarnaast zijn er uiteraard de bekende leveranciers, de installatiemonteurs, de bouwers, al die dingen meer. En dat alles gaat vijf jaar lang duren voordat de woningen daadwerkelijk gebouwd kunnen gaan worden. Deze toegangsweg langs de woningen geeft voor de omwonenden het gevoel dat wij enkel toeschouwer zijn van een mooi gebied waar wij niet meer mogen komen en waar mensen enkel tegen hoge kosten kunnen verblijven. Onze vraag is derhalve: wat staat ons hier te wachten? Is een vakantiepark nodig? Wie wordt hier beter van? Wat betekent dit feitelijk voor onze leefomgeving? En wat als de betreffende ondernemer, die dus enkel bekend is met ontgronden want dat is zijn corebusiness, deze enorme klus niet kan afmaken? Kortom: duurzaamheid, natuur, luxe segment, werkgelegenheid, participatie, extra inkomsten voor de gemeente worden allemaal als een marketing smeermiddel gebruikt om een stuk natuur te creëren voor een select groepje mensen van buiten met jarenlang overlast voor de omgeving. Volgens het College van B en W is uit adviesrapporten en onderzoeken gebleken dat er geen overlast zal zijn, dat alles binnen wettelijke kaders valt en hiermee ook wordt voldaan bij het bouwen aan een grote behoefte. Onze hoop is daarom gericht op de gemeenteraad. Het bestemmingsplan zal een wijziging moeten krijgen. Dat kunnen zij ook afwijzen en die vergadering is over anderhalve week. In dit hele verhaal speelt de Provincie ook nog een rol. De Provincie heeft, behalve een kritische uiting die zij hebben gedaan in hun zienswijze in het voorliggende traject, ook nog een rol in het verlenen van een ontgrondingsvergunning. Met andere woorden: wat we in de publiciteit zagen, en dat geldt voor mijn collega's van de andere parken, is de beperkte invloed van de Provincie. Het lijkt me niet helemaal onjuist als dat zo wordt gesteld. Echter, in dit geval heeft de Provincie, en dan kunnen we kijken hoe u daarover denkt, een stem. Zij kunnen vinden dat het ontgronden, weghalen van 450.000 m³ grond/zand een niet redelijke invulling is van dit plan.

De voorzitter: Mijnheer Geuskens, kunt u langzaam afronden?

De heer Geuskens: Ja. Dus onze hoop is – want dat was de laatste zin – ook dat de Provincie deze ongevraagde ontwikkeling, indien de gemeente toch een positief besluit zal nemen, alsnog een halt zal toeroepen en wij vragen u daarvoor de aandacht. Met dank.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Geuskens. Zijn er vragen aan de heer Geuskens? Zo niet, dan dank ik u. Oh, wacht even, mevrouw Plusquin. Momentje.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Aan de spreker, met dank voor uw tekst en de moeite om hier vandaag te zijn. Wat zijn die afspraken? Die heb ik niet allemaal helder. Wordt dat vakantiepark in Beekdaalen gezien als de maatschappelijke tegenprestatie die zo een ontgronder levert?

De heer Geuskens: Ja. Dat is duidelijk gekoppeld aan het ontgronden. En als ik goed geïnformeerd ben mag ontgronden niet meer sec. Daar moet je altijd weer iets anders voor in de plaats brengen. En dat is dan feitelijk de tegenprestatie.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dus dan ervaren jullie dat zo dat de buurt niet meer op dat terrein kan komen, hè. Dus die maatschappelijke tegenprestatie die is dan niet voor de omwonenden, maar alleen voor een select groepje mensen die dat kan betalen en dan wellicht ook nog niet eens in de buurt wonen. Formuleer ik dat zo goed?

De heer Geuskens: Ja. Misschien de toelichting dat de helft van het terrein, waar die groeve dan gemaakt wordt, daar hebben ze wel uitkijkpunten gemaakt. Dus je kunt van boven erin kijken als...

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Maar jullie mogen naar de elite kijken vanaf die torens? Ja, ik snap hem. Ja, ja, goed, dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel, mijnheer. Wacht even momentje. Mijnheer Blijlevens eerst en dan de heer Pfoster. Mijnheer Blijlevens.

De heer Blijlevens (JA21): Allereerst even respect en begrip voor alle insprekers vandaag. Als je er niet woont, kijk je natuurlijk heel anders tegen dat soort dingen aan. Maar toch een vraag. Stel dat al die woningen en dergelijke niet door zouden gaan. U gebruikt de ontgrondingsvergunning die nodig is voor het exploiteren van een groeve. Stel dat al die andere initiatieven niet doorgaan, bent u dan ook tegen die ontgrondingsvergunning?

De heer Geuskens: Wat bedoelt u met die andere initiatieven niet doorgaan?

De heer Blijlevens (JA21): De woningen, de vijver, noem het maar op. Het is een groeve.

De heer Geuskens: Nee, het moet een groeve worden. Er is nu feitelijk nog niets gedaan behalve dat daar van oudsher een meter of vijf een verdieping in het reguliere terrein is.

De heer Blijlevens (JA21): Het is een groeve geweest?

De heer Geuskens: Het is in die zin een groeve geweest, alleen die wordt nu na de enorme hoeveelheid ontgroning veel groter, veel dieper en daar worden die recreatiewoningen en die waterplaats gemaakt. En dat deel is dus niet voor publiek toegankelijk.

De heer Blijlevens (JA21): Nee, het gaat mij meer erom dat u de ontgrondingsvergunning die de Provincie zou moeten verlenen, gebruikt. Stel dat al die andere plannen niet doorgaan, maar dat de firma wel een ontgrondingsvergunning zou aanvragen. Heeft u daar ook bezwaren tegen?

De heer Geuskens: Ja, want dat past bij het totale plaatje. Dat ene deel, dat is gisteren in de commissie ook... Er zijn ook alternatieven waarbij in feite het verdienmodel wat hieraan ten grondslag ligt voor de ondernemer, voor hem een blokkade is, want dan is er in feite geen verdienmodel. Het maken van natuur en een aantal plannen die er liggen, zoals ik zei, het zonnepark, dat is voor niemand een bezwaar, want dat is de duurzaamheid waar we met zijn allen om vragen. Alleen het stukje verdienmodel, waardoor je dus zo een groeve moet creëren, waardoor je dus de overlast krijgt en dus ook nog eens een aantal recreatiewoningen die dan ook nog maar voor een beperkte groep toegankelijk zijn, daar zit het bezwaar.

De voorzitter: Ik stel voor dat we niet te diep ingaan op die individuele casus, hoe interessant op zichzelf die ook is. Ja, u heeft het met name als voorbeeld aangegeven dat dit de ontwikkeling is en dat dit de consequenties zijn voor de omgeving. Ik ga even naar de heer Pfoster.

De heer Pfoster (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag. U zegt dat er een aanpassing nodig is van het bestemmingsplan, dat nog moet worden goedgekeurd door de gemeenteraad van Beekdaalen. Tegelijkertijd heeft u eigenlijk uw hoop gevestigd op Provinciale Staten. Echter, als ik de mededeling portefeuillehouder goed begrijp, zegt de Provincie daarvan eigenlijk dat er geen wettelijke bevoegdheid is op dit moment om ontwikkelingen die niet passen binnen een geldend bestemmingsplan, waar u naar refereert, maar ook als er geen verdere bezwaren zijn tegen de

natuurbeschermingswetgeving, tegen te houden. Het geldt ook een beetje in het algemeen dat dit soort ontwikkelingen... Want we krijgen nog een aantal andere insprekers. Dus mijn vraag is eigenlijk: hoe reflecteert u daar eigenlijk op? Want dan wordt er een bestemmingsplan goedgekeurd, hè – dat is een democratisch besluit dat plaatsvindt in de gemeenteraad – en dan staat u eigenlijk voor een voldongen feit, want wij hebben verder geen bevoegdheden. Dus ik ben even op zoek...

De voorzitter: Ik stel voor dat er geen debat gaat plaatsvinden, tussen een inspreker en u. Wat is uw concrete vraag aan mijnheer Geuskens?

De heer Pfoister (PVV): Mijn vraag is: wat verwacht u eigenlijk van ons?

De heer Geuskens: Wat ik van jullie verwacht is, daar waar eventueel – want dat moet nog besloten worden – een gemeente misschien een positief besluit neemt, de volgorde vervolgens is: bij een positief besluit komt er – en het concept ligt er al – een concept om bij de Provincie toestemming te vragen voor de ontgronding. Dat is een mogelijkheid waar alsnog de Provincie het recht heeft om daar een nee-antwoord op te geven. Dat is in feite de inhoud van het betoog in procedurele zin.

De voorzitter: Dat is een heel helder antwoord, lijkt me. Dat had u overigens ook inderdaad in uw bijdrage al aangegeven. Dan dank ik de heer Geuskens voor zijn inbreng. En dan vraag ik de heer Janssen namens Wij Schwienswei.

De heer Janssen (namens Wij Schwienswei): Oké laat ik beginnen met een woord van dank dat ik namens de actiegroep Wij Schwienswei voorafgaand aan de behandeling van het agendapunt Vakantieparken, gebruik mag maken van spreektijd in deze commissie. De actiegroep Wij Schwienswei uit Sittard-Geleen is enkele jaren geleden ontstaan als burgerinitiatief en actieplatform, nadat een projectontwikkelaar bekendmaakte dat ze in overleg met het College van B en W vergeworpen plannen had voor het ontwikkelen van een zeer grootschalig vakantiepark op het ESCS-terrein. Dat is een groen terrein waar voorheen het SIOS en een congrescentrum lag. Voor uw beeld: het ESCS-terrein grenst aan de noordkant aan het beschermde natuurgebied de Schwienswei en maakte daar tot de jaren '60 ook deel van uit. Het goudgroene natuurgebied de Schwienswei is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland en is het enige en laatste robuuste natuurgebied in Sittard met een rijke biodiversiteit. Daaronder vele beschermde plant- en diersoorten zoals de rivierotter, de bever, de ree, de vos, de ransuil, de das, de vleermuis, de ijsvogel en de ringslang. Het maakt mede dankzij de Roode Beek deel uit van een grensoverschrijdende ecologische verbindingzone tussen Brunssummerheide, Schinveldse Bossen, Tüdderner Ven, Parkbos Mille, Maas, Geleenbeek en de natuurgebieden van Midden-Limburg. Voor de omwonenden in het sterk verstedelijkte Sittard-Noord en -Oost is deze unieke groene plek het enige bereikbare stuk natuur om te kunnen wandelen en in het groen tot rust te komen. Een vakantiepark met honderden huisjes en in potentie honderdduizenden bezoekers per jaar zou een veel te grote druk leggen op het beschermde natuurgebied en de inwoners een prachtig groen en rustig uitloophoek ontnemen. Gesteund door duizenden omwonenden en Vrienden van de Schwienswei – dat is ook een samenwerkingsverband – hebben we het Beter Plan voor de Grote Schwienswei gemaakt. Het hoofddoel van dat plan is om het grootste deel van die 22 hectare van het ESCS-terrein toe te voegen aan de rijke en reeds beschermde natuur van de Schwienswei. Dat biedt de gemeente Sittard-Geleen en de Provincie Limburg de kans om natuurherstel en natuurversterking in praktijk te brengen. Precies zoals bedoeld in de plannen van de Provincie, het Rijk, de Raad voor de Leefomgeving en de Europese Unie. Daarnaast is er in ons Beter Plan ruimte voor enkele hectares aan kleinschalige maatschappelijke en/of economische ontwikkelingen zoals trekkershutten, camperstandplaatsen, natuureducatie en behoud van een openluchtzwembad. Wij zijn als actiegroep initiatiefnemer en een van de vijf

ondertekenaars van de brief aan de Gedeputeerde Staten over vakantieparken. Wij richten ons als gezamenlijke organisaties juist tot het provinciaal bestuur, omdat wij zien en vinden dat er grote provinciale belangen in het geding zijn, ook al is elke situatie anders. We hebben het onder meer over de kwaliteit van landschap, zuinig ruimtegebruik, duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie, leefbaarheid en positieve gezondheid van onze Limburgse inwoners. Gedeputeerde Staten heeft op 5 september gereageerd op onze brief. Wij zijn in zoverre tevreden met het antwoord van GS dat zij in passage aangeven dat, ik citeer: "Als een nieuw vakantiepark niet past binnen de omgevingsverordening Limburg en de omgevingsvisie Limburg zullen wij zo nodig gebruikmaken van de middelen die ons ter beschikking staan in de ruimtelijke procedure." Die middelen staan GS in het geval van het ESCS-terrein zeker ter beschikking. Immers, het ESCS-terrein heeft momenteel de bestemming maatschappelijk en daarbinnen is een vakantiepark niet mogelijk. Wij hopen en verwachten dan ook dat de Provincie een eventuele aanvraag van de gemeente Sittard-Geleen om de bestemming te wijzigen naar recreatief, zal weigeren. Op die manier kan de Provincie relatief eenvoudig een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van de wildgroei aan vakantieparken in Limburg en belangrijker nog, een bijdrage leveren aan de bevordering van positieve gezondheid, leefbaarheid, klimaatadaptatie en herstel en versterking van de natuur binnen onze mooie provincie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Janssen. Ik zie al wat handjes de lucht in gaan. Mevrouw Waajen.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Ja, dank u wel. Ook u bedankt voor de moeite en de tijd om hier te komen inspreken. Ik heb een technische vraag en wellicht had ik het kunnen lezen op internet of in de brief. Maar wie is op dit moment de grondeigenaar van het terrein dat ontwikkeld gaat worden?

De heer Janssen: De gemeente.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Het is gemeentelijk eigendom?

De heer Janssen: Ja.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Oké. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zou bijna wat zeggen, maar dat doe ik niet. Mevrouw Van der Pol. Mevrouw Van der Pol had dezelfde vraag. Die is beantwoord daarmee. Geen andere vragen aan de heer Janssen? Dank u wel. Dan vraag ik nu de heer Vleeschouwers namens Natuur en Milieufederatie Limburg.

De heer Vleeschouwers (namens Natuur en Milieufederatie Limburg): Goedemiddag allemaal, mijn naam is Ruben Vleeschouwers en ik spreek hier namens de Natuur en Milieufederatie Limburg en ik wil graag onze bezorgdheid delen over het toenemende aantal recreatieparken in onze provincie. Het is van groot belang dat we de impact van deze ontwikkelingen begrijpen en serieus nemen en dat we niet langer verantwoordelijkheid volledig bij de gemeenten leggen zonder rekening te houden met een bredere context en een langetermijnvisie. Allereerst maken we ons zorgen over zowel de effecten van inbreiding en uitbreiding van recreatieparken en de gevolgen hiervan voor de natuur in en rond deze parken, die onder meer door oppervlakteverlies onder druk komt te staan. Daarnaast zorgt de toename van vakantieparken en vakantiehuisjes voor een verdere verstening van de directe omgeving en dat heeft een ongunstig effect op stikstofdepositie, niet alleen tijdens de bouwfase, maar ook tijdens de periode daarna door toenemende verkeersbewegingen. Verstening bemoeilijkt ook het vasthouden van water, het verstoort de natuurlijke watercyclus en verhoogt de

kans op overstromingen. Al deze factoren hebben dan weer op hun beurt negatieve gevolgen voor mens, natuur en biodiversiteit in Limburg. Een andere zorgwekkende ontwikkeling is de verschuiving van seizoensgebonden naar jaarronde verblijfsrecreatie. Deze overgang plaatst aanzienlijke druk op onze natuurgebieden en de dieren die er leven. De broodnodige winterrustperiode wordt zo verstoord. Daarnaast mogen we ook de impact op de omwonenden niet onderschatten. De groei van verblijfsrecreatie leidt tot extra verkeersbewegingen, meer mensen op de been, mogelijk tot meer geluidsoverlast. Dit zijn verstoringen die de rust en leefbaarheid van onze unieke fauna en flora, maar ook zeker onze eigen inwoners kunnen storen. Uiteindelijk zullen deze parken ook een grote invloed hebben op het karakteristieke landschap van Limburg. Uniek kernwaarden, zoals een open en groen landschap, zullen verdwijnen. Dit zijn nochtans kernwaarden die van groot belang zijn voor de Limburgse toeristische sector. Dat brengt me tot mijn laatste punt. Het lijkt alsof we de controle verliezen over de veelheid en verspreiding van deze voorzieningen en de gevolgen die het met zich meebrengt. Er is geen regie die een totaaloverzicht biedt op de hoeveelheid parken en de cumulatieve effecten die ze hebben voor de natuur en inwoners van de provincie. De gemeenten hebben weliswaar zeggenschap binnen hun eigen grenzen, maar vaak ontbreekt het inzicht voor de gevolgen van de beslissingen buiten de gemeentegrenzen. Dat leidt tot een versnipperde aanpak en mogelijk negatieve effecten op regionaal en provinciaal niveau. De Provincie beschikt over waardevolle instrumenten, zoals de provinciale omgevingsverordening en ruimtelijke plannen die kunnen worden ingezet om de ongecontroleerde groei van verblijfsrecreatie een halt toe te roepen. We roepen u daarom op om deze instrumenten actief te gaan gebruiken en ervoor te zorgen dat er een gebalanceerde en duurzame groei plaatsvindt in overeenstemming met de belangen van natuur, milieu en leefomgeving. Kortom: de Natuur en Milieufederatie Limburg maakt zich ernstige zorgen over de toenemende verblijfsrecreatie in onze provincie en de cumulatieve effecten die dit met zich meebrengt. We roepen de Provinciale Staten op om actief in te grijpen en de beschikbare instrumenten te benutten om die groei te reguleren en dit in lijn te brengen met de belangen van natuur, milieu, leefomgeving en ook de inwoners van de provincie. We moeten ervoor zorgen dat Limburg zijn prachtige, natuurlijke en landschappelijke waarden behoudt, zowel voor de huidige inwoners als voor onze toekomstige generaties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vleeschouwers. Zijn er vragen? Zo niet, dank u wel. En dan vraag ik de heer Caris namens Stichting Behoud Jaarplaatsen Cottesserhoeve om achter de microfoon plaats te nemen. Mijnheer Caris.

De heer Caris (namens Stichting Behoud Jaarplaatsen Cottesserhoeve): Bedankt, voorzitter. Ik ben hier namens alle vaste bewoners en regelmatig bewoners van camping Cottesserhoeve. In 2021 heeft de verantwoordelijke wethouder van Vaals nogal lichtzinnig een principeakkoord gegeven aan de nieuwe eigenaar. Dit ondanks dat de camping helemaal omringd is door Natura 2000-gebieden en in een beschermd dorpsgezicht ligt. Ze deed dat onder het mom van kwaliteitstoerisme. Door een storm van protest, onder andere door onze petitie samen met SNG opgesteld (inmiddels 10.642 handtekeningen) wordt er nu eindelijk eens onderzocht wat er mogelijk is en wat niet. Sinds het bekend worden van de verkoop hebben we met heel veel mensen contact gehad. Ze willen allen blijven en weer terugkomen vanwege de natuur, de rust en vooral ook de betaalbaarheid. Schrijnend was het gesprek dat ik zelf had met een gescheiden vrouw die met haar twee kinderen genoten had, ondanks alle regen, van een vakantie van twee weken voor € 750. Dat er risico voor de natuur bestaat is omdat het investeerders niet lastig wordt gemaakt. Als het er maar mooi en gelijk uitziet, dan vindt de gemeente het overwegend goed. Gevolgen voor de langere tijd daar kan of wil men niet naar kijken. Er zijn nu in de omgeving van Vaals al veertien huisjesparken. In het seizoen is de prijs vaak veel meer dan € 1.000 per week. De ervaring leert – we zijn heel wat parken afgegaan – dat de bezettingsgraad op die parken niet al te hoog is. In de gemeente Vaals komt er nu ook een andere

dreiging. Er staan twee campings te koop en eentje grenzend aan onze camping, op het Belgisch gebied. Als al de gemeenten apart besluiten, dan hebben we dadelijk twee huisjesparken naast elkaar met Natura 2000-gebied, met dat beschermd en gaan zo maar door. Wij vinden dat het in de provincie dan helemaal uit de hand loopt. Het landschap wordt steeds meer opgeofferd. De investeerders kijken alleen maar naar de eisen die er gesteld worden door de plaatselijke gemeente. Veertien parken in een straal van 20 kilometer rondom Vaals. De mensen met een smalle beurs willen ook vakantie vieren en dat niet in hun eigen tuin. De maatschappijen is het helemaal niet om de natuur te doen. Alleen al in Limburg staan er momenteel meer dan honderd van die huisjes te koop. Prijzen variërend tot € 470.700, exclusief btw. Dat huisje staat er drie jaar. Er is één park, Hoogcruts, waar alle huisjes verkocht zijn. Om Nederlands te horen moet je daar niet naartoe, want er is geen Nederlander te vinden. Het lijkt wel of er geen stikstofcrisis is, of geen woningtekort en al die andere problemen. Ik lees in een notitie van de VNG dat diverse provincies wel actief zijn om het probleem niet nog groter te laten worden. Waarom niet in Limburg? Al onze natuurorganisaties hebben het erover. Zuid-Limburg spreekt over een achteruitgang van natuur en leefbaarheid. Wij vragen aan u: zorg dat er een gecoördineerde actie komt tegen de rooibouw op onze mooie natuur. Nu staat er nog: 'We hebben goud in onze handen'. Hopelijk kunnen onze kinderen dat ook zeggen. Neem het voortouw in het opzetten van een toeristisch aanbod voor alle lagen van de bevolking. Kortom: stop deze waanzin en geef ook weer een beetje vertrouwen in de politiek. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Caris. Zijn er al vragen aan de heer Caris? Zo niet: dank u wel. Dan vraag ik de heer Gubbels namens Erfgoedvereniging Bond Heemschut Commissie Limburg.

De heer Gubbels (namens Erfgoedvereniging Bond Heemschut Commissie Limburg): Dank u wel voorzitter. Geachte commissieleden, voorzitter, Gedeputeerde Statenleden. Mijn naam is George Gubbels. Ik ben kaderlid van de Erfgoedvereniging Bond Heemschut Commissie Limburg. De bond Heemschut bestaat sinds 1911 en zet zich al meer dan 100 jaar onafgebroken in voor het behoud van cultureel erfgoed. Het nationaal landschap Zuid-Limburg is zo een cultureel erfgoed. Duidelijk is dat door de aanleg van huisjesparken landschap opgeofferd moet worden. Dit heeft een heel duidelijke invloed op het nationale landschap Zuid-Limburg en tevens op een beschermd dorpsgezicht. Voor cultureel erfgoed, zoals nationale landschappen, beschermde dorpsgezichten, Natura 2000 et cetera zijn regels of doelstellingen opgesteld zodat wij ons leengoed door kunnen geven aan onze volgende generatie. Aan die opgestelde regels wordt getornd en tegenwoordig wordt er vergund, niet omdat men zich aan de regels houdt, maar omdat men door de overheid geaccordeerd van die regels wenst af te wijken. De landschappelijke kwaliteit van het nationaal landschap met dat prachtige reliëfrijke landschap met verspreid liggende vakwerkboerderijen, hagen, graften holt achteruit door een sluipende achteruitgang van cultuurhistorische waarden en beperkte tot geen afstemming van ingrepen in de aanwezige kwaliteiten van het cultuurhistorisch landschap. De op stapel staande aanslag op ons nationaal landschap moet stoppen. U bent als Provinciebestuur het aangewezen orgaan om deze teloorgang te stoppen. Statenleden en Gedeputeerde: A. Zorg ervoor dat met regelgeving en handhaving het nationaal landschap intact blijft of verbeterd wordt. We hebben het gevoel dat het nationaal landschap niet meer gezien wordt als een kernkwaliteit. B. Laat projectontwikkelaars, beleggingsvehikels en investeerders niet bepalen wat moet kunnen en wat acceptabel is binnen ons nationaal landschap Zuid-Limburg. Wij zouden ons nationaal landschap Zuid-Limburg zelf nog een loer moeten draaien, want wie draait op voor het aanleggen van de benodigde infrastructuur, waaronder verbreden van veldwegen? D. Beschermd dorpsgezicht het [rood? 4:42:09] werd verkwanseld door de bouw van een huisjespark. Uitbreiding met 130 huisjes staat er aan te komen. Wie spreekt dat dan nog van beschermd dorpsgezicht als de overheid niet haar plicht doet? Waarom vakantiehuisjes bouwen als daardoor voor onze jongeren hier geen starterswoningen meer gebouwd kunnen worden? De grootste bedreiging van het nationaal landschap

Zuid-Limburg is de besluitvorming van de politiek, beleggingsvehikels, projectontwikkelaars en beleggers. G. Laat het financieel gewin van enkelingen niet ten koste gaan van ons nationaal landschap Zuid-Limburg. Vakantieparken hebben we zat in Zuid-Limburg: Euverem, Gasthuis, Gulpen Gulperberg, Gulpen Osebos, Hoogcruts, Noorbeek het Bushokje, Noorbeek de te realiseren glamping, Schin op Geul, Simpelveld, Vaals, Valkenburg en Vijlen. Dat zijn ze nog niet allemaal. Monumentale boerderijen van autochtone inwoners worden omgebouwd tot vakantieverblijven. En wie komt die beconcurreren? Duidelijk is dat door de aanleg van huisjesparken landschap opgeofferd wordt voor geldelijk gewin. Er liggen nog aanvragen voor huisjesparken op de plank. Dit zal gezien de rendementen voor investeerders en beleggingsvehikels nog wel doorgaan. Zeer recent, 24 mei 2023, ondertekende de Provincie Limburg de engagementsverklaring voor Bocageland, waarbij uitgegaan werd van beheer en herstel van nationaal landschap Zuid-Limburg en het direct aangrenzende regionaal landschap Haspengouw en Voeren. Het kan toch niet zo zijn dat deze van overheidswege beschermde gebieden door het provinciaal bestuur niet worden gerespecteerd? Kom in actie! Voorkom dit en doe er wat aan! Dank jullie wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Gubbels. Zijn nog vragen aan de heer Gubbels? Dan wil ik u ook verzoeken om weer op de publieke tribune plaats te nemen.

De heer Gubbels: Dank u wel voor het a-hure.

De voorzitter: Gaer gedaan. Dan gaan wij nu over tot het bespreken. Ik zei daarstraks al: de agendering van dit thema is gedaan door vier partijen: SP, GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren. Ik ga zo meteen een rondje maken, maar ik begin dan bij de indieners. Ik heb hier naast mij, voor u mevrouw Demollin zitten. In de aanloop naar deze agendering is even discussie geweest of dit een handig moment was omdat men ambtelijk nog niet echt hierop voorbereid was en de Gedeputeerde, de heer Theuns niet aanwezig is. Maar mede vanwege onder andere de planning van het voorstel voor het ruimtelijk programma Novex – daar heeft u een mededeling portefeuillehouder over gekregen; dat staat 1 december op de agenda en dat komt volgende keer ook in uw commissie – en wij voorzitters – ik spreek even in drievoud – vonden dat dit wellicht toch een belangrijk onderdeel van de afweging in dat kader zou kunnen zijn. De eerstvolgende gelegenheid zou pas 1 december zijn en dan zou dat wellicht toch niet helemaal parallel lopen. Dus wij hebben voorgesteld om het toch te agenderen vandaag, ook al is het dan wellicht een beetje een sonderende bespreking en zal mevrouw Demollin niet echt in staat zijn om overal inhoudelijk op in te gaan. Maar als ik met u de afspraak kan maken dat of zij of de heer Simons waar mogelijk antwoorden geeft en andere dingen wellicht schriftelijk afdoen of volgende keer in het bredere verband nog een keer meenemen, dan kunnen wij daar toch vandaag, denk ik, een discussie over hebben, maar dan is het niet de laatste keer dat dit thema op de agenda komt. Is dat wat u betreft akkoord? Ik zie ook de indieners knikken. We hebben een termijn, ongeveer drie minuten en dan begin ik bij de indieners van het voorstel, de heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, voorzitter. Dank aan de insprekers die zich vandaag meldden met hun zorgen. En omdat dit jaar ons veel mensen hebben benaderd dat de wildgroei aan vakantieparken tot zorgen leidt, hebben we hier vragen over gesteld en het geagendeerd met de fracties van PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren. Afgelopen maandag is er aan de gemeente Vaals ook een petitie overhandigd, ondertekend door ruim meer dan 10.000 inwoners van de regio. Er spelen wat de SP betreft drie zaken waar op dit moment geen grip op is. En dat zijn: 1. Ver-Roompotisering tegengaan. We zien de vermogenden uit de randstad die hier, zoals al werd gezegd, roofbouw plegen, want de voordelen zijn alleen voor hen. Campings en vakantieparken horen primair de Limburgse samenleving te dienen. Zo niet, dan moeten we die ontwikkeling weren. Laat

ontwikkelingen lokaal ontstaan zodat men er ook lokaal voordeel van heeft. 2. Toekomstperspectief voor campings als voorziening. Niet iedereen kan honderden euro's voor een week Roompot of Landal betalen en heeft juist vakantiepret op onze betaalbare campings. We zouden de sector kunnen helpen met toekomstbestendig worden, zodat campingeigenaren en wethouders niet voor plannen van rooфинvesteerdere vallen. 3. Aandacht voor natuur versus recreatie. Té is nooit goed, leerde we op de basisschool al. Zo ook niet te veel fietsers of huisjesparken zoals nu in het Heuvelland. De balans is weg en daar hebben mens en natuur last van. In de POVI hebben de Staten geprobeerd juist meer balans te bereiken, maar dat er in de praktijk meer overleg of sturing of zelfs handhaving vanuit de Provincie nodig is, blijkt nu weer. De beantwoording van de vragen dat de eindverantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten, is natuurlijk een te makkelijke. Er politiek invloed op gaan uitoefenen is een keuze. En gezien de maatschappelijke onrust moeten we die noodzakelijke keuze maken en de sector en lagere overheden uithelpen de regelgeving te handhaven. De concrete vraag van de SP is om een toezegging van het College om de scope van dit probleem in kaart te brengen. Hoeveel campings of huisjesparken zijn er? Hoeveel ontwikkelingen zijn er gepland? Waar ervaart onze bevolking en natuur structureel overlast van recreatie? En waar lopen gemeenten en ondernemers tegenaan als het gaat om op gepaste plekken wel te kunnen ontwikkelen? Als dat allemaal in beeld is, kunnen we aan de vraag om dit thema in de provinciale omgevingsvisie en toeristische visie wellicht bij te sturen gehoor geven, zodat we mogelijk maken wat kan en onze Limburgse mensen en natuur behoeden voor overlast. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wolters Gregório, Dan ga ik nu naar GroenLinks, mevrouw Mertens.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Dank u wel voorzitter en dank ook aan de sprekers.

Ik sluit me graag aan bij de woorden van mijn collega van de SP. Wat voor ons heel belangrijk is in dit thema en waar we vooral heel erg mee worstelen, is de rol die we als Provincie hier niet nemen. We denken dat het met uitstekend een thema is waar wij als Provincie een coördinerende rol zouden kunnen pakken en dat we die ook moeten pakken. Maar in de beantwoording van meerdere vragen die we hebben gesteld, blijkt eigenlijk dat die regierol niet gepakt wordt. Wij zouden toch graag willen zien dat dat gebeurt en we zouden ook graag willen weten hoe u die rol toch zou kunnen oppakken. Zeker ook omdat in het programma Landschap staat dat u als College met de gemeenten aan tafel kunt gaan zitten om eventuele bestaande ruimtelijke plannen die zij willen heroverwegen, opdat ze die tegen het licht moeten houden van provinciaal en regionaal beleid en regelgeving. En u heeft in een van de beantwoordingen van de vragen aangegeven dat dat zal gaan gebeuren in het najaar. Maar mijn vraag is vooral: geef even aan hoe en wanneer dat gaat gebeuren. Krijgen we daar ook terugkoppeling? Hoe concreet gaat dat zijn? Hoe gaat dat eruitzien? Gaat dat gewoon een gesprek zijn waar in u de gemeente gaat oproepen 'kom met ons aan tafel zitten' of gaat dat meer zijn dan dat? Gaat dat ook een plek zijn waar we de regie gaan nemen, zodat we een fatsoenlijk gesprek kunnen voeren en fatsoenlijke regie kunnen pakken op dit thema en dat wij niet alle gemeenten apart laten bepalen hoe zij zelf tegen de ontwikkeling van die vakantieparken aankijken? Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter en ook grote dank aan de sprekers. Ik vond het allemaal goed onderbouwde en heldere inspraakreacties en ik zou een reflectie van het College op de sprekers waarderen. Maar goed, voorzitter. In het antwoord op de schriftelijke vragen en in de mededeling portefeuillehouder die deze week binnenkwam, maakte het College allerlei sussende en geruststellende geluiden. Op basis van de omgevingsverordening en de

omgevingsvisie wordt terughoudend omgegaan met het toestaan van nieuwe verblijfsrecreatie vanuit het provinciale belang om overaanbod te voorkomen. Er wordt gekeken, zegt de brief over bestaande recreatiedruk. De gemeente moet dan beschrijven waarom het de juiste functie is op de juiste plek en de juiste omvang. En als het niet deugt, komt er een kritische zienswijze en eventueel een reactieve aanwijzing die het plan echt tegenhoudt. Dat klinkt allemaal prachtig, maar hoe anders is het beeld dat naar voren komt uit de brief en de reactie van Stichting Natuurlijk Geuldal, Wij Schwienswei en de anderen? Want dat is een beeld van onbelemmerde groei van vakantieparken. Stichting Natuurlijk Geuldal noemde een reeks recent gerealiseerde vakantieparken in of bij waardevolle natuur. Kortom: hoe terughoudend is de Provincie bij de toetsing van de gemeentelijke plannen en informeel voorgelegde initiatieven in werkelijkheid? Kan de Gedeputeerde voorbeelden noemen van plannen en initiatieven die door de Provincie zijn tegengehouden of naar aard en omvang duidelijk zijn gewijzigd? Wij hebben er geen optimistische verwachtingen van, maar wel graag een reactie en een antwoord. Want in de omgevingsverordening, de enige bindende regels voor gemeenten, is er alleen de bescherming van Nationaal Natuurnetwerk en Nationaal Landschap Zuid-Limburg. En die laatste, die schiet overigens tekort, daar kom ik op terug. Maar nergens staat dat de gemeente moet beschrijven of dit de juiste functie op de juiste plek is, moet afwegen tegen al die bestaande recreatiedruk en beschrijven of dit echt een waardevolle toevoeging is. En die terughoudendheid is ook op geen enkele manier vastgelegd in de omgevingsvisie. Integendeel, daar gaat het alleen maar over toerisme en recreatie als economische factor. Kortom: hoe meer hoe beter. Er is geen provinciaal belang geformuleerd om overaanbod te voorkomen. En waarom zeg ik dit? Omdat – zo werkt het nou eenmaal in die ruimtelijke ordening – de Provincie alleen maar mag acteren op basis van de eigen verordening of omgevingsvisie of een beleidsnota met status. De gemeente maakt de afweging over de juiste functie op de juiste plek RO, ruimtelijke ordening. Dat staat ook in de mededeling: de gemeenten beslissen. Wij concluderen, voorzitter, dat de keizer geen kleren aan heeft. Het College zegt op een bepaalde manier te acteren, maar de werkelijkheid leert anders. Het College zegt op een bepaalde manier te acteren richting die gemeenten, maar dit is op geen enkele manier gedekt door de omgevingsvisie en de verordening. Die verordening en die visie moeten dus veranderd worden, is de conclusie van de Partij voor de Dieren.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, ik heb nog klein stukje met twee belangrijke vragen. Dus dat moet veranderd worden langs de lijnen die de Gedeputeerde zelf schetst. Mijn vraag is: is de Gedeputeerde ertoe bereid met een beleidsnota voor de Staten om dat actieve beleid te voeren om dat overaanbod en te grote recreatiedruk te voorkomen en daarmee landschap en de omgevingskwaliteiten te beschermen? Ik heb nog twee korte vragen, voorzitter. Hoe staat het met het actiepunt uit het programma Landschap om samen met gemeenten te inventariseren en kritisch te kijken naar ruime bouw- en omzettingmogelijkheden die vastliggen in bestaande bestemmingsplannen, soms van jaren geleden? Want juist via dit soort planologische mogelijkheden zijn omzettingen van campings naar huisjesparken gerealiseerd, zegt de heer de Gedeputeerde zelf. Ofwel: wordt die actie, die stofkam door bepaalde plannen nu opgepakt? En wanneer kunnen we resultaat verwachten? Ook voor nieuwe plannen: gaat het College een halt toeroepen aan het omzetten van campings in huisjesparken ten koste van recreatie van de gewone Limburger, bijdragend aan de verstening van landschap en stikstofuitstoot?

De voorzitter: Bent u bijna klaar?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dit is echt het laatste.

De voorzitter: U bent een tekst aan het voorlezen, geen vragen aan het stellen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, goed. Er moet wel een paar bepaalde context zijn. Wij hebben ook heel veel input in die vragen gegeven.

De voorzitter: Nee, maar dat begrijp ik. ... [4:55:41] terug hoor. Dus het is geen verspild werk.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik heb nog de laatste vraag. Gelukkig maar. Ik denk ook dat het nog wel even op de agenda blijft staan. Nou en tot slot voorzitter. Waarom is de bescherming van nationaal landschap Zuid-Limburg zwakker dan die van het Nationaal Natuurnetwerk? Want bij het nationaal landschap is er in die verordening alleen een motiveringsverplichting voor die inpassing en geen verbod op de aantasting van die kernkwaliteiten, zoals dat wel geldt bij de NNN. De vraag aan de Gedeputeerde is dan: waarom is het nationaal landschap minder waard dan de NNN?

De voorzitter: Oké, dat is helder. Ja? Dank u wel. Mevrouw Schuuring.

Mevrouw Schuuring (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Wij hebben inderdaad ook ontzettend veel geluiden gehoord van mensen die zich zorgen maken over allerlei plannen die ontstaan zijn. Ik denk dat de sprekers dat ook goed duidelijk gemaakt hebben, dank daarvoor. En er wordt volgens ons terecht gekeken naar de Provincie voor die regisserende, coördinerende en ook toezichthoudende taak als het gaat over natuur en milieu, ruimtelijke ontwikkeling. En ik denk dat uit de antwoorden op onze vragen ook blijkt dat de Provincie deze intentie heeft. Alleen dat is natuurlijk lastig uit te leggen als er zo veel plannen bekend worden en er inderdaad, volgens ons, ook kennelijk niet goed gelet kan worden op die cumulatieve effecten die ook een van de sprekers aanhalen. Dat levert nog een aantal extra vragen bij ons op. Want er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat er wel een regionale afstemming van initiatieven plaatsvindt, voortvloeiend uit de regionale bestuursafspraken. Maar hoe werkt dit afstemmen? En wat voor karakter heeft dat overleg? Er wordt heel duidelijk gezegd dat er een provinciaal belang is om kwantitatief overaanbod te voorkomen en het feit dat we terughoudend willen zijn met het toestaan van nieuwe verblijfsrecreaties, wordt ook genoemd. Maar hoe wegen we dit? Vindt GS dat de Provincie daar op dat moment echt een actieve houding inneemt of doen ze dat bewust niet? Hoe vaak wijzen we inderdaad plannen af of vragen we af en toe om kleine wijzigingen alleen maar? En hoe gaan we inderdaad om met het handhaven en het toezicht op deze procedures? Een van de sprekers haalde ook aan dat er kennelijk toch het gevoel leeft dat er af en toe niet goed gelet wordt op bijvoorbeeld de Wet natuurbescherming of de regels rondom water. En ik ben heel benieuwd hoe de Gedeputeerde dat ziet. In de antwoorden wordt ook aangegeven dat het in theorie mogelijk is dat de Provincie een plafond aan het aantal slaapplekken instelt, maar dat het College daar op dit moment geen waarde in ziet op provinciale schaal. Is dit ook mogelijk op regionale schaal of in bepaalde gebieden? Daar werd net ook een voorstel voor geopperd door een van de sprekers, in bijvoorbeeld beschermde natuur of het nationaal landschap. Ik ben heel benieuwd hoe het College daarover denkt. En daarnaast wil ik me eigenlijk ook wel aansluiten bij de vraag om een wat bredere inventarisatie naar wat we op dit moment hebben aan verblijfsaccommodaties en waar behoefte aan is. Dat is eerder gebeurd, in 2015, uit mijn hoofd. Maar dat is natuurlijk alweer even geleden, dus ik kan me heel goed voorstellen dat dat toe is aan een update. De vitaliteitsscan vakantieparken, uit mijn hoofd. Wij maken ons ook zorgen over de schade aan de kwaliteit van natuur, landschap en leefomgeving, ook in het kader van de discussies rondom stikstof. Die ruimte kun je maar één keer uitgeven en willen we dat dan aan vakantieparken uitgeven of aan andere economische ontwikkelingen of woningen? En ook het feit dat zoveel nieuwe recreatie zich focust op het topsegment en daardoor inderdaad veel betaalbare plekken dreigen te verdwijnen. Wij denken

ook dat de Provincie daar een rol in heeft. We zijn aan het zoeken naar hoe we die op de beste manier kunnen pakken op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even terug. Dan kunnen we dan door. Ik ga even naar de heer Erkamp.

De heer Erkamp (50PLUS): Ja, dank u wel mevrouw de voorzitter. Inderdaad, dank aan de sprekers. Het wordt eens tijd dat we eens goed gaan luisteren wat deze mensen verteld hebben. Het is inderdaad zo: als je naar Zuid-Limburg gaat en je gaat richting Noorbeek, waar je ook naartoe gaat, de natuur is mooi. We gaan niet overal huisjes neerzetten. Er zijn genoeg vakantieparken en de vraag is natuurlijk: wat doen we ertegen? Wat gaan we ertegen doen? Wie gaat er bouwen? Die mensen worden alleen maar rijker, maar de bewoners... En daarvoor respect voor al die mensen die daar zitten. Die komen niet alleen op voor hun eigen belangen, maar ook voor alle bewoners van Zuid-Limburg. Het is belangrijk dat wij als Provincie daar iets tegen gaan doen. Wat kunnen we doen als Provincie? Wat is nu het belang om overal die parken neer te zetten? Dat snap ik niet, maar ik sta helemaal achter deze mensen. Ik wil dat echt wel beamen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Erkamp. Mevrouw Wesseling.

Mevrouw Wesseling (D66): Dank u wel, voorzitter. Dank ook vooral aan alle sprekers die vandaag de moeite hebben genomen om hierheen te komen. De woorden 'te is nooit goed' van de heer Wolters Gregório, daar kan ik me volledig in vinden. Ook D66, vindt het belangrijk om oog te houden voor de natuur enerzijds en anderzijds ook ruimte te geven aan recreatie. Dus ik denk dat het continu zoeken is naar een gezonde balans. Het handhaven een toezichthouder is natuurlijk een provinciale taak en dan ben ik ook benieuwd hoe het College reflecteerde op de inbreng van deze sprekers en daarbij het oppakken van de provinciale taak op het gebied van toezicht en handhaving.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de heer Pfoster, ja.

De heer Pfoster (PVV): Ja dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik zal het redelijk algemeen houden en ook wel enigszins een beetje positief. Want ja, voorzitter, we hebben het hier ook over de toeristische sector in Limburg en dat mag ook best wel een positieve kwinkslag krijgen. In die zin, voorzitter, dat met toerisme via vakantieparken helemaal niks mis is. Toerisme zorgt voor reuring, zorgt voor dynamiek, zorgt voor werkgelegenheid. Maar dat wil juist betekenen, voorzitter, dat we dat wel in goede banen goed moeten kunnen organiseren. En vakantieparken kunnen een middel zijn om in ieder geval de toeristische sector in Limburg te faciliteren. Op basis daarvan, voorzitter, heb ik mijn betoog ook eens gebaseerd op de kwaliteitsslag vakantieparken. Dat heb ik ook, net zoals mijn collega hiernaast, terug kunnen vinden en toen destijds, een aantal jaren terug, bleek dat een kwart van de vakantieparken niet meer voldoet aan de wensen van de moderne toerist of verblijver. En dat is enigszins zorgwekkend, voorzitter. Ik weet niet hoe de situatie nu op dit moment is. Er wordt ook heel veel gedaan op het gebied van innovatie, duurzaamheid, hoor ik net ook, dus dat is positief. Maar dat wil wel zeggen, voorzitter, dat we het risico lopen dat we ook een deel van de toeristische markt verliezen. En dan zien we ook uiteindelijk dat vakantieparken niet meer uitsluitend bedoeld worden voor de toeristische doeleinden, maar ook permanent bewoond worden en er ook sprake kan zijn van het vestigen van arbeidsmigranten. En voorzitter, dat brengt niet alleen de kwaliteit van de parken in gevaar, maar dat vormt ook een potentiële voedingsbodem voor de ondermijning. En dat moeten we niet willen. En ik denk dat het daarom ook goed is, voorzitter, dat die kwaliteitsscan of vitaliteitsscan, waar net aan gerefereerd werd, wordt herzien en dat het College van GS ook met de gemeenten, met de rijksoverheid, met de partners samenwerkt van: hoe ziet dadelijk provincie-breed die vitaliteitsscan

eruit? En hoe kunnen we gemeenten vervolgens faciliteren met het recreëren, letterlijk, van goede kwalitatieve vakantieparken? Daarnaast hebben we ook kennisgenomen van de mededeling portefeuillehouder. Wij zien ook dat er regelgeving is waaraan voldaan moet worden. Het is ook goed overigens, voorzitter, dat die er ook is. Dat we daar ook opnieuw naar moeten kijken anno 2024 dat lijkt ons evident, want het is regelgeving om ervoor te zorgen dat aan de biodiversiteit, milieunormen enzovoorts voldaan moet worden. Maar laten we ook niet vergeten dat als er een gemeentelijk bestemmingsplan moet worden goedgekeurd, dan gaan we er ook van uit – dat zien we ook in de casus in Sittard-Geleen, waar ook een van de sprekers aan refereerde – dat er ook provinciaal overleg over wordt gepleegd en dat dat ook getoetst wordt. En dat is alleen maar goed en die volgorde moeten we ook aanhouden. Dus, voorzitter, enerzijds positief over deze ontwikkeling in de breedste zin des woords. Er moet natuurlijk wel gekeken worden naar een update hiervan en dat moet natuurlijk ook aansluiten op de vraag/aanbod van de moderne toerist. Maar tegelijkertijd hebben we ook hele goede regels met elkaar afgesproken, voorzitter, en dat is ook prima om dat in goede banen te leiden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Plusquin u wilt daar een vraag over stellen?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik kan alleen het bordje niet lezen, dus ik kom even niet op de naam van de... Oh, Pfoster, ja. Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Pfoster van de PVV. Is de PVV wel van mening dat die recreatie voor iedere Limburger bereikbaar moet blijven, ook die Limburger die het met een smallere beurs moet doen? Of pleit u dan toch meer voor die elitaire vorm van toerisme die slechts voor weinig en steeds minder mensen is weggelegd en die het landschap aantast? Waar staat de PVV nu voor?

De heer Pfoster (PVV): Ja, dat laatste kan ik niet plaatsen, dat het een landschap aantast. Maar voorzitter, ja natuurlijk, vakantieparken moeten breed inzetbaar zijn voor iedereen. Maar wat ik net al aangaf: er moet een herziening plaatsvinden op waar de moderne toerist/verblijver van een vakantiepark behoefte aan heeft. Dat is een kwestie van vraag en aanbod. Wij als overheid bepalen dat gelukkig niet. Dat noemen ze vrije markt, mevrouw Plusquin, maar in ieder geval is het wel zo dat dat breed toegankelijk moet blijven. Maar we zullen zien in de invulling van vakantieparken waar op dat moment behoefte aan is in bepaald gebied.

De voorzitter: Oké, dank u wel, dan ga ik naar de heer Blijlevens.

De heer Blijlevens (JA21): Dank u wel voorzitter. Even bedankt voor uw bijdragen. Ik kan me daar grotendeels in vinden. Aan de andere kant vind ik...

De voorzitter: Wiens bijdrage bedoelt u?

De heer Blijlevens (JA21): O, sorry van de PVV, mijnheer Pfoster.

De voorzitter: Van de PVV, voor de notulen, oké.

De heer Blijlevens (JA21): Ik maak wel een klein beetje bezwaar tegen steeds dat elitaire. Ik zie dat anders, met name richting vraag en aanbod. Ik vind dat ook niet nodig, persoonlijk, en ik bedoel dit niet als grapje, maar we hebben ook nog mijnheer Gillis hè? We zien allemaal...

De heer Blijlevens (JA21): Mijn mening is dat er voor ieder wel iets te vinden is en ik denk ook niet dat wij daarover gaan hier. Maar goed, een aantal vragen aan het College. Ik moet daar de bril voor opzetten. De Provincie stelt dat wij, als ik het goed begrepen heb, alleen maar gaan over de

ruimtelijke procedure. Maar wat is de visie van het College met betrekking tot toerisme en ondernemerschap? Ik ben het wel, aan de andere kant van de tafel, eens over dat woordje té. Maar het is nou eenmaal zo: een vakantiepark op een industrieterrein, ja, daar zal de bezetting niet zo hoog zijn, denk ik. Dus het is wel begrijpelijk dat ze daar zijn. Ik denk wel, en ik weet niet of wij dat overzicht hebben, dat daar het woordje té wel van toepassing is. Ik weet niet of daar overzichten van zijn en mochten die er zijn, van die recreatiesector, zou ik ook graag willen weten hoeveel er niet slagen. Want daar heb ik wel mijn bedenkingen over.

De voorzitter: Mevrouw Schuurding wil even een vraag stellen.

Mevrouw Schuurding (PvdA): Ja, ik heb even een verhelderende vraag, want ik hoorde u net ook spreken over vraag en aanbod en vrije markt. En ik snap ook dat mensen liever in het mooie Heuvelland dan op een industrieterrein op vakantie gaan. Alleen als het gaat over een goede ruimtelijke ordening, dan is dat toch niet een kwestie van vrije markt? Daar hebben wij toch ook als overheid juist iets over te zeggen en ik ben benieuwd of de heer Blijlevens die spanning wellicht iets beter zou willen duiden in zijn betoog.

De heer Blijlevens (JA21): Ja, ik begrijp uw vraag. Daar zet ik tegenover dat als ik kijk bij mij in het dorp dan zijn daar op een heel klein pleintje, op redelijk weinig inwoners, twee frietzaken/frituren/snackbars naast elkaar. Wij gaan daar niet over. Dat is de ondernemer zelf. Ik denk overigens wel...

De voorzitter: Voordat we een hele brede discussie krijgen. Ik denk dat mevrouw Schuurding gelijk heeft. Ruimtelijke ordening is voorbehouden aan de overheid.

De heer Blijlevens (JA21): Ja ik was ook nog niet helemaal klaar, voorzitter, met mijn antwoord.

De voorzitter: Dus waarschijnlijk bepaalt uw gemeente of daar twee frituurders naast elkaar mogen zitten of niet, mijnheer Blijlevens.

De heer Blijlevens (JA21): Laat ik het anders zeggen. Vandaar dat ik het met dat woordje té, dat veel gebruikt werd aan de overkant, wel eens ben.

De voorzitter: Oké, gaat u door.

De heer Blijlevens (JA21): Mijn laatste vraag was: als dat overzicht er is, weten we ook met betrekking tot al die parken, laat ik het zo zeggen, hoeveel er niet slagen, failliet gaan of...

De voorzitter: Oké dank u wel. Mijnheer Van den Beucken.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, ook namens LOKAAL-LIMBURG bedankt voor de sprekers. Ze geven eigenlijk al aan dat het draagvlak voor dergelijke ontwikkelingen, in ieder geval om het zacht aan te duiden, zeker niet heel groot is. En laat ik eens beginnen met een verhaaltje over de waarde van Zuid-Limburg. Als je kijkt dat in het Heuvelland Zuid-Limburg op dit moment geen grootschalige industriële windturbines voorzien zijn om het landschap en de identiteit te beschermen, dan is het natuurlijk ook wel heel apart te lezen dat er uitgebreide plannen bestaan voor heel veel vakantieparken. Ja, laten we maar zeggen: grote megaprojecten. En de centrale vraag die je dan moet stellen – en dat begint wel inderdaad bij de lagere overheid, bij de gemeente – is: is het wel wenselijk om dit soort grootschalige projecten in dit kleinschalige landschap

nog toe te laten? Is dat goed voor de inwoners? Dat moet je je afvragen. Is dat goed voor de bezoekers van Zuid-Limburg en is het goed voor de omgeving? En ik hoorde dat ook al zeggen: natuurlijk verandert die markt, hè. Er komt natuurlijk een ander behoefte: luxere vakantieparken. Ik zou het woord elite dan ook niet in de mond willen nemen, want daar gaat het eigenlijk niet echt om. Maar als je bestaande woningen/vakantiewoningen wilt veranderen of een park helemaal wil upgraden, ja dan kun je dat ook op een andere manier doen. Dan blijf je bij het bestaande aantal wat er op dat moment al is en dan verander je die woningen. Dat is ook een idee. Dus als je zou besluiten om deze ontwikkelingen niet verder toe te laten, dan wil dat niet zeggen dat de hele toeristische sector op slot gaat. Dan zijn er een aantal vragen gesteld door een aantal fracties samen en daarin wordt...

De voorzitter: Sorry, even een beetje aan het pielen. Mijnheer Pfoster heeft een vraagje.

De heer Pfoster (PVV): Ja, dank voorzitter. Voorzitter, twee verduidelijkingsvragen. Ik hoor u net in het begin zeggen dat er geen draagvlak zou zijn voor vakantieparken. Waar baseert u dat op? Is dat puur op basis van de gevoelens die u net vanuit de insprekers heeft gehoord of kunt u dat ook staven met enquêteresultaten of iets dergelijks?

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Nee, voorzitter, ik heb zelf geen onderzoek in het leven gesteld. Ik heb zelf ook geen uitgebreide onderzoeken gelezen. Wat ik weet is in ieder geval dat er heel veel handtekeningen opgezet zijn. Dat is één ding. We zien in ieder geval.... En ik zei trouwens ook niet dat er geen draagvlak is. Het draagvlak is in ieder geval niet groot, niet heel groot. Laat ik het dan zo maar stellen. Ik kom vaak in die omgeving. Ik weet ook wat de grote aantrekkingskracht van die omgeving is. Dat is namelijk het kleinschalige toerisme. Ik meen ook te weten – en ik heb vele gesprekken gevoerd met mensen – met name daar bij die Geul daar bij Cottessen daar beneden – hoe noem je dat daar – bij Camerig, daar zijn heel veel mensen die dol zijn op Zuid-Limburg, omdat het zo lekker kleinschalig is. Dat is eigenlijk hoe ik het beleef namens LOKAAL-LIMBURG.

De voorzitter: Oké gaat u door.

De heer Pfoster (PVV): Nee, ik had nog een vervolgvraag.

De voorzitter: U had nog een vervolgvraag.

De heer Pfoster (PVV): Ja, voorzitter ja, hoe meet je draagvlak? Dat is een discussie daar kunnen we het uren over hebben natuurlijk. U zei vervolgens van ja – tenminste er stond me iets bij van – iets over hoe we die woningen moeten inrichten. Ziet u dan een rol voor de Provincie weggelegd om ons te bemoeien met hoe de woningen eruit komen te zien? Is dat wat u beoogt?

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja, voorzitter. Ik denk als je een vigerend bestemmingsplan hebt... En daar is nu ook een camping/een verblijfplaats met een X-aantal woningen en men loopt daar tegen problemen aan dat die woningen niet meer voldoen aan de huidige maatstaf van de moderne toerist, dan zou je die woningen moeten veranderen. Dan hoeft je niet per se een groot park te gaan bouwen. Dat wil ik er maar mee zeggen.

De heer Pfoster (PVV): Voorzitter tot slot.

De voorzitter: Ja, dan echt tot slot, mijnheer Pfoster.

De heer Pfoster (PVV): Dat begrijp ik, maar ja, goed, dat lijkt mij niet echt een rol van de Provincie in dezen. We hadden het net over een stukje vrije marktsector, want het lijkt mij juist de ondernemer die dat inzielt en op basis van het geldende bestemmingsplan in overleg met de lokale overheid die woningen op basis van vraag en aanbod kan inrichten. Ik denk niet...

De voorzitter: Maar wat is uw vraag nog aan mijnheer Van den Beucken?

De heer Pfoster (PVV): Mijn vraag aan de heer... Ja, dat is eigenlijk geen vraag maar meer een opmerking, maar misschien zou hij daar een reflectie op kunnen geven van hoe hij dat nou precies ziet en de rol van de Provincie daarin.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja nou, als ik een voorbeeld mag geven, via de voorzitter natuurlijk. Reflectie: we hebben ook uit de media kunnen vernemen dat een ondernemer dacht dat een project heel goed zou landen, maar dat hij geschrokken was van de weerstand. Nou, dat duidt er volgens mij op dat de beeldvorming tussen de omgeving die iets naar zich toe krijgt en iemand die iets van plan is, wel eens anders kan zijn. Ik vervolg maar.

De voorzitter: Oké, gaat u door.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ging het dan van mijn spreektijd af? Nee toch. Dus er is een X-aantal vragen gesteld door een aantal fracties. En daar heb ik nog wel een paar aanvullingen op als dat mag, want **vraag vier? [5:14:52]** die vroeg naar het aantal overnachtingsplaatsen en het College gaf aan geen meerwaarde te zien in een plafond daarin. De eerste vraag die ik naar u toe heb, College, is: kan dat nader uitgelegd worden? Een andere vraag voor het College is: als nu die omgevingsvisie en de omgevingsverordening die wij hier vaststellen, op een aantal punten een nieuwe denkrichting aangeeft ten opzichte van dit soort ontwikkelingen, bijvoorbeeld een goede RO, provinciale natuurbelangen, maar een vigerend bestemmingsplan past niet meer, wat gaan we dan doen? Dat was even een vraag. Dan hebben we nog het programma Landschap ... **[5:15:24]**. Daar was ook nog een keer een vraag over gesteld. Dat wordt nu nog uitgewerkt, was het antwoord op die vragen. 2023 begint die uitwerking. Wat kan er in die lijn nog gedaan worden om te kijken wat er gedaan kan worden om die ontwikkelingen, ja, in ieder geval beter te reguleren? Ja, dan heb ik het eigenlijk zo een beetje allemaal wel genoemd. Als ik nou weer even terugga naar Vaals, dan vraag ik me af, behalve dat je dan het landschap aanpakt, zal ik maar zeggen, je hebt natuurlijk ook een verkeersafwikkeling. Hoe gaat dat straks? Moet dat allemaal via de Epenerbaan? Wat zijn de toegangswegen? Dat lijkt me nogal wat. En het lijkt me dat er ook een behoorlijke kostenpost bijkomt. Volgens mij heb ik het al een beetje voorbij horen komen. Wie gaat dat betalen? Dus ondernemers dragen we ook een warm hart toe. En ja... Ondernemers prima. Er zijn al veel ondernemers.

De voorzitter: Maar nu bent u wel over uw spreektijd heen.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ik ben nu over mijn spreektijd heen. Maar je moet je ook afvragen, wat schiet de algehele toeristische sector op met dit soort hele grote projecten? Want het is niet alleen maar dat dat het... Het zijn niet allemaal spin-off-effecten, laat ik het zo maar stellen. En het allermooiste voorbeeld wat ik hier nog even aan wil plakken is...

De voorzitter: Nou, misschien moet u dat even na de vergadering dan doen, want u zit ruim over uw spreektijd.

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ik respecteer u als voorzitter wat u daarvan vindt.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD, mijnheer Bloi.

De heer Bloi (VVD): Dank u wel voorzitter. Voorzitter allereerst dank voor de sprekers. Als we het over vakantieparken hebben, hebben we het volgens mij over een dieper onderliggend probleem en dat is: hoe gaan we om met het toerisme bij ons in Zuid-Limburg en in heel Limburg? Zoals u eerder deze commissie gehoord heeft, ben ik opgegroeid in Rimburch, maar inmiddels woon ik midden in het Heuvelland en Slenaken en ik zie elke dag de voordelen van de toeristische sector: leefbaarheid, werkgelegenheid in de kleine dorpen, kernen en gehuchten. Maar aan de andere kant zie ik ook de negatieve of de andere kant van de medaille: verstopte wegen, kapotte bermen en gewoon massa's aan mensen waar je ze gewoon niet wilt en niet verwacht. U gaf het voorbeeld onderaan de berg bij Camerig. Dat is zo een voorbeeld. En ook de discussie die hier langskwam over het vakantiepark bij Cottessen is mij maar al te goed bekend. Maar wat de VVD betreft zijn de vragen die terecht gesteld zijn, goed beantwoord en ook de mededeling portefeuillehouder is vrij duidelijk. En ja, we vragen ons dan ook af van of we op zo een detailniveau van vakantieparken, wat het toch is in een groter geheel, een hele commissie moeten wijden. Of dat we niet gewoon bij de hoofdlijnen moeten blijven, die we dan op 1 november bespreken. En daar willen we het dan ook gewoon bij houden. Waar we wel mee op moeten passen, is met de discussie over het vakantiepark in het Heuvelland. En ja, als inwoner zie ik ook dat het er ook gewoon echt gigantisch veel zijn in dat gebied. En is die in Cottessen nog wenselijk of niet? Goed, ik ga daar niet over. Daar gaat vooral de gemeente Vaals op dit moment over. Maar we moeten oppassen dat de discussie die in het Heuvelland speelt niet ten koste gaat van initiatieven elders zoals in Sittard, zoals in Landgraaf en ook nog elders in onze provincie. Want ook zo een vakantiepark en toeristische ontwikkeling kunnen op andere plekken in Zuid-Limburg en Limburg algemeen zorgen voor economische ontwikkeling en ook werkgelegenheid. En tot slot, voorzitter. De VVD staat voor een sterke, moderne en toekomstgerichte toeristische sector in heel Limburg. Een sector waar meer dan 90% van de bedrijven deel uitmaakt van het mkb. Gerund wordt door families die soms al meerdere generaties maar het hart en ziel hun camping, hotel of restaurantje runnen. En daarover en hoe we de bewoners van toeristengebieden weer voor ons en voor het toerisme kunnen begeisterd zouden moeten hebben, in plaats van alleen maar negatief over vakantieparken praten. Tot zover.

De voorzitter: Mijnheer Bloi, voordat ik verder ga, mevrouw Mertens wil een vraag stellen.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik hoor het verhaal van de heer Bloi en ik vroeg mij af of dat u hè... Want u zegt: Ik wil die discussie niet alleen maar over de vakantieparken houden, maar ook over bijvoorbeeld toerisme in zijn algemeenheid. Maar hoe kijkt u dan specifiek tegen die regierol aan van de Provincie? Want als Provincie kunnen we hier toch als een helikopter boven hangen en ervoor zorgen dat we dit samen met gemeenten goed met elkaar afstemmen? En, is dat ook iets wat u dan graag zou willen oppakken?

De voorzitter: Mijnheer Bloi.

De heer Bloi (VVD): Nou, volgens mij staat in de mededeling portefeuillehouder wat de rol van de Provincie is en daar zou ik het gewoon weer bij willen houden.

De voorzitter: Dat is een helder antwoord, lijkt me. Mijnheer Van den Beucken, u wilde ook een vraag stellen aan de heer Bloi?

De heer Van den Beucken (LOKAAL-LIMBURG): Ja, voorzitter. Ja LOKAAL-LIMBURG, zoals ik al vaker gezegd, heeft natuurlijk ook best binding met het bedrijfsleven en we hebben lokaal, maar ook regionaal... Alleen als je bijvoorbeeld kijkt... Ik ben een heel erg fervent Zeelandganger. Ik zie daar de mooie stranden, maar ik ben ook weleens in België geweest en dan zie je een betonnen linie, althans in die tijd: een betonnen bunker. Bent u dan niet op die manier toch ook van mening dat je van dat soort processen moet leren?

De heer Bloi (VVD): Nou, volgens mij, voorzitter, zijn wij niet België en ga ik niet het vergelijk maken van het toerisme in Limburg met het toerisme aan de Belgische kust. Want inderdaad: dat is een ramp. Maar zover is het bij ons nog lang niet.

De voorzitter: Oké, mevrouw Schuurding.

Mevrouw Schuurding (PvdA): Ja, ik heb ook nog even een verhelderende vraag. Want ik vond het betoog aan het einde van de bijdrage van de heer Bloi ontzettend aansprekend. Wij zijn ook niet tegen toerisme uiteraard. Ik bedoel, ben er zelf ook lang werkzaam in geweest. Maar ik denk wel dat een van de kernkwaliteiten die we moeten behouden, is inderdaad de kleinschaligheid die eerder gevraagd werd. Dat is waar mensen op afkomen. Dat zijn ook de bedrijven waar veel mensen in werken. En we hebben het nu over een aantal initiatieven waar grote nationale of zelfs internationale investeringen en investeerders zich gaan bevinden op deze markt in plaats van de familiebedrijven en de mkb-bedrijven die we graag willen behouden en ondersteunen. Hoe kijkt de VVD daarnaar?

De heer Bloi (VVD): Ja, ik ben blij dat u het zegt, want in de hele discussie tot nu toe heb ik dat niet gehoord, van niemand. Ja, de PVV en hier naast mij, maar voor de rest ging het vooral over de grote boze elite die hier in onze provincie neerstrijkt en... Ja, nou goed. Ik ga er niet verder op in, maar ben blij dat u nu zegt dat u niet tegen het toerisme bent, want het kwam wel heel anders over tot nu toe. Daarnaast voorzitter, ja, weet je, je zult altijd een paar grote spelers hebben. En ja, volgens mij is de PvdA, net als de VVD ook een partij die over de grenzen heen kijkt en ook voor een marktwerking is en je zult altijd een paar grote spelers nodig hebben. En die grote spelers worden ook weer gevoed door mkb-bedrijven eromheen. Een restaurant op een Roompot, waar we hier negatief over praten, neemt ook het brood of streekproducten af uit de buurt. Dus...

De voorzitter: Oké, dank u wel voor uw antwoord. Ik ga verder. Mevrouw Waajen u was aan de beurt en u had een vraag of kan de vraag in de beurt?

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Ik neem hem mee in de beurt. Dank u wel voorzitter. Ja, ik zit me hier al de hele tijd af te vragen... En dat vind ik ook aan de ene kant zeer waardevol dat zaken op een agenda worden gezet. Anderzijds leidt het... We hebben hier nu een discussie over toerisme en recreatie en in deze commissie – tenminste in mijn bescheiden beleving, want ik zit hier net – behandelen we de ruimtelijke weerslag van een aantal zaken. Maar de feitelijke kernvragen van: wat zijn wij op toerisme en recreatie? En zijn we juist voor kleine bedrijven of voor grote bedrijven et cetera? Volgens mij moeten we die stellen in een andere commissie en is het ook de inhoudelijke bespreking aan de voorkant van: Willen we groot, willen we klein? Hoeveel toerisme willen we nog in Limburg? Willen we in Zuid wat minder en Noord en Midden wat meer et cetera? Ja, dat ruimtelijke dat landt hier, maar volgens mij zou de feitelijke discussie over wat we willen aan toerisme en recreatie in de andere commissie thuishoren. Maakt me op zich niet zo heel veel uit. Dan ga ik nu naar het volgende punt. Ja, ik wil daar ook wel graag over meepraten, maar daar zit van ons iemand anders en die wil ik ook niet voor de voeten lopen, dus het gaat hier een beetje door elkaar lopen en ik denk dat wij een goede integrale afweging te maken hebben in alle ruimtelijke claims en dat hebben

we ook in een aantal inspreekreacties gehoord. We hebben een grote duurzaamheidsopgave. Dat vraagt soms ook ruimte als je het hebt over windmolens of zonnepanelen. We hebben een grote natuuropgave. Maar we hebben ook een economische opgave, want we moeten ook geld blijven verdienen, hè. We willen niet afzakken tot een economisch verarmde provincie of regio's. Dus we hebben bedrijventerreinen nodig en we willen ook wonen. Dat is ook een ruimtevraag en we hebben scholen nodig en sportvelden et cetera. Die discussie gaan we nog voeren, hè. Wat willen we in onze omgevingsvisie? Wat willen we dat waar landt? Dus ik heb er een beetje moeite mee dat we nu één klein onderdeel... En ik snap, nogmaals met dank aan alle sprekers, de enorme gevoeligheden die er liggen rondom ongebreidelde groei van vakantieparken. Het CDA is ook geen voorstander van ongebreidelde groei, maar wel van heldere keuzes. En wij zijn ook van het subsidiariteitsbeginsel. Dat wil zeggen dat je ook die gemeenten in stelling moet houden om daar democratische en goede keuzes in te maken. Dus maatwerk moet voor een gemeente wel mogelijk blijven, want je kunt niet generiek zeggen: wij willen het absoluut niet. Want als je er een ander vraagstuk, dat op duurzaamheid ontzettend groot is en je kunt winst halen door iets om te katten naar een vakantiepark van een functie die we eigenlijk met zijn allen al heel lang niet meer willen, ja, dan is het wel weer winst. Dus wij zijn niet voor een hele generieke uitspraak. Het momentum daar heb ik al iets over gezegd. Het momentum om hierover te spreken is de omgevingsvisie en omgevingsverordening. En een technische vraag die ik nog heb aan het College. Door een aantal andere partijen is gevraagd nu eens in kaart te brengen wat we hebben aan vakantieparken. Maar net zo spannend is: wat zit er aan verborgen plancapaciteit in bestemmingsplannen? Want daar kunnen we heel lelijk voor verrassingen komen te staan. En ik weet dat dat voor gemeenten een hell of a job is om dat goed in kaart te brengen, maar ik vind het voor een goede zuivere discussie, een goed gesprek aan deze tafel, of in die andere commissie, wel nodig om te weten wat er nu nog mag in bestemmingsplannen. Waar kan eigenlijk iemand zomaar wel iets omkatten zonder dat er überhaupt toestemming voor hoeft te zijn? Dus die zou ik er graag nog bij willen leggen alvorens wij het gesprek voeren.

De voorzitter: Mevrouw Waajen, u was over uw spreektijd, maar u mocht een vraag stellen, dus ik ben lichtelijk soepel, maar kunt u wel afronden?

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Ja, nee, dan laat ik het daarbij, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, kijk eens hé, die luistert toch zo goed. Dan ben ik bij de BBB, mevrouw Van der Pol.

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ja, nou als laatste. Ik heb eigenlijk de worsteling hier aan de tafel gehoord en die hebben wij ook binnen onze fractie. We horen de zorgen van de sprekers en die dienen ergens een plek te krijgen in een vergunningstraject. Daar hebben we allemaal afspraken over gemaakt en er wordt getoetst aan een bestemmingsplan. Willen we afwijken van het bestemmingsplan, dan moet de gemeente dat toestaan of niet en dat hoort binnen, inderdaad, het subsidiariteitsbeginsel van mevrouw Waajen. En daar kunnen we ons prima in vinden. De genoemde verandering van het kampeerterrein naar huisjes zien wij meer als een verandering als antwoord op verandering van een markt vraag. En hier zijn we dus niet per definitie op tegen mits zorgvuldig wordt afgewogen waar wel en waar niet. Dus niet alles kan overal, nog steeds niet. Ik hoor het woord natuur, biodiversiteit en alles. Ook die elementen dienen gewogen te worden in het vergunningstraject. Mocht dit fout of verkeerd worden afgewogen, dan moeten we eens kijken waar het fout gaat. We kunnen niet op individuele casus zeggen: oh ja, maar daar zit... Dat is de rol van de Provincie niet als middenbestuurder. Ik had een stukje over het mooie Limburg, over de plannen van de ruime planologische ingerichte verblijfsruimte of ruim ingerichte... Maar, volgens mij, die had mevrouw Mertens van GroenLinks ook al, dat er in Mooi Limburgs staat dat we naar de gemeenten moesten

teruggaan en wat hiervan de status was. Dus ik ga ervan uit dat die wordt meegenomen. Een vraag die bij ons leefde was: in de provinciale visie wordt gesproken dat men terughoudend zal zijn in het toestaan van recreatieparken. Het aantal initiatieven dat op dit moment bekend staat, dat bekend is bij ons, dat verontrust ons wel. Want als dit al terughoudend is, wat is het totale beeld dan uiteindelijk? Dus ik sluit me aan bij de andere mensen die hebben gevraagd wat er dan is afgewezen. Zijn we echt terughoudend of niet? Daarnaast vinden wij de spreiding van de recreatieverblijven in het kader van de leefbaarheid bijzonder belangrijk. Hoe wordt dit geborgd? Helaas horen we ook regelmatig dat vakantieparken niet alleen voor recreatie, maar ook voor de opvang van arbeidsmigranten/ontheemden gebruikt worden. Is dat te borgen dat dat dus niet gebeurt? Kan de Provincie in haar controlerende functie, of doet ze dat, nagaan of vergunningstrajecten correct zijn afgewikkeld of worden afgewikkeld? De insprekers: een aantal is verbonden aan een aantal projecten. Wat is de status van deze projecten? Zijn bestemmingsplanwijzigingen nodig? Zijn deze al goedgekeurd door het College of door de gemeenteraden? Wat is daarvan de status? We erkennen de marktwerking, maar we maken ons wel zorgen om de wildgroei en wellicht is hiervoor een rol voor de Provincie weggelegd, zeg ik voorzichtig. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel allemaal. Dan stel ik even drie minuten schorsing voor. Dan kan iedereen even handen wassen, koffie halen, enzovoorts en dan geef ik het woord aan de Gedeputeerde.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik begrijp dat drie minuten voor hongerige en dorstige commissieleden een hele opgave is, maar dat ligt aan de snelheid van de koffieautomaat. Goed, wij gaan door met de beantwoording door het College. Ik zei u daarstraks al dat het College natuurlijk één is, maar in dit geval mevrouw Demollin hier bijna voor haar eerste keer zit op een onderwerp dat niet haar portefeuille is. Zij gaat haar uiterste best doen om te beantwoorden, en zal daar ook bij gelegenheid het woord geven aan de ambtelijke ondersteuning. En zoals ik daarstraks al zei, het onderwerp komt nog een aantal keren terug op uw agenda. Dus ook als u vandaag geen antwoord krijgt op uw vragen, het staat genoteerd. Het wordt in elk geval meegenomen. En het kan ook zijn er een aantal dingen nog schriftelijk beantwoord worden, maar dat laat ik uiteraard aan het College over. Dus het is eigenlijk een beetje een oproep om mevrouw Demollin een beetje te sparen vanmiddag, want zij kan er ook niks aan doen. Mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Ik zou graag willen starten met het uitspreken van mijn moed voor de insprekers, omdat dat zij zich zo hard maken en sterk maken voor een aantal ontwikkelingen in Zuid-Limburg. Tegelijkertijd constateer ik dat er veel individuele initiatieven aan de orde zijn gekomen vandaag die ook in de stukken worden genoemd. Het is echter aan de Gedeputeerde Staten om een standpunt in te nemen over deze initiatieven. Dus dat betekent dat de reguliere ambtelijke lijn wordt gevolgd voor de toetsing aan het provinciaal beleid, en dat dan de stukken aan GS worden voorgelegd voor besluitvorming. En dat betekent ook dat ik op dit moment in deze commissie niet in zal gaan op individuele initiatieven, en ik hoop dat daar begrip voor is. En ik zal nu zeg maar antwoord gaan geven per vraag die gesteld is in de commissie. De SP stelt de vraag om een toezegging te krijgen om de scope van het probleem in kaart te brengen en ook hoeveel ontwikkelingen er zijn gepland, waar overlast is voor de natuur en waar gepaste ontwikkeling wel mogelijk is. Nou, het opstellen van zo'n overzicht op provinciaal niveau van alle initiatieven, rijp en groen en dik en dun door elkaar, is zeer lastig en arbeidsintensief. En een wens voor de actualisatie van dit vitaliseringsonderzoek van bestaande parken kan worden meegenomen naar het College van GS. De vraag van GroenLinks, er zijn dan twee vragen gesteld. Hoe kan de Provincie toch de regierol pakken? Nou, de rol van de Provincie in het toetsen van bestemmingsplannen, we hadden het al over

het subsidiariteitsbeginsel wat door mevrouw Van der Pol en mevrouw Waajen is genoemd. Dat toetsen van die bestemmingsplannen van gemeenten is dus aan gemeenten en ik merk dat de nieuwe wetgeving, die ook aanstaande is per 1 januari 2024, de gemeente daardoor nog meer mogelijkheden geeft om daar zeg maar op te acteren. En de Provincie heeft de rol om die bestemmingsplannen te toetsen op het door uw Staten vastgestelde kader van de omgevingsvisie en de omgevingsverordening, waarbij de Provincie wel ervan uitgaat dat de gemeenten absoluut hun best doen om daar een goeie afweging te maken. En als daar omissies in zitten, dan heeft de Provincie daar het kader voor om daarop te acteren, dus zeg maar de zienswijze en hoe het dan verder loopt. De tweede vraag die ik van GroenLinks heb gehoord, gaat over het Programma Landschap, om met de gemeente om tafel te gaan daarover en hoe dat gaat gebeuren en wanneer dat gaat gebeuren, hoe dat concreet kan zijn, hoe dat eruit gaat zien, of we de regie gaan nemen. Nou, daarvan is aan de voormalige commissie RLN aangegeven dat de uitwerking van het Programma Landschap, dus als het ook gaat over de kosten en de verdieping van de acties, sonderend wordt voorgelegd aan die commissie RLN, als ik het goed zeg.

De voorzitter: Het is nu LEO.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Excuses, de commissie LEO.

De voorzitter: Ja, dat was RLN maar het is nu LEO.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Ja, het is nu LEO. En de verwachting daarvan is derde kwartaal 2023, in navolging van de begrotingsbehandeling.

De voorzitter: Vierde kwartaal.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Vierde kwartaal, ja, excuus. Er zijn een aantal vragen van mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren, voorzitter, waarbij zij zegt van ik zou het fijn vinden als er een reflectie is van GS op de insprekers. Nou, ik heb al aangegeven dat ik het bijzonder moedig vind van die mensen dat ze zo staan voor hun zaak en ook zeg maar voor Zuid-Limburg als geheel, waarbij ik wel nog wil aangeven dat initiatieven via de reguliere ambtelijke lijn worden getoetst aan het provinciaal beleid, zoals dat, nogmaals, vastgelegd is in uw Staten, in de provinciale omgevingsvisie en de omgevingsverordening. En ook als zodanig, zeg maar zoals dat afgesproken is met uw Staten, worden die afgedaan en, indien nodig, aan GS ter besluitvorming voorgelegd. En dat betekent dat ik op dit moment in deze commissie dus niet kan ingaan op individuele gevallen, wat ik ook in de inleiding heb aangegeven.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik begrijp niet goed wat u bedoelt met individuele gevallen? U bedoelt individuele vakantieparken? Want ik heb eigenlijk algemene vragen gesteld en daarop zou ik een antwoord waarderen. Nou, komt dat niet nu dan misschien binnen een week schriftelijk. Dan wil ik mijn vraag op zich wel op de mail zetten, maar ik wil er wel echt ... Ik heb echt vragen gesteld die niet over individuele parken gaan.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Voorzitter, ik bedoel individuele initiatieven.

De voorzitter: Nee, maar u heeft een algemene reflectie gevraagd op het beeld dat generiek voortkwam uit de insprekers maar niet op de individuele casussen. En ik zou me kunnen voorstellen dat de Gedeputeerde daar wellicht met haar collega's nog even over zou moeten sparren, en dat dat op een ander moment zou kunnen terugkomen.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dat lijkt mij uitstekend voorstel, voorzitter

De voorzitter: Nou, dan noteren we dat als een afspraak. Ja?

De voorzitter: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou, dat gaat dan over de reflectie of de beantwoording van mijn andere vragen?

De voorzitter: Nee, de reflectie.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Reflectie, oké, ja. ik ben misschien een beetje ongeduldig.

De voorzitter: U vroeg een algemene reflectie op het beeld dat bij de insprekers naar voren kwam.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik wacht nu even rustig de beantwoording verder af.

De voorzitter: Oké.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. De tweede vraag die ik gehoord heb van mevrouw Plusquin is hoe terughoudend de Provincie is bij de toetsing van de plannen. Nou, ik kan u vertellen dat we er alles aan doen om de POVI, dus de provinciale omgevingsvisie, en de toepassing daarvan, van de verordening en de natuurbeschermingswetgeving, juridisch correct uit te voeren binnen de daartoe bestaande kaders en mogelijkheden die we hebben. En zoals in de brief ook is aangegeven, deel ik daarmee niet uw opvatting dat wij ons afzijdig houden bij het realiseren van grootschalige vakantieparken. Wij doen datgene wat wij volgens de wet kunnen. We kunnen niks buiten de wet doen. Vervolgens heb ik een vraag: kunt u voorbeelden geven van plannen die door de Provincie zijn tegengehouden? Nou, er zijn ook projecten die niet bij de Provincie voorbijkomen omdat een gemeente deze zelf al heeft afgewezen. En tevens vindt in een aantal gevallen soms in een vroegtijdig stadium overleg plaats met de gemeente door de Provincie, waardoor er helemaal geen gevolg meer wordt gegeven aan de initiatieven, en er zijn dus zeker initiatieven die in een vroegtijdige fase worden afgewezen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Door de Provincie?

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Door beide of door de dialoog die plaatsvindt. Vervolgens is gevraagd of de Gedeputeerde, ik neem aan Gedeputeerde Staten, ertoe bereid is om de beleidsnota aan te passen. Het voorstel wat ik zou willen doen, is dat er eerst een keer een goede themasessie zal komen met Provinciale Staten over wat er nu eigenlijk speelt, bijvoorbeeld met de Staten-werkgroep Omgevingsvisie, zodat we goed beslagen ten ijs dit onderwerp oppakken. Dan heb ik een vraag hoe het staat met de uitvoering van het Actieprogramma Landschap. Dan moet ik even kijken, dat is de vraag die ik beantwoord heb, zeg maar waarbij in het vierde kwartaal van 2024, in navolging van de begrotingsbehandeling, informatie wordt toegezonden in de commissie LEO.

De voorzitter: Zei u nou '24 of '23?

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Excuus, vierde kwartaal 2023, ja.

De voorzitter: '23. Ja, ik wou net zeggen, ik hoorde u net '23 zeggen.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Geen '24. Dank u wel. En de laatste vraag die ik heb vernomen van de Partij voor de Dieren van mevrouw Plusquin is waarom de bescherming van het nationaal landschap zwakker is dan het nationaal natuurnetwerk. Nou, bij landschapsbescherming hebben Provinciale Staten in de omgevingsverordening de gemeenten meer eigen afwegingsruimte gegeven dan in de natuurbescherming wenselijk en mogelijk is. En het nationaal natuurnetwerk is selectief gericht op het behouden en ook het versterken van aanwezige natuurwaarden. En Nederland is veel omvangrijker dan ...

Spreker [5:50:32]: Ik heb **wifi [5:50:32]** uitgeschakeld.

De voorzitter: Sorry.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dat kan gebeuren in deze digitale ...

De voorzitter: Ik had deze uitgeschakeld ... **[onverstaanbaar 5:50:42]**.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Het nationaal natuurnetwerk is selectief gericht op het behouden en het versterken van aanwezige natuurwaarden. En Nederland is veel omvangrijker, en binnen dat gebied kunnen dus ook veel meer functies voorkomen. En een zorgvuldige afweging is daarbij nodig, waarbij ook nog ontwikkelingen mogelijk moeten zijn. Dan ga ik naar vragen van de PvdA. Daar heb ik een vraag: hoe werkt dat afstemmen nou eigenlijk en welke karakter heeft dit overleg? Nou, ambtelijk wordt ingezet om in een zo vroeg mogelijk stadium met de gemeenten in overleg te treden over dit soort initiatieven, waarbij ook een provinciaal belang aan de orde is. En dat gaat over en weer, om gegevens uit te wisselen maar ook zeg maar om ongemakkelijke juridische trajecten te kunnen voorkomen. En mocht dan een provinciaal belang in het geding komen, dan hebben we daartoe de weg die we hebben met de zienswijze of we kunnen in beroep gaan, maar daarnaast hebben gemeenten en de Provincie samen met de regio vroegtijdig afstemmingsoverleg over nieuwe initiatieven. Nou, de volgende vraag is: neemt de Provincie bewust geen actieve houding aan of wel? Nou, zoals ik al heb aangegeven, we doen er alles aan om de POVI, en de toepassing daarvan, ook in de verordening en de natuurbeschermingswetgeving juridisch correct uit te voeren binnen de kaders die we hebben. Dan heb ik een vraag over hoe we omgaan met de handhaving op de procedures, ook in het kader van de Wet natuurbescherming. We toetsen de plannen aan de Wet natuurbescherming en als het daar niet binnen past, dan wordt er geen toestemming verleend. En als het wel past met aanvullingen, dan worden er voorschriften opgesteld waaraan men zich moet houden. Blijkt uit het toezicht dat men zich niet houdt aan die Wet natuurbescherming of andere wetten, dan zal er handhavend worden opgetreden. We handhaven ook illegale activiteiten. Dus toetsen met de Wnb, de Wet natuurbeheer, niet of een park op de juiste plek ligt. Dit gebeurt door de gemeenten in de bestemmingsplanprocedure. En voor een volgende vraag heb ik of er een plafond is aan het aantal slaapplekken, en of dit ook mogelijk is op regionale schaal. Nou, in theorie is het mogelijk dat een gemeente of een Provincie op basis van een vastgestelde beleidsvisie vorm en inhoud en sturing geeft door middel van een plafond aan het aantal slaapplekken in een gebied, en daarmee ook een verdeling heeft van de slaapplekken over dat gebied. Het provinciale beleid bevat

nu geen plafond en de vraag is of het in de praktijk of het provinciale geheel nou nodig of wenselijk is, en dat zou denk ik een specifiek iets kunnen zijn om in een themasessie met Provinciale Staten te bespreken. Een volgende vraag is: die bredere inventarisatie van wat we nu hebben aan verblijfsrecreatie, ook al in 2015, is die toe aan een update en is specifiek gesproken over de vitaliteitsscan van vakantieparken? Daarvoor verwijst ik terug naar het antwoord wat ik gegeven heb bij de SP, dus een wens om de actualisatie van een vitaliseringonderzoek van bestaande parken, die nemen we mee of die kunnen we meenemen als een wens naar het College van GS. Even kijken waar ik zit. Willen we de al beperkte stikstofruimte uitgeven aan verblijfsrecreatie is een volgende vraag. Nou, wij kunnen niet sturen naar welke stikstofruimte dat gaat. En indien een initiatief een volledige aanvraag indient, dan kan alleen getoetst worden of er geen verslechtering optreedt. Dan ga ik naar de vragen van 50PLUS. Wat gaan we tegen de vakantieparken doen? Wat kunnen we hiertegen doen, is de vraag geweest. Nou, het is aan Provinciale Staten om te besluiten of een aanpassing van het provinciaal beleid, dus de omgevingsvisie en de omgevingsverordening, wenselijk en noodzakelijk is. En in dat geval zal Provinciale Staten ook richting moeten geven over hoe zij dit zien. Dus vaststelling van die omgevingsvisie en verordening gebeurt door Provinciale Staten via de daartoe geëigende wettelijke procedures. De volgende vraag van 50PLUS is wat het belang van een vakantiepark is. Nou, er is een duidelijke maatschappelijke behoefte aan deze vorm van verblijfsrecreatie. En tegenwoordig hechten meer en meer mensen aan comfort. Dus waar je vroeger nog met tweedehands meubelen een vakantiewoning inrichtte, zie je dat mensen daar nu niet meer komen. Daar blijven de kamers of appartementen leeg liggen. En ook om die reden is er meer vraag nu naar vakantiehuisjes en glampings waar mensen specifiek ook voorzieningen hebben die tegemoetkomen aan de eisen en de wensen die ze hebben met betrekking tot comfort, en de markt speelt daarop in. Dan heb ik een vraag van D66: hoe reflecteert het College op de inbreng van sprekers, en daarbij het oppakken van de taak van toezicht en handhaving? Nou, het voert hier op dit moment iets te ver om op die juridische ins en outs in te gaan van de insprekers, specifiek op de aangedragen casussen. En de toezicht- en handhavingstaak van de Provincie en de regionale uitvoeringsdienst, de RUD, wordt echt serieus en professioneel uitgevoerd. Dan ga ik verder met de vraag van de PVV, waar gevraagd wordt voor een herziening van de vitaliteitsscan. Hoe ziet die eruit en hoe kunnen gemeenten faciliteren bij het creëren van kwalitatief goede vakantieparken? De afgelopen jaren heeft de Provincie in het kader van het vitaliseringsproject intensief samengewerkt met gemeenten om ondernemers te ondersteunen met het maken van die kwaliteitsslag, en op dit moment wordt dit ook opgestart in Midden-Limburg. Dan heb ik twee vragen gekregen van JA21. Wat is de visie van het College met betrekking tot toerisme en ondernemerschap? Nou, ondernemerschapsbreed draait de Provincie in het programma met het LIOF. En de vitaliteit van recreatieondernemers, die hebben we de afgelopen jaren in de vitaliteitsprojecten meegenomen, en er zijn vitaliteitsprojecten gedaan. Een andere vraag die ik gekregen heb: hebben we overzichten van de recreatiesector? Hoeveel van de projecten of initiatieven slagen niet? Nou, we hebben enkel evaluaties beschikbaar van de vitaliseringsprojecten die hier inzicht in geven. Dan heb ik de vragen van LOKAAL-LIMBURG met betrekking tot het aantal overnachtingsplaatsen en of er geen plafond is, of een plafond heeft geen meerwaarde, hoe dat nader uitgelegd kan worden. Nou, een plafond kan ook gewenste ontwikkelingen op slot zetten en de vraag is of we dat willen. En ook daarvoor denk ik dat het goed is om een informatieve themasessie te organiseren, zodat daar in breder verband over gesproken kan worden. En bij de beoordeling van initiatieven voor nieuwe vakantieparken kijken we naar een goede ruimtelijke ordening en de provinciale belangen op het gebied van natuur en landschap en alle andere ruimtelijke vragen, zoals ik ook al eerder in mijn antwoorden heb genoemd. Dan heb ik een vraag van als die omgevingsvisie en verordening nieuwe denkrichtingen aangeeft maar het bestemmingsplan past niet meer, wat kunnen we dan doen? Wat dan? Nou, dan blijft het bestemmingsplan voorlopig zoals het is, en dit betreft dus de bestaande rechten en plichten voor burgers en ondernemers. En bij de eerstvolgende wijziging van het bestemmingsplan moet het dan

weer in lijn met de omgevingsverordening worden gebracht. Dan heb ik een vraag over het Programma Landschap, actielijn 2. Wat kan er in de lijn nog worden gedaan om die ontwikkelingen beter te reguleren? Nou, zoals ik al eerder heb aangegeven is dat onderdeel van de uitwerking van het Programma Landschap, wat verwacht wordt in het vierde kwartaal van 2023 in de commissie LEO. Als laatste vraag heb ik staan: wat schiet nou die algemene, algehele sector op met deze ontwikkelingen, die grote projecten in plaats van ontwikkelingen? Nou, dat is een politiek standpunt. Daar neem ik kennis van. Maar ook dat is iets, denk ik, wat het waard zou zijn om een keer in een bredere sessie te bespreken met elkaar. Dan heb ik de vragen van de VVD. Als ik het goed begrijp, dat wil ik even toetsen, voorzitter, of ik de vraag goed begrepen heb: zorg ervoor dat er niet alleen aandacht is voor het Heuvelland, en een ontwikkeling die nu in Zuid-Limburg plaatsvindt, die zal mogelijk op andere plekken die wel mogelijk een toeristische impuls nodig hebben misschien op slot kunnen. Ik zou even willen toetsen of ik de vraag goed heb begrepen?

De voorzitter: Ik zie hem knikken.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Ja? Correct. Nou de POVI, de provinciale omgevingsvisie en de verordening, die gaan over heel Limburg en er wordt zeker niet alleen gefocust op Zuid-Limburg. Er is voor iedere regio aandacht, passend bij de gebiedskenmerken. En dit lijkt mij ook echt iets, omdat er toch regionale verschillen zijn, om ook in die themasessie mee te nemen. Een volgende vraag is wat de visie is op de toeristische sector. Nou, in het nog steeds bestaande missiegedreven economisch beleidskader staat dat kwaliteit voor kwantiteit gaat en dat balans met de leefomgeving belangrijk is. En de laatste vraag: hoe kunnen we zorgen dat ... Oh, die vraag heb ik al beantwoord. Ik zie dat de vraag dubbel erin staat, excuus. Dan ga ik naar de vraag van het CDA. Wat zit er aan verborgen plancapaciteit in bestemmingsplannen? En goed om te weten wat er nu nog allemaal mag in de bestemmingsplannen, en kan dat worden toegevoegd aan het in kaart brengen van het aantal vakantieparken? Ja, dat is een hele terechte vraag omdat daar vaak iets is waar je heel weinig grip op hebt. Maar we hebben bij de Provincie geen compleet overzicht van plannen voor de nieuwvesting, omvorming of de uitbreiding van vakantieparken. En wat kan zonder toestemming is afhankelijk van het geldende bestemmingsplan, en dat kan derhalve dus ook per bestemmingsplan verschillen. En soms zijn die bestemmingsregels specifiek op de gebruiksfunctie kamperen, maar soms zijn die ook wat ruimer geformuleerd, waar ook caravanstandplaatsen ingeruild zouden kunnen worden voor vakantiehuisjes. Dan heb ik de vraag van de BBB: wat is er tot nu toe afgewezen? Nou, er zijn ook projecten die niet bij de Provincie voorbijkomen omdat een gemeente die al zelf heeft afgewezen. En tevens vindt er in sommige gevallen in een heel vroeg stadium overleg plaats met de gemeente, waardoor de gemeente ook concludeert van het heeft geen zin om dat door te zetten, we stoppen hiermee, en dan worden ook die initiatieven in een vroegtijdig stadium afgewezen. De andere vraag is: is de spreiding van de recreatieverblijven in het kader van leefbaarheid belangrijk? Hoe wordt dit geborgd? Nou, dit gebeurt ook, voorzitter, op basis voor van de door uw Staten bepaalde provinciale omgevingsvisie en de omgevingsverordening. En bij de beoordeling van de initiatieven voor nieuwe vakantieparken kijken we naar de Limburgse principes in de omgevingsvisie, en daarin staat dat we streven naar een inclusieve, gezonde en veilige leefomgeving. Excuus.

De voorzitter: Excuus. Mevrouw van der Pol.

Mevrouw van der Pol (BBB): Dank u wel, voorzitter. Kijk, er is natuurlijk een dialoog met de gemeente en, ik neem aan: staat dan die terughoudendheid in balans met ... Beoordeelt de gemeente de balans of de terughoudendheid of doet de provincie dat?

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dat is afhankelijk van wat er in het beleid is vastgelegd, en hierover wordt ook gesproken in de dialoog die de gemeente en de Provincie voeren over de initiatieven. En datgene wat het ons als Provincie betreft, is dat we heel goed kijken naar wat is de functie, wat is de plek waar iets terecht komt en wat is de omvang. Dus die elementen zijn op dit moment geborgd in de provinciale omgevingsvisie, en als het plan wat de gemeente heeft daarin past dan kunnen we het niet afwijzen. Maar krijgen wij als Provincie het idee dat de gemeenten, de plannen die zij indienen, ook zeg maar na de dialoog, toch niet goed getoetst hebben aan die zaken die in de omgevingsvisie staan dan gaan we opnieuw in gesprek. En in het allerergste geval, als de gemeente het toch door wil zetten, dan kunnen we een zienswijze indienen. Dus het is ook vaak afhankelijk van de gemeente, van het soort plan, of de gemeente degene is die zegt van ik trek het terug of dat de Provincie degene is die zegt van het lijkt me toch verstandig om daar nog eens over na te denken.

Mevrouw van der Pol (BBB): Vervolg vraag: wordt het dan ook met de regio getoetst? Want, kijk, als je zegt een bepaalde afweging tussen de hoeveelheid parken, de ene gemeente zegt ja, maar ik heb hier maar één park. Ja, en de volgende gemeente heeft ook maar één park en die daarnaast ook maar één park, maar bij elkaar zijn dat best wel wat parken.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Er is inderdaad op regionale schaal afstemming hierover. Dan heb ik een volgende vraag van de BBB. Die gaat over de vakantieparken, ook voor arbeidsmigranten, en hoe kunnen we borgen dat dit niet gebeurt. Nou, dit betreft in principe een gemeentelijke bevoegdheid, ook in een relatie tot handhaving. Een volgende vraag: kan de Provincie nagaan of vergunningstrajecten correct zijn afgewikkeld? Nou, in het kader van interbestuurlijk toezicht kunnen we dat wel generiek, maar we kunnen dat niet op een individuele vergunningen doen. De volgende vraag is: wat is de status van de projecten? Ja, we kunnen daar nu niet op casusniveau op ingaan. Daarvoor lijkt het me verstandig om ook dat zeg maar op te pakken in een bredere themasessie, zodat daar de gedegen voorbereiding kan plaatsvinden. En de laatste vraag die ik heb van de BBB was dat er zorgen zijn over wildgroei. Wat is dan de rol van de Provincie? Ja, de maatschappelijke behoefte dient te worden aangetoond. Zo behouden we zoveel mogelijk grip op het kwantitatieve aanbod, en de nadere planologische beoordeling zorgt juist voor de juiste functie op de juiste plaats.

De voorzitter: Mevrouw Schuurung.

Mevrouw Schuurung (PvdA): Ja, ik heb nog eigenlijk een verhelderende vraag over dat laatste stukje. U geeft aan: de maatschappelijke behoefte moet worden aangetoond. Gaat dat om de economische behoefte of vallen leefbaarheidsonderdelen ook onder dat stukje, en een omgeving of landschap?

De heer Simons (clustermanager): Dat is een informatieve vraag, dus die zal ik even nemen. Dus het specifieke onderdeel waar het hier over gaat is: hoe zit het met die marktruimte? Laat ik het zo zeggen, ja, en er zijn andere criteria die meer in een andere richting gaan, maar als het gaat over hoe zit het met de marktruimte, dat moet in beeld worden gebracht.

De voorzitter: En even voor de notulen: dat was de heer Simons, ambtelijke ondersteuning van de Gedeputeerde. Oké, dat was de beantwoording van het College voor nu. Dat was al redelijk breed zou ik zeggen. U krijgt uiteraard ook de notulen van deze vergadering, dan heeft u een totaaloverzicht van

wat allemaal de revue gepasseerd is hier en, zoals gezegd, het thema komt in allerlei verbanden nog terug. Er is net ook gezegd: de uitwerking van het Programma Landschap komt nog dit kwartaal, dus er is in ieder geval een breder beeld. En het College heeft ook voorgesteld om al dan niet in de werkgroep Omgevingsvisie echt nader te gaan verdiepen op dit thema, want ik denk dat het ook wel terecht is wat mevrouw Waajen stelt dat het economisch achterliggende beleidsterrein hier natuurlijk economie en toerisme is en dat in de ruimtelijke afweging de bredere afweging wordt gemaakt ten aanzien van wat kan en wat niet kan in het kader van onze ruimtelijke visies. Het is ook goed om bij dit soort discussies denk ik ook beide invalshoeken gewoon hun plek te kunnen geven. Maar ja, daar is denk ik nu ook wel weer een hele goede eerste aanzet toe gegeven. Daarmee zou ik dit punt nu willen afsluiten. Mevrouw Schuurin.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Ja, heel even voor de duidelijkheid, want u benoemt wel dat de Gedeputeerde heeft aangeboden om dat in een specifieke sessie, al dan niet in de werkgroep Omgevingsvisie te doen, maar is dat dan nu de afspraak of is dat een zwevende suggestie?

De voorzitter: Nou, zo had ik het niet opgevat, maar mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Ik kan twee toezeggingen doen naar aanleiding van deze discussie: dat ik de signalen van de Statencommissie meeneem naar GS, maar ook dat we een informatieve themasessie organiseren rondom vakantieparken en de ruimtelijke impact en de bredere impact daarvan.

De voorzitter: Dan zou mijn voorstel ook zijn om dat niet te beperken tot de commissie Omgevingsvisie, want dan zit ie eigenlijk alleen maar op het ruimtelijke spoor, maar dan even... dat kan achter de schermen, te kijken of de woordvoerders Economie, Toerisme daar dan ook bij betrokken worden, dan heb je een wat integralere benadering. Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor dat zeggen van zit ie alleen op het ruimtelijk spoor, maar ja, waar is de natuur gebleven dan? In welke commissie

De voorzitter: Nee, ruimte is breed bedoel ik.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, precies, oké.

De voorzitter: Ja, dat zit hier.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dat dacht ik toch ook. Ik denk anders zit ik in de verkeerde commissie.

De voorzitter: Nee.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou ja, die natuur is natuurlijk wel uit die commissies verdwenen, was ons opgevallen. Maar mijn vraag is, wij hebben de noodklok geluid in verschillende gremia over de ontzettend grote werkdruk. Dus ik vind het een heel belangrijk onderwerp en ik zal er zijn, maar wij beginnen en er worden meteen allerlei informatiesessies ingepland, dus voor kleinere fracties is dat echt ontzettend belastend en bijna niet te doen. Er is één opmerking die ik toch ook hier in het openbaar wil maken, en ik zou graag willen dat die dan niet besloten zijn. Dat ook mensen die belangen hebben, zoals sprekers, maatschappelijke organisaties, in ieder geval die sessies kunnen volgen. Kan dat?

De voorzitter: Mij lijkt het eerlijk gezegd zo op het eerste gezicht: hier is alles openbaar, tenzij. Dat is ons uitgangspunt. En er zijn harde criteria, ook in onze eigen verordeningen en reglementen, vastgelegd voor wanneer iets niet openbaar is. Dus dat zullen we zeker meenemen, want ik zou ook zo direct niet weten waarom het niet openbaar zou kunnen zijn. Maar als het gaat over werksessies, denksessies, ja, dan zou u kunnen overwegen of u ook andere mensen vanuit uw partij kunt laten deelnemen. Die hebben dan op zichzelf ook niet echt gelijk een status om het maar zo te zeggen, maar daar moeten we denk ik misschien even naar kijken, want ik snap uw oproep wel. Als het werk steeds bij dezelfde mensen terechtkomt en elke commissie verzint op elke vergadering twee nieuwe commissies, dan houden we mekaar wel bezig, dan kunt u beter uw baan opzeggen. Dat is niet de bedoeling. Dus we zullen even kijken hoe we dat het meest effectief kunnen organiseren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik geloof dat dat de derde is van vandaag.

De voorzitter: Ja, ik heb er twee geteld, maar ik kan er één gemist hebben.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, ik kon ook niet overal bij zijn, want ... [6:12:31].

De voorzitter: Nou, u hoeft zich in elk geval niet te vervelen. Dat is dan weer het voordeel. Mijnheer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde mevrouw Plusquin nog wel even geruststellen dat, dan spreek ik namens de commissie VPPS, wij ook deze signalen mee zullen nemen en kijken hoe het werk werkbaarder wordt gemaakt voor ons.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Mevrouw Waajen.

Mevrouw Waajen-Crins (CDA): Ja, ik hoor de oproep van mevrouw Plusquin inzake de openbaarheid van werksessies, en ik ben voor transparantie en openbaarheid, maar er zijn vandaag ook nog wel wat casussen op de tafel gelegd. En mijn ervaring met werksessies is dat je juist aan de hand van casussen soms heel erg scherp kunt maken waar de ene rol begint en verantwoordelijkheid aan de andere eindigt. Dus, ja, dat vind ik dan wel heel erg lastig om ... Ik kan dat in alle openheid, maar dat zou verkeerde suggesties kunnen wekken bij partijen die nu gewoon direct belang hebben bij het gesprek. Dus ik zoek daar een beetje naar tussen die transparantie, en ook hoe wij samen als commissie het snelste kennis en inzichten vergaren en richting gaan geven op de inhoud.

De voorzitter: Mevrouw Plusquin nog.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel. Ja, wij zijn, en volgens mij het College ook, echt voor zoveel mogelijk openheid. En ik zit nu acht jaar hier in dit huis en ik ben nog altijd echt verbaasd over hoe hard mensen moeten vechten om hun gelijk te krijgen als het gaat om hun leefomgeving. Dat zijn vaak jarenlang slepende procedures. Ik vind het echt ongelooflijk hoe mensen moeten vechten om hun gelijk te krijgen van overheden. We hebben daar landelijk wat excessen van gezien, maar dat hebben we ook hier in Limburg gezien. Ik noem ook maar even ... [6:14:27]: We hebben een heleboel van die dossiers gehad. Dus laat die mensen nu ook die kennis tot zich nemen die wij ook hier krijgen. Er is niks geheims aan. Er wordt niemand door beschadigd. Wilt u er daarna in een fractie of commissie over spreken dan kan dat ook, maar laten wij nu een verandering inzetten door echt meer openheid van zaken te geven. En, ja, die oproep over die situaties, we willen ook dat

de politiek een dwarsdoorsnede is van de Limburgse samenleving en niet allemaal gepensioneerd, mensen met heel veel tijd zeg maar.

De voorzitter: Schattige pensionado's.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, van die pensionado's in pakken.

De voorzitter: Of mensen met geld. Dat kan ook.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Of mensen met geld, ja. Ik moet hier gewoon ook bij werken en ik heb een gezin, dus ik pleit ervoor om dat gewoon op die vrijdagen in te plannen en om niet te veel ... Dan komt het maar gewoon in de commissie, want ik wil ook mijn werk goed kunnen doen.

De voorzitter: Nee, ik snap wat u zegt, maar u hoort het net al, de commissie VPPS heeft ook de opdracht van het Presidium gekregen om daar toch op vrij korte termijn al naar te gaan kijken hoe we de boel toch wat effectiever kunnen organiseren, dus dat wordt wel meegenomen. Uw hartenkreet is bekend, die werd ook breder gedeeld, dus dat pakken we op. En mijn voorstel is dat de voorzitters even met het College kijken wat de beste aanpak is van hoe kun je en effectief met de benen op tafel hierover nadenken zonder dat het gelijk al allerlei politieke ladingen krijgt, maar ook zonder dat je daar dan gelijk ook de deur dicht bij moet doen voor derden, dus ik denk dat we daar best wel een goeie balans in kunnen vinden. Mijnheer Pfoster.

De heer Pfoster (PVV): Ja, voorzitter, ik wil eigenlijk uw eerdere oproep wel steunen, want ik denk dat we vooral even moeten kijken naar welke procedures en regels we hebben afgesproken hierover. Kijk, zo'n werksessie, voorzitter, met alle respect, transparantie, daar is de PVV een groot voorstander van, maar dat moet wel een veilige werkomgeving zijn waar we op een goeie manier onze controlerende taak kunnen uitvoeren zonder enige druk van buitenaf. Dat wil ik in ieder geval meegeven. Dus nogmaals, transparantie zeker. Kijk naar een gemeenteraad, daar heb je bijvoorbeeld ook raadsconferenties waarin je met stakeholders ook heel goed kunt samenwerken. Maar als je het puur hebt over iets waarover nog niet echt beleid is gemaakt en dat we daar een ei over moeten leggen, dan denk ik dat we dat op een zorgvuldige manier moeten afwegen met elkaar.

T9297 GS zegt toe een themasessie te organiseren over verblijfsrecreatie uiterlijk in december 2023, waarbij we ingaan op de brede ruimtelijke, economische en maatschappelijke effecten (zoals natuur, landschap, leefbaarheid...).

9.2 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: Oké, maar ik denk dat de signalen helder zijn. Ik stel voor dat we dit deel van de vergadering afsluiten. Dan kom ik bij 9.2: Rondvraag/mededelingen/actualiteiten. Er is door de PvdA een rondvraag ingediend. In de toelichting bij het agendapunt staat die uitgeschreven. En ik zou mevrouw de Demollin, die ook de heer Faassen vervangt.

Spreker [6:17:27]: In dit geval is het Theuns.

De voorzitter: En de heer Theuns ook al. Kunt u toch zien hoe vrouwen kunnen multitasken. Ik ben hier nog geen mannelijke Gedeputeerde tegengekomen die twee Gedeputeerden tegelijk vervangt.

Knap, hè. Ik begrijp dat er wat changement is of niet? Nee? Oké, dan gaan we gewoon door. Dan zou ik mevrouw Demollin willen vragen of zij ...Eén minuutje? Eén minuutje.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dus wij gaan weer beginnen, en mevrouw Demollin zal de vraag van de Partij van de Arbeid, die u bij de agenda heeft gezien, over de situatie rondom de Geulmonding beantwoorden. Mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Er zijn een aantal vragen gesteld rondom de vergroting van de afvoercapaciteit van de Geulmonding. Met betrekking tot de eerste vraag, waar ik begrepen heb van wat is eigenlijk de stand van zaken rondom het vergroten van die afvoercapaciteit van die Geulmonding, daar kan ik aangeven dat er een studie heeft plaatsgevonden en dat er op grond van die studie documenten zijn gemaakt om een aanbesteding te doen. Die loopt op dit moment en het doel daarvan is om een verkenning te krijgen voor de effectieve en haalbare maatregelen in het gebied. En het vergroten van de afvoercapaciteit, wat specifiek ook in de vraag van de PvdA staat, is een van de mogelijke maatregelen. Nou, de gunning van deze opdracht, op dit moment zijn gesprekken gevoerd met een aantal bedrijven, is voorzien eind 2023, en afronding van die verkenning is dan voorzien in de eerste helft van 2024. En dan zal blijken welke maatregelen of combinatie van maatregelen uitgewerkt dan wel uitgevoerd kunnen gaan worden. Een volgende vraag is wat de geplande kortetermijntijdlijn is voor de maatregelen rond de Geulmonding en de overige kortetermijnmaatregelen genoemd in dat opbouwplan WRL, Waterveiligheid en Ruimte Limburg. Nou, wat ik al zei bij de beantwoording van de eerste vraag: op grond van het onderzoek van Deltares zijn dus de voorbereidingen getroffen voor de uitvraag van de verkenningen voor de aanbesteding die nu loopt. En de verschillende kortetermijnmaatregelen hebben allemaal hun eigen doorlooptijd, maar in zijn algemeenheid lopen ze door tot in 2024, met de realisatie tweede helft 2024 en '25. Dat lijkt allemaal lang maar het is best complex. En wat ook is, dat water, het hangt allemaal samen. Op het moment dat je op één plek iets doet, heeft dat direct weer gevolgen voor een andere plek, bovenstrooms, onderstrooms, noem maar op. Wat ook een aspect is en zeker met betrekking tot, dat zou ik nog even willen toevoegen, hetgeen wat recentelijk een paar weken geleden gebeurde, dus de wateroverlast. Water is water, zoet water is zoet water, maar de oorzaak, zeg maar, ten opzichte van 2021 is wel anders, in die zin dat toen sprake was van het pluviale probleem. Dus zeg maar: het water vanuit de beken komt hier en moet ergens zijn plek vinden naar de grote rivier. En wat de afgelopen weken gebeurd is, is een pluviaal probleem omdat er een hele grote regenval is waardoor de regenwaterafvoer het gewoon even niet te verhapstukken krijgt op korte termijn. En die aspecten van die multidisciplinariteit en ook die integrale aanpak van wat je dan kunt doen zeg maar, die zijn wel belangrijk om mee te nemen, maar dat betekent ook dat je daar goed de tijd voor moet nemen. Nou, de volgende vraag die had ik van **bord [6:23:18]**: is er ook een beïnvloeding door de drooglegging van het Julianakanaal tussen Berg en Born? Nou, die is er niet. Ik heb daar uitgebreid met de ambtenaar over gesproken. Die plekken in het gehele watersysteem zitten zo ver uit elkaar dat er geen directe beïnvloeding is met de Geulmonding. Maar wat wel is, is dat er ook in dat project van de Geulmonding afstemming is met Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat gaat ook nu over dat werk tussen Berg aan de Maas en Born, maar ook over dat andere is er afstemming met Rijkswaterstaat, ook vanwege die integrale aanpak. Dan had ik nog een vraag over hoe wordt over deze plannen en de uitvoering daarvan met omwonenden gecommuniceerd. Nou, dat is een cruciaal aspect, en het is niet zeg maar op één moment, een vast tijdstip, maar omwonenden worden wel meegenomen, en dat hangt ook samen met die integrale aanpak. Dus die stakeholders, ze noemen het dan stakeholders in het hele proces, inwoners maar ook bedrijven, die maken nadrukkelijk deel uit van het plan van aanpak. En daarbij kan ik zeggen dat er een uitvraag is geweest voorafgaand aan het opstellen van het document

wat aan de grondslag ligt voor de gunning voor de opdracht, maar in juli 2023 is er ook een inwonersbijeenkomst geweest in De Stip in Meerssen. En als laatste vraag: zijn er ook mogelijkheden voor inwoners en organisaties om in gesprek te gaan met de Provincie? En ja, die zijn er. WRL is niet alleen de Provincie. Het is, even kijken, het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg, maar dat is een programma van het Rijk, Provincie, waterschap en alle gemeenten. En er zijn een aantal ingerichte kanalen en daar kunnen mensen gebruik van maken om de dialoog te voeren of om wensen of zorgen te uiten. Dus dat waren de antwoorden op de vragen met betrekking tot de Geulmonding, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik even naar mevrouw Schuurding of dat voor u voldoende is?

Mevrouw Schuurding (PvdA): Ik heb een kleine vervolgvraag als dat mag, voorzitter? Ten eerste, dank aan de Gedeputeerde voor de beantwoording en inderdaad de multi-inzetbaarheid vandaag, want het is toch fijn dat we het ook in deze commissie al kunnen agenderen. Ik hoorde de Gedeputeerde zeggen dat het vergroten van de afvoercapaciteit van de Geulmonding een van de maatregelen zou kunnen zijn die uit de verkenning komen, en dat die verkenning op dit moment aanbesteed wordt. Dat verbaast mij omdat letterlijk op pagina 32 van het bouwplan Waterveiligheid en Ruimte Limburg staat dat een van de korte termijn acties, naar aanleiding van het Deltares onderzoek, het vergroten van de afvoercapaciteit van de Geulmonding is. Wordt die optie dan nog verkend of is dat een van de opties die sowieso uitgevoerd gaat worden?

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dat wordt verkend, maar omdat het een technische vraag is zou ik willen vragen voor de volledigheid, en ook zeg maar voor mijn collega Theuns ...

De voorzitter: Faassen in dit geval.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Nee, dat is Theuns.

De voorzitter: Is dit Theuns?

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Ja. Om er ook voor te waken dat ik niet iets zeg wat incorrect is, zou ik ook mijn ambtelijke ondersteuning willen vragen of hij mij daarbij kan helpen.

De heer Reinders (Programmamanager Waterveiligheid en Ruimte Limburg): Het is een van de mogelijkheden die wordt onderzocht. Dus wordt die uitgevoerd? Dat weten we nog niet. In het opbouwplan staat dat we beginnen met een kortetermijnaanpak. Dat betekent altijd nog tot 2026 in de wateropgave. Dat zijn nou eenmaal de termijnen. Even de context van die korte termijn in het opbouwplan. We benaderen het systeemgericht. Dat betekent van bron tot monding. En als je dat heel consequent door zou trekken, zou het betekenen dat we met de Geulmonding pas als allerlaatste zouden komen, en dat doen we dus niet. Dus we halen dat naar voren omdat we dat redelijk autonoom kunnen oppakken. Maar de vorm waarin dadelijk de oplossing wordt gekozen, daar zijn nog verschillende vormen voor. Daar wordt ook gekeken welke afwenteling daarbij komt kijken naar andere gebieden. Maar vooral is ook heel belangrijk: we doen iets met het Julianakanaal en met de dijk van het Julianakanaal, en die is in het beheer van Rijkswaterstaat, eigendom van het Rijk zal ik maar zeggen. En dan zul je ook met elkaar moeten kijken wat zijn de consequenties daarvan nu met een brievenbus constructie, zoals dat ook in de omgeving bekend is. Daarom moeten we dat eigenlijk integraal onderzoeken.

Mevrouw Schuurding (PvdA): Oké, duidelijk.

10 LANDELIJK GEBIED

10.1 Rondvraag/mededelingen/actualiteiten IPO

De voorzitter: Oké? En dan voor de notulen, dat was de heer Reinders, ambtelijke ondersteuning van mevrouw Demollin. Ja, dat moet allemaal wel vastgelegd worden, anders staat er straks in de notulen één vreemde mijnheer, en zo wilt u niet de geschiedenis in gaan. Oké, dan gaan wij naar agendapunt 10. Dat is landelijk gebied. Daar hebben wij verder geen inhoudelijke punten, maar wel een aantal rondvragen, ingediend door de BBB. Dat is het tweede deel van de multi-inzetbaarheid van mevrouw Demollin, want nu gaat zij inderdaad niet de heer Theuns maar de heer Faassen vervangen, en ik geef graag het woord aan mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Er zijn vanuit de fractie van de BBB een aantal vragen gekomen rondom de aanpak van de PAS-melders, en de eerste vraag is: wat heeft het College van GS tot op heden gedaan om PAS-melders te legaliseren? Nou, ik heb samen met de ambtelijke staf gekeken en er zijn op dit moment, als ik de structuur daarop aanhoud, eigenlijk vier zaken gedaan. Er zijn zeven PAS-melders gelegaliseerd middels een vergunning, en van het aantal aangemelde PAS-melders is door middel van een overleg tussen de Provincie en de aanvrager gebleken dat ze legaal in werking zijn. Een ander aspect is dat we nog volop bezig zijn met de verificatie voor de overige PAS-melders. Dus van een aantal is gebleken dat ze voldoen aan de criteria en deze wachten dus op depositieruimte vanuit het Rijk. En als laatste hebben we een aanvraag gedaan voor ruim € 16 miljoen uit de zogenaamde Rpmp-middelen, dus de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders, en dit zijn middelen die het Rijk ter beschikking stelt voor de legalisatie van PAS-melders. En daarnaast zijn we in een afrondende fase van de in Limburg succesvol verlopen MGA-regeling, dus de opkoopregeling, en hiervoor hebben zich 25 bedrijven aangemeld. En de uiteindelijke opbrengst komt onder andere ten gunste voor de legalisatie van de PAS-melders. De legalisatie van de PAS-melders staat met stip op nummer één om dat op te lossen en aan te pakken als het zeg maar gaat over de verdeling van de ruimte die vrijkomt.

De voorzitter: Is het misschien handig, mevrouw Van der Pol, dat mevrouw Demollin eerst het verhaal afmaakt en dat ik u dan even de gelegenheid geef om nog te reageren?

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ja, natuurlijk.

De voorzitter: Want er was net een rondvraag. Het is niet de bedoeling dat je dan een heel debat over en weer gaat ...

Mevrouw Van der Pol (BBB): Nee, prima.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. De tweede vraag is: heeft het College inzichtelijk welke bedrijven in Limburg niet in aanmerking komen voor legalisatie door het Rijk? En daarvan kan ik zeggen dat we op dit moment als College van GS drukdoende zijn met de verificatie van de PAS-melders, en we hebben dat op dit moment dus nog niet inzichtelijk. De derde vraag is: heeft het College bekeken of zij de genoemde bedrijven kan helpen door middel van een ecologische toetsing of is ze bereid om dit te doen? Nou, omdat we dus nog bezig zijn met die verificatie, is nog niet bekend om welke bedrijven het gaat. En om deze reden kunnen we nu nog niet kijken naar eventuele oplossingen, aangezien dit maatwerk betreft. En daarnaast lopen we tegen een wet- en regelgeving aan die gewoon heel complex is in het hele complexe stikstofdossier. En ten aanzien van

de aangehaalde suggestie, de ecologische toetsing bleek een oplossing te zijn in het zogenaamde Porthos-arrest. Echter, dat arrest heeft betrekking op een beperkte en tijdelijke depositietoename, dus hijskranen, graafmachines, in de aanlegfase, en ten aanzien van PAS-melders gaat het om een permanente depositie, dus bijvoorbeeld een stal met een aantal dieren erin. De volgende vraag luidt: heeft het College middelen om deze PAS-melders te legaliseren middels extern salderen? Nee, dat hebben we niet. En bovendien is dat maatwerk en zullen we moeten kijken hoe we daar een oplossing voor kunnen vinden. De vijfde vraag is: wat is de stand van zaken als het gaat om handhavingsverzoeken c.q. intrekkingverzoeken bij de Limburgse PAS-melders? Nou, momenteel zijn we volop bezig met de afhandeling van de ruim 50 handhavingsverzoeken van MOB, Mobilisation for the Environment, en de afhandelingen van deze verzoeken zitten in verschillende fases van besluitvorming. Ten aanzien van zes verzoeken is er al een primair besluit tot afwijzing genomen, en van twaalf dossiers hebben we reeds geconcludeerd dat er af kan worden gezien van handhavend optreden. Inhoudelijk wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat die handhaving van die PAS-melders onevenredig is vanwege het landelijke legalisatietraject PAS-melders. Dus het Rijk heeft de wettelijke verplichting om die PAS-melders te legaliseren en ook de aangenomen maatregelen op grond van de MGA en de nog te nemen maatregelen, bijvoorbeeld in het kader van de landelijke opkoopregelingen die ervoor zorgen dat er die positie ruimte vrijkomt voor de PAS-melders. Dat waren de vragen van de BBB. Er zijn ook nog een aantal vragen over het LPLG maar die kwamen niet van de BBB, dacht ik.

De voorzitter: Maar ik stel voor dat we deze eerst even nemen. Ik kijk naar de BBB. Wilt u daar nog...?

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ja, ik heb nog een paar vervolgvragen.

De voorzitter: Ja, dat kan, maar wel naar aanleiding van de vragen die u zelf gesteld heeft, want anders zou u weer nieuwe rondvragen moeten indienen. Mevrouw Van der Pol.

Mevrouw Van der Pol (BBB): U geeft aan de Porthos-uitspraak heeft inderdaad effect op tijdelijke depositie, maar de Pallas-reactor vergunningsaanvraag ziet toe op een structurele depositie. En dat is wel heel technisch, maar ik zou zeggen: kijk daar eens naar, want daar zou een mogelijkheid kunnen liggen. Dus die opmerking wil ik graag meegeven.

De voorzitter: Oké, maar dat is een opmerking, ja.

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ja. We hebben natuurlijk PAS-melders die niet voor legalisatie in aanmerking gaan komen. Ook binnen de provincie Limburg. Is er al over nagedacht of is het al binnen het College besproken hoe we die kunnen gaan helpen?

De voorzitter: Mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Dat antwoord is nee. We realiseren ons dat dat een hele pijnlijke situatie is, maar daar hebben we nog niet over gesproken binnen het College.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan zijn er inderdaad ook een aantal vragen door de BBB gesteld naar aanleiding van het LPLG, en niet het LPG waar mijn collega voorzitter het vanochtend over had. Dat is iets anders, iets fossiels als ik me goed herinner. Het LPLG. Mevrouw Demollin. Een procesvraagje.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, als ik hier nog vragen over heb, moet dat dan nu of kan het na de LPLG?

De voorzitter: Nee, dat kan niet. Een rondvraag is gewoon een op een. Maar als u een vraag heeft, kunt u of even de ambtenaar bellen of een mailtje sturen via de Griffie met een vraag of whatever, maar niet nu.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ook niet per interruptie?

De voorzitter: Nee, geen interrupties bij rondvragen. Mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Dank u wel, voorzitter. De vragen over het LPLG is onder andere: kan de Gedeputeerde aangeven of er al contact is geweest met het Rijk of zij het haalbaar achten om alle regelingen tegelijkertijd open te stellen? Nou, daarop kan ik aangeven dat recentelijk op 11 september 2023 op het gouvernement er een constructief kennismakingsgesprek heeft plaatsgevonden met de minister van Natuur en stikstof, mevrouw Van der Wal, waaraan de Gedeputeerde, dus mijn collega Faassen, namens GS heeft deelgenomen. En tijdens dit gesprek is er opnieuw, en niet één keer maar meerdere keren, aandacht gevraagd voor het gelijktijdig openstellen van alle mogelijke regelingen. En de minister heeft in dat overleg aangegeven dat de regeling voor innoveren in oktober 2023 zal worden opengesteld. En de regeling voor verplaatsing wordt in december 2023 genotificeerd. En de andere vraag is: heeft het College inzicht in hoeveel inschrijvingen voor beide regelingen hier in Limburg zijn geweest? Nou, daarop kan ik aangeven dat op donderdag 7 september van dit jaar de minister Van der Wal in haar debat heeft aangegeven dat er landelijk bijna 500 aanvragen voor LBV en LBV-plus zijn ingediend. En in Limburg gaat het tot nu toe, met de stand van 12 september 2023, om in totaal 112 aanvragen, waarvan 49 aanvragers inschatten dat het gaat om een LBV-plus 18 aanvragers een inschatting maken voor een LBV en 45 aanvragers die keuze nog niet hebben gemaakt. En het gaat in specifieke gevallen om: stallen met varkens 71 aanmeldingen, pluimvee 33, melkkoeien dertien en kalveren één. En de provincie Limburg vormt samen met Gelderland en Noord-Brabant de drie provincies met de meeste aanmeldingen.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Van der Pol, is dat voor u voldoende of?

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ik had nog één kleine vervolgvraag. Het College is zich dus ervan bewust dat niet alle regelingen tegelijkertijd worden opengesteld, want de LBV, LBV-plus inschrijvingen stoppen 1 december en de verplaatsingsregeling wordt pas in december opengesteld, dus het heeft best wel ... Is het College zich daarvan bewust?

De voorzitter: Mevrouw Demollin.

Gedeputeerde Demollin-Schneiders: Ja, daar is het College zich van bewust. Wij hebben meermaals om hulp gevraagd en meermaals ook om steun gevraagd vanuit het Rijk en zeg maar gewezen op de pijnlijke situaties voor de mensen die het betreft.

11 Sluiting

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Dan constateer ik dat wij deze agenda tussen 10.00 uur vanochtend en 16.35 ongeveer hebben afgewerkt, met dank aan eenieders inbreng. Ik sluit de vergadering. Wel thuis en een fijn weekend.

(De vergadering eindigde om 16.36 uur)

Vastgesteld in de vergadering van 13-10-2023,

De commissiegriffier,

De voorzitter,

Van Birgelen-Droog

Depondt-Olivers/Jenneskens